

הצעת חוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית

נספח מס' מ-482/א'

חוק הטיס, התש"ע-2010

מהנוסח הכחול

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בחוק זה –

"איש צוות" – אדם הממלא תפקיד בכלי הטיס בזמן הטיסה, אף אם אינו

עובד טיס, שהוצב לתפקיד האמור בידי המפעיל האווירי של כלי הטיס

לרבות מי שמקבל הדרכה בטיסה, או עובר מבחן בטיסה, לצורך

קבלת רישיון עובד טיס או הגדר שבו, או לצורך שמירה על זכויותיו

לפי הרישיון או הגדר שבו; חניך טיס כמפורט להלן, לפי העניין;

"בית ספר לעובדי טיס" – מוסד שבו ניתנת הדרכה לתפקידי עובד טיס.

~~(1) – אדם הממלא תפקיד בכלי הטיס בזמן הטיסה, אף אם אינו עובד~~

~~טיס, שהוצב לתפקיד האמור בידי המפעיל האווירי של כלי הטיס –~~

~~לעניין הפעלה מסחרית ולעניין הפעלה פרטית שבה אותו אדם ממלא~~

~~תפקיד כאמור בשכר או בתמורה;~~

~~(2) – אדם הממלא תפקיד בכלי הטיס הדרוש לתפעולו של כלי הטיס~~

~~בזמן הטיסה – לעניין הפעלה פרטית שאינה כאמור בפסקה (1);~~

"האמנה" – אמנת התעופה האזרחית הבין-לאומית שנחתמה בשיקגו ביום

כ"א בכסלו התש"ה (7 בדצמבר 1944)¹, לרבות הנספחים לאמנה

האמורה העומדים לעיון הציבור ללא כל תשלום במשרדי הרשות,

ולרבות התיקונים שנערכו לה, ככל שמדינת ישראל הצטרפה לתיקונים

אלה;

"ארגון התעופה הבין-לאומי" (ICAO) – הארגון הבין-לאומי לתעופה

אזרחית, שנוסד באמנה;

"דיני הטיס" – כהגדרתם בחוק רשות התעופה האזרחית;

¹ כתבי אמנה 51, עמ' 1.

"הגדר" – הסמכה המהווה חלק מרישיון עובד טיס, הקובעת תנאים, זכויות והגבלות בקשר לשימוש ברישיון;

"הוראת גורם ביטחוני מוסמך" – הנחיה מקצועית שניתנה לפי סעיף 10 לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998,² ~~או-הוראה שניתנה לפי חוק הטיס (ביטחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977³;~~

"ההוראות הטכניות לחומרים מסוכנים" – ההוראות הכלולות בספר "Technical Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air" בהוצאת ארגון התעופה הבין-לאומי, כפי שעודכנו מזמן לזמן, ואשר עותק מהן מופקד לעיון הציבור, ללא כל תשלום, במשרדי הרשות ללא תשלום;

"הוראות תעבורה אווירית" – הוראות שניתנו לפי סעיפים 77 או 83;

"הפעלה", לעניין כלי טיס – שימוש בכלי טיס למטרת טיסה, ובכלל זה גרימה או הרשאה לשימוש כאמור, והטסה של כלי טיס;

"הפעלה מסחרית" – הפעלת כלי טיס לצורכי עסק שעיקרו הסעת נוסעים, הובלת טובין, או מתן שירות, באמצעות כלי טיס, ובכלל זה הפעלת כלי טיס לשם הסעת נוסעים או הובלת טובין, בתמורה;

"הפעלה פרטית כללית" – הפעלת כלי טיס שאינה הפעלה מסחרית;

"ועדת הערר" – הוועדה שמונתה לפי סעיף 37;

"חומר מסוכן" – פריט, חפץ או חומר העלולים להוות סיכון לבריאות, לבטיחות, לרכוש או לסביבה, המפורטים בהוראות הטכניות לחומרים מסוכנים או המסווגים על פיהן;

"חוק השיפוט הצבאי" – חוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955⁴;

"חוק רשות התעופה האזרחית" – חוק רשות התעופה האזרחית, התשס"ה-2005⁵;

"חוק רשות שדות התעופה" – חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977⁶;

² ס"ח התשנ"ח, עמ' 348.

³ ס"ח התשל"ז, עמ' 126.

⁴ ס"ח התשט"ו, עמ' 171.

⁵ ס"ח התשס"ה, עמ' 130.

⁶ ס"ח התשל"ז, עמ' 182.

"חוק רישוי שירותי תעופה" – חוק רישוי שירותי תעופה, התשכ"ג–1963;⁷

"חייל" – כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי וכן מי שהוראות החוק האמור חלות עליו לפי סעיף 8(2) או (3) לאותו חוק;

~~"חניך טיס" – מי שמקבל הדרכה בטיסה, או עובר מבחן בטיסה, לצורך קבלת רישיון עובד טיס או הגדר שבו, או לצורך שמירה על זכויותיו לפי הרישיון או הגדר שבו,~~

"טייס מפקד" – הטייס, ובכלל זה מטיס של כלי טיס בלתי מאויש, המפקד על הטיסה והאחראי לניהולה הבטוח של הטיסה, ~~ובהפעלה מסחרית או בהפעלה פרטית שבה הוא ממלא תפקידו בשכר או בתמורה – מי שמונה לכך על ידי המפעיל האווירי של כלי הטיס כטייס אחראי כאמור;~~

"יחידת נת"א" – יחידה הנותנת שירותי ניהול תעבורה אווירית, כמשמעותה בסעיף 26;

~~"יצרן", של כלי טיס – מי שאחראי להרכבתו הסופית של כלי טיס;~~

"כלי טיס" – כלי או מיתקן שביכולתו להיתמך באטמוספירה מתגובות האוויר שאינן תגובות האוויר במגעו עם פני כדור הארץ המשמש או המיועד לשמש לטיסה באוויר, בין שהוא מאויש ובין שאינו מאויש, שמתקיים בו אחד מהתנאים המפורטים להלן, למעט גילשון אוויר (Hang Glider כלי רחיפה כהגדרתו בסעיף 80, ולמעט כלי או מיתקן אחר שקבע השר⁷;

~~(1) הוא נתמך בטיסה בעיקר על ידי כנף קבועה או סובבת;~~

~~(2) הוא כלי או מיתקן אווירוסטטי;~~

"כלי טיס אזרחי" – כלי טיס ישראלי או כלי טיס זר;

"כלי טיס זר" – כלי טיס הרשום במרשם המתנהל במדינה חברה, לפי הדין החל בה;

"כלי טיס ישראלי" – כלי טיס הרשום בפנקס הרישום;

⁷ ס"ח התשכ"ג, עמ' 104.

"כלי טיס משטרתית" – כלי טיס של משטרת ישראל, או כלי טיס המשמש את משטרת ישראל בפעילות מבצעית והמופעל על פי הנחייתה;

"כלי טיס צבאי" – כלי טיס של צבא הגנה לישראל, כלי טיס שגויס לצבא הגנה לישראל לפי חוק רישום ציוד וגיוסו לצבא הגנה לישראל, התשמ"ז-1987⁸, וכל כלי טיס אחר שכשירותו האווירית, כשירות אנשי הצוות שבו והפעלתו נתונים, באופן קבוע או זמני, לפיקוחו המלא של צבא הגנה לישראל;

"כלי טיס של מדינת ישראל" – כלי טיס שיוחד, באופן קבוע או זמני, לשירות ממשלתי ~~לא מסחרי~~, שהוא בבעלות מדינת ישראל או המופעל על ידה, למעט כלי טיס צבאי וכלי טיס משטרתית;

"מדינת המפעיל" (State of Operator) – מדינה שהיא צד לאמנה ושבה מצוי מקום עסקיו העיקרי של המפעיל האווירי, ואם אין למפעיל האווירי מקום עסקים עיקרי – מדינה שהיא צד לאמנה ושבה מצוי מקום מושבו הקבוע;

"מדינת הרישום" (State of registry) – מדינה שהיא צד לאמנה ושבה רשום כלי הטיס;

"מדינה חברה" – מדינה זרה שהיא צד לאמנה;

"מיתקן דיווח מזג אוויר" – מיתקן למדידת נתוני מזג אוויר, חיזויים או דיווחים, לצרכי התעופה האזרחית;

"מיתקן עזר לטיסה" – מיתקן הנמצא מחוץ לכלי הטיס ואינו מחובר אליו, המשמש או המיועד לשמש עזר לטיסה, ובכלל זה מיתקן המשמש או המיועד לשמש עזר לניווט אווירי או לביצוע תהליכי טיסה, מערכת הקולטת נתונים מכלי טיס או משדרת אליהם נתונים לצורך ניהול תעבורה אווירית, מסלול נחיתה, המראה או הסעה, מיתקן קרקע לתקשורת עם כלי טיס, מיתקן לתאורת סימון ואזהרה לכלי טיס ומיתקן דיווח מזג אוויר;

"מכון בדק" – מקום שבו עוסקים בביצוע פעולות בדק;

"המנהל" – מנהל הרשות, או עובד הרשות שהוא הסמיך לעניין חוק זה, כולו או חלקו; הודעה על הסמכה כאמור תפורסם ברשומות;

⁸ ס"ח התשמ"ז, עמ' 56.

"מנחת" – שטח יבשתי או ימי לרבות כל מבנה, מיתקן או ציוד שבו, המשמש או המיועד לשמש, כולו או חלקו, לנחיתה, להמראה, להסעה או לחנייה של כלי טיס, שאינו שדה תעופה;

"מפעיל אווירי" – כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) בהפעלה מסחרית – מי שבידו רישיון הפעלה אווירית ~~עוסק~~
~~בהפעלה המסחרית, למעט עובד טיס מטעמו של עוסק כאמור;~~

(2) בהפעלה פרטית כללית – בעל כלי הטיס או שוכר של כלי הטיס
או מי שהורשה לבצע הפעלה מטעמו, למעט שוכר ממפעיל אווירי
~~בהפעלה מסחרית;~~

"מפרטי הפעלה" – כמשמעותם בסעיף 17(ב);

"מרחב הפיקוח התעופתי של ישראל" (TEL AVIV FIR) – המרחב האווירי
הנתון לפיקוחה האווירי של מדינת ישראל שבו ניתנים שירותי נת"א,
שנקבע על ידי ארגון התעופה הבין-לאומי ושגבולותיו מפורסמים
במסגרת שירותי המידע התעופתיים;

"משקה משכר" – משקה שריכוז האלכוהול בו גבוה מהריכוז שקבע השר,
בהתייחסות עם שר הבריאות ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת; לעניין
זה, רישום ריכוז האלכוהול על גבי מכל המשקה יהיה ראיה לכאורה
לריכוז האלכוהול המצוי במשקה;

"נתון תחת השפעת אלכוהול" – מי שבגופו מצוי אלכוהול בריכוז גבוה
מהריכוז שקבע השר, בהתייחסות עם שר הבריאות ובאישור ועדת
הכלכלה של הכנסת;

"סם מסוכן" – כהגדרתו בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג–
1973⁹, למעט סם שקבע שר הבריאות ובתנאים שקבע;

"עובד טיס" – מי שבידו רישיון עובד טיס;

~~"פמ"ת" – פרסומי מידע תעופתי שאינם בעלי תוקף זמני, שמפרסם המנהל
כחלק מהפרסומים לפי סעיף 79,~~

"פנקס הרישום" – פנקס הרישום המתנהל לפי הוראות סעיף 56;

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 27, עמ' 526.

"פעולות בדק" – פעולות בכלי טיס, במנוע של כלי טיס, במדחף (פרופלר) שלו או בציד תעופתי, הדרושות להבטחת הכשירות האווירית הנמשכת של כלי הטיס, לרבות פעולות בדיקה, ביקורת, שיפוץ, תיקון, תחזוקה, שימור, החלפת חלקים ושינוי, ולמעט תחזוקה קלה;

"ציד תעופתי" – כל אחד מאלה:

- (1) מערכת, מנגנון, מכשיר, אזור, מיתקן או ציד, לרבות ציד קשר וניווט, המשמשים או המיועדים לשמש בהפעלת כלי טיס או בשליטה בו בטיסה, המיועדים להתקנה או לנשיאה בכלי טיס או המותקנים או הנישאים בו, ובלבד שאינם חלק מגוף כלי הטיס, ממנועו או מהמדחף שלו;
- (2) ציד ההטסה של כלי טיס שאינו מאויש;

"רופא" – רופא מורשה כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976¹⁰;

"רופא הרשות" – עובד הרשות שהוא רופא מורשה כמשמעותו בסעיף 2 לפקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976¹¹, בעל הכשרה וניסיון ברפואה תעופתית, שמונה בידי השר, בהתייעצות עם שר הבריאות;

"רישיון הפעלה אווירית" – כמשמעותו בסעיף 16;

"רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת" – כמשמעותו בסעיף 30;

"רישיון ייצור" – כמשמעותו בסעיף 48(א) או (ב);

"רישיון להפעלת בית ספר ~~להדרכה לעובדי טיס~~" – כמשמעותו בסעיף 12;

"רישיון להפעלת מכון בדק" – כמשמעותו בסעיף 21;

"רישיון להפעלת יחידת נת"א" – כמשמעותו בסעיף 26;

"רישיון עובד טיס" – כמשמעותו בסעיף 2;

"הרשות" – רשות התעופה האזרחית שהוקמה לפי חוק רשות התעופה האזרחית;

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

¹¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

"רשות שדות התעופה" – רשות שדות התעופה שהוקמה לפי חוק רשות שדות התעופה ;

"שדה תעופה" – שטח יבשתי או ימי לרבות כל מבנה, מיתקן או ציוד שבו, המשמש או המיועד לשמש, כולו או חלקו, לנחיתה, להמראה, להסעה או לחנייה של כלי טיס, הקבוע בצו שקבע השר ;

"שירותי מידע תעופתי" (AIS) – איסוף, עריכה, פרסום, הפצה או העברה של מידע תעופתי לפי סעיף 79 ;

"שטח ישראל" – שטח הריבונות של מדינת ישראל כולל רצועת מימי החופין שלה, לרבות המרחב האווירי שמעל השטח האמור ;

"שירותי ניהול תעבורה אווירית", "שירותי נת"א" – פיקוח ובקרה על התעבורה האווירית, מתן מידע תעופתי או אישור תכניות טיסה ;

"שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968¹² ;

"השר" – שר התחבורה והבטיחות בדרכים ;

"תחזוקה קלה" – פעולות בדיקה, תחזוקה, שימור והחלפת חלקים בכלי טיס, שאינן פעולות מורכבות, כפי שקבע השר ;

"תעודת כושר טיסה" (Certificate of Airworthiness) – כמשמעותה בסעיף 60 ;

"תעודת סוג" (Type Certificate) – כמשמעותה בסעיף 47 ;

"תעודת רעש" – כמשמעותה בסעיף 61 ;

"תעודה רפואית" – כמשמעותה בסעיף 6(א)(1) ;

"תשתית אזרחית" – תשתית תעופה המיועדת לשימוש התעופה האזרחית, למעט תשתית צבאית או תשתית משטרתית ;

"תשתית משטרתית" – מנחת או מיתקן עזר לטיסה, המופעל על ידי משטרת ישראל והמיועד לשימוש כלי טיס משטרתיים ;

"תשתית צבאית" – כל אחד מאלה :

¹² ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

- (1) שדה תעופה או מנחת המופעלים על ידי צבא הגנה לישראל, לרבות שדה תעופה צבאי שרשות שדות התעופה נותנת בו שירותים מכוח צו לפי סעיף 5(א)(4) לחוק רשות שדות התעופה, ומרחב הפיקוח האווירי שלהם;
- (2) מיתקן עזר לטיסה המופעל, ככלל, על ידי צבא הגנה לישראל;
- (3) מרחב אווירי שהוקצה לתעופה הצבאית כאמור בסעיף 75, למעט נתיבים או אזורי מרחב אווירי בתוכו שהוקצו לשימוש התעופה האזרחית;
- (4) תשתית תעופה אחרת, בעת שהיא משמשת את צבא הגנה לישראל באופן בלעדי;
- "תשתית תעופה" – שדה תעופה, מנחת, מרחב פיקוח אווירי ומיתקן עזר לטיסה.

פרק ב': רישוי העוסקים במקצועות התעופה וחובותיהם

סימן א': עובדי טיס

- חובת רישוי 2. לא ימלא אדם תפקיד שקבע השר, בקשר להטסה או להפעלה של כלי טיס, בקשר לביצוע פעולות בדק בכלי טיס, או בקשר למתן שירותי ניהול תעבורה אווירית, לרבות מדריך לתפקיד כאמור, אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן לפי הוראות סימן זה ובהתאם להגדר שברישיון, לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה.
- רישיון עובד טיס 3. (א) המנהל ייתן רישיון עובד טיס או הגדר ברישיון כאמור למבקש שמתקיימים בו התנאים שקבע השר לפי סעיף קטן (ב) וכן התנאים המפורטים להלן, לפי העניין:
- (1) לעניין תפקיד שסוג בסיווג ביטחוני לפי סעיף 5 – נקבעה למבקש התאמה ביטחונית לתפקיד האמור לפי הוראות אותו סעיף;
- (2) לעניין רישיון או הגדר מסוג שקבע השר לפי סעיף 6(א) – בידו המבקש תעודה רפואית מתאימה ותקפה כאמור באותו סעיף.
- (ב) השר רשאי לקבוע את התנאים למתן רישיון עובד טיס או הגדר ברישיון כאמור, ובכלל זה בעניינים המפורטים להלן:
- (1) דרישת גיל מזערי או גיל מרבי;

(2) ~~השכלה~~ הכשרה, מיומנות, ידע וניסיון מקצועי הנדרשים לצורך קבלת הרישיון או ההגדר והדרכים לבדיקתם, ובכלל זה בחינות שעל המבקש לעמוד בהן ;

(3) תנאים המביאים בחשבון את עברו הפלילי של המבקש.

4. אישור רישיון או הגדר שניתנו במדינה חברה (א) על אף הוראות סעיף 2, רשאי אדם למלא תפקיד כאמור באותו סעיף, אף בלא רישיון עובד טיס, אם בידו רישיון לכך שניתן לו מאת הרשות המוסמכת לעניין זה במדינה חברה, שאושר בידי המנהל לפי סעיף זה, ובהתאם להגדר שברישיון, לתנאי הרישיון והאישור, ולהוראות לפי חוק זה.

(ב) המנהל ייתן אישור לפי סעיף קטן (א), למבקש שמתקיימים לגביו התנאים למתן אישור כאמור, שקבע השר, ~~וכן התנאים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) של סעיף 3, לפי העניין~~ ; בתקנות לפי סעיף קטן זה רשאי השר לקבוע את ההליכים לקבלת האישור.

(ג) אישור שניתן לפי סעיף זה ובעל אישור כאמור, יראו אותם לעניין חוק זה ודיני הטיס האחרים כרישיון עובד טיס וכעובד טיס, בהתאמה.

5. סיווג ביטחוני והתאמה ביטחונית של עובדי טיס השר רשאי לקבוע סוגי עובדי טיס ואנשי צוות שלגביהם ימלא שירות הביטחון הכללי את תפקידו לפי סעיף 7(ב)(3) לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002¹³, לעניין קביעת הוראות בדבר סיווג ביטחוני וקביעת התאמה ביטחונית; על קביעת הוראות בדבר סיווג ביטחוני וקביעת התאמה ביטחונית, כאמור, יחולו הוראות החוק האמור, בשינויים המחויבים.

6. התאמה בריאותית של עובד טיס (א) לא ימלא עובד טיס שבידו רישיון עובד טיס או הגדר, מסוג שקבע השר, את תפקידו בהתאם לרישיון או להגדר, אלא אם כן מתקיימים בו שניים אלה :

(1) בידו תעודה רפואית תקפה המאשרת את התאמתו הבריאותית למלא את תפקידו בהתאם לרישיון או להגדר, שניתנה לו לפי הוראות סעיף זה בידי רופא הרשות או בידי רופא בעל הכשרה ברפואה תעופתית שהורשה לעניין סעיף זה בידי המנהל, בהמלצת רופא הרשות (בסעיף זה ובסעיף 6א – רופא ~~מורשה מוסמך~~), והוא פועל בהתאם לתנאי התעודה האמורה ;

¹³ ס"ח התשס"ב, עמ' 179.

(2) לא חל שינוי במצב בריאותו, ממועד מתן התעודה הרפואית, ועובד הטיס מודע לכך שהשינוי האמור עלול לפגוע ביכולתו למלא את תפקידו בהתאם לרישיון או להגדר.

(ב) השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, רשאי לקבוע הוראות בעניינים אלה:

(1) התנאים וההליכים למתן תעודה רפואית ולקביעת התאמתו הבריאותית של אדם למלא תפקיד של עובד טיס, לפי סעיף זה, ובכלל זה הבדיקות הרפואיות הנדרשות לשם כך, לרבות בדיקות תקופתיות ובדיקות ביקורת, ובלבד שבדיקות כאמור יבוצעו בידי רופא הרשות או רופא מורשה מוסמך;

(2) סוגי תעודות רפואיות שיינתנו בידי רופא הרשות או רופא מורשה מוסמך;

(3) תקופת תוקפה של תעודה רפואית ופקיעת תוקפה;

(4) הגבלות ותנאים לשימוש בסמי מרפא כהגדרתם בפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981¹⁴, בידי עובדי טיס;

~~(5) הליכי ערר על החלטות רופא הרשות ורופא מורשה לפי סעיף זה.~~

(ג) רופא המטפל בעובד טיס שבידו רישיון עובד טיס או הגדר מסוג שקבע השר לפי סעיף קטן (א), היודע כי המטופל הוא עובד טיס כאמור, והסבור כי אותו עובד טיס, בהשתמשו ברישיונו, עלול לסכן את עצמו או את זולתו מחמת מצבו הרפואי, ידווח על כך לרופא הרשות או לרופא מוסמך, ויידע את עובד הטיס אודות הדיווח כאמור.

(1ג) היה לעובד טיס ספק לעניין התאמתו הבריאותית למילוי תפקידו, ובכלל זה בעקבות חוות דעת רופא כאמור בסעיף קטן (ג), יפנה לרופא מוסמך לשם בירור הספק.

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 694.

(ד) (1) לצורך מתן תעודה רפואית והכרעה בדבר התאמתו הבריאותית של אדם למלא תפקיד של עובד טיס, רשאים רופא הרשות, רופא מורשה-מוסמך, או ועדת הערר הרפואית רשאים לדרוש מכל אדם, לרבות ממטפל וממוסד רפואי כהגדרתם בחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996¹⁵, למסור להם כל-מידע או מסמך, המצוי בידם, לגבי מצבו הבריאותי של מי שנבחנת התאמתו הבריאותית למלא תפקיד של עובד טיסכשירותו הרפואית, שיש בו כדי להשפיע על ההכרעה בדבר ההתאמה הבריאותית כאמור.

(2) דרשן רופא הרשות, או-רופא מורשה-מוסמך או ועדת הערר הרפואית מידע או מסמך לפי פסקה (1), ימסור להם מי שנדרש כאמור את המידע או המסמך, בתוך התקופה שנקבעה בדרישה.

(3) רופא הרשות, רופא מורשה-מוסמך וועדת הערר הרפואית לא ימסרו מידע או מסמך שהגיע לידיהם לפי הוראות סעיף קטן זה, אלא למי שהוסמך לכך על פי דין או על פי צו של בית משפט.

(4) הוראות סעיף קטן זה יחולו גם לגבי המדינה.

(ה) המבקש תעודה רפואית או חידושה יחתום על כתב ויתור על סודיות רפואית כלפי רופא הרשות, רופא מוסמך וועדת הערר הרפואית הפועלת לפי סעיף 6א, לגבי מידע או מסמך כאמור בסעיף קטן (ד)(1).

השגה וערר 6א. (א) הרואה עצמו נפגע מהחלטת רופא מוסמך רשאי להשיג עליה בפני רופא בעניינים רפואיים הרשות.

(ב) הרואה עצמו נפגע מהחלטת רופא הרשות רשאי לערור עליה בפני ועדת הערר הרפואית שמונתה לפי סעיף קטן (ד).

(ג) ועדת ערר רפואית תדון בערר לפי סעיף קטן (ב) במותב של שלושה והם יושב ראש וועדת הערר הרפואית או ממלא מקומו שמינה השר לפי סעיף קטן (ד)(1), והוא יושב בראש המותב, ושני חברים שימינה יושב ראש המותב, בעלי מומחיות מתאימה לנושא הנדון בערר, מתוך רשימה שהכין השר לפי סעיף קטן (ד)(2).

(ד)

¹⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 327.

(1) השר ימנה רופא בעל הכשרה וניסיון ברפואה תעופתית יושב ראש לוועדת הערר הרפואית וכן רופא שמתמלאים בו התנאים האמורים לממלא מקום קבוע ליושב ראש ועדת הערר הרפואית;

(2) לצורך מינוי מותבים לוועדת הערר הרפואית לפי סעיף קטן (ג), יכין השר רשימה הכוללת רופאים בעלי הכשרה וניסיון ברפואה תעופתית וכן רופאים שהם עובדי טיס מסוג שנקבעה לגביו חובת התאמה בריאותית לפי סעיף 6(א).

(ה) ועדת ערר רפואית רשאית לאשר את החלטת רופא הרשות, לבטלה או לשנותה, וכן להורות על עריכת בדיקה נוספת, ככל שתמצא לנכון.

(ו) השר יקבע את תנאי הכשירות של חברי ועדת הערר הרפואית יושב ראש הוועדה וממלא מקומו, ואת סדרי הדין בוועדה.

(ז) מי שהיה צד בפני ועדת הערר, רשאי לערער על החלטת ועדת הערר הרפואית, לפני בית משפט לעניינים מינהליים, בשאלה משפטית בלבד.

עובד טיס שבידו רישיון עובד טיס או הגדר מסוג שקבע השר לפי סעיף 6(א) ואיש צוות, לא ישתו משקה משכר בעת מילוי תפקידים ולא ימלאו את תפקידים כשהם נתונים תחת השפעת אלכוהול, או לאחר ששתו משקה משכר וטרם חלף פרק הזמן שקבע השר, או כאשר מצוי בגופם סם מסוכן או תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן.

7. איסור שימוש
באלכוהול ובסמים
מסוכנים

בלי לגרוע מסמכותו לפי סעיף 42(ב)(3) ו-4, רשאי השר לקבוע חובות שיחולו על עובד טיס וכן הגבלות ותנאים לשימוש ברישיון עובד טיס או בהגדר הקבוע ברישיון כאמור, נוסף על החובות, ההגבלות והתנאים המפורטים בסימן זה, שמטרתם להבטיח שמירה על הכשירות, המיומנות, הידע והניסיון המקצועי הנדרשים מעובד הטיס.

8. חובות, הגבלות
ותנאים נוספים
לשימוש ברישיון
עובד טיס

(א) עובד טיס שלא מתקיימות לגביו, במלואן, אמות המידה המחייבות (Standards) שקבע ארגון התעופה הבין-לאומי, לפי סעיף 37 לאמנה, החלות לגבי עובד טיס מאותו סוג, יציין המנהל ויפרט את אי-ההתאמה כאמור ברישיון עובד הטיס או בתעודה הרפואית של עובד הטיס, לפי העניין.

9. עובד טיס שאינו
ממלא את תנאי
האמנה במלואם

(ב) מי שברישיונו או בתעודה הרפואית שלו צוינה הערה לפי סעיף קטן (א), לא ישמש כאיש צוות בעמדתו בכלי טיס ישראלי המופעל בשטחה של מדינה חברה, אלא באישור הרשויות המוסמכות של אותה מדינה.

חובות מעסיק עובד טיס	10.	(א) בעל רישיון הפעלה אווירית, בעל רישיון להפעלת בית ספר <u>להדרכה לעובדי טיס</u> , בעל רישיון להפעלת מכון בדק ובעל רישיון להפעלת יחידת נת"א, לא יעסיקו אדם בתפקיד כאמור בסעיף 2, אלא אם כן אותו אדם הציג לפניו רישיון עובד טיס וכן תעודה רפואית, ככל שתעודה כאמור נדרשת לפי סעיף 6(א), שהם תקפים ומתאימים לביצוע התפקיד.
		(ב) בעל רישיון כאמור בסעיף קטן (א) לא יציב עובד טיס לתפקידו אלא לאחר שווידא כי עובד הטיס מקיים את החובות, ההגבלות והתנאים החלים עליו לפי סעיף 8, ואם צוינה ברישיונו או בתעודה הרפואית שלו הערה כאמור בסעיף 9(א) – לא יציב אותו כאיש צוות <u>בעמדתו</u> בכלי טיס ישראלי כאמור בסעיף 9(ב), אלא לאחר שווידא כי התקבל אישור מאת הרשויות המוסמכות כאמור באותו סעיף.
תקנות לעניין אנשי צוות	10.א.	<u>השר רשאי לקבוע תנאים לכשירותם של אנשי צוות שאינם עובדי טיס, וכן להכשרתם ולהדרכתם, וחובות שיחולו עליהם במילוי תפקידיהם.</u>
		סימן ב': הדרכה לתפקידי עובד טיס
הגדרות	11.	בסימן זה –
		"הדרכה לתפקידי עובד טיס" – הוראה עיונית או הדרכה מעשית לרבות באמצעות מיתקן הדמיה, בנושאים שבהם נדרשים ידע מקצועי ומיומנות לצורך קבלת רישיון עובד טיס או הגדר שבו, או לצורך שימוש ברישיון או בהגדר כאמור;
		<u>"בית ספר להדרכה" – מוסד שבו ניתנת הדרכה לתפקידי עובד טיס.</u>
חובת רישוי	12.	לא יפעיל אדם, ולא ינהל בית ספר <u>להדרכה לעובדי טיס ולא יתן בו הדרכה לתפקידי עובד טיס</u> , אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן לפי הוראות סימן זה, ובהתאם לתנאי הרישיון, <u>לתוכנית הלימודים שאישר המנהל כאמור בסעיף 13(א)(1), וילהוראות לפי חוק זה.</u>
רישיון להפעלת בית ספר <u>להדרכה לעובדי טיס</u>	13.	(א) המנהל ייתן רישיון להפעלת בית ספר <u>להדרכה לעובדי טיס</u> , למבקש שמתקיימים בו התנאים המפורטים בסעיף 41, וכן כל אלה:
		(1) המבקש הגיש למנהל את תכנית הלימודים של בית הספר, והתכנית אושרה בידי המנהל;

(2) המבקש הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי ברשותו המיתקנים והציוד הדרושים לצורכי הדרכה לפי סעיף 14(1), וכי הוא ערוך לקיים מערכת לאבטחת איכות כנדרש לפי סעיף 14(2);

(3) המבקש המציא למנהל ספר עזר כנדרש לפי סעיף 14(3).

(ב) המנהל רשאי להסמיק בית ספר להדרכה לעובדי טיס שניתן לגביו רישיון להפעלתו לפי סעיף קטן (א), לערוך מבחנים הדרושים לפי סימן א', לצורך קבלת רישיון עובד טיס, בהתקיים התנאים שקבע השר לעניין זה; הסמכה כאמור תיחשב חלק בלתי נפרד מהרישיון להפעלת בית ספר להדרכה לעובדי טיס.

(ג) המנהל רשאי לקבוע ברישיון להפעלת בית ספר להדרכה לעובדי טיס, תנאים ומגבלות שיחולו על בעל הרישיון, ובכלל זה –

(1) סוגי ההדרכות שבית הספר להדרכה לעובדי טיס מורשה לקיים;

(2) המיתקנים, לרבות מיתקני הדמיה, המאושרים לצורך ביצוע ההדרכות;

(3) אזורי הטיסה או נתיבי הטיסה המאושרים לצורך ביצוע ההדרכות;

(4) תנאים שמטרתם להבטיח את רמת ההדרכה ולשמור על בטיחות הטיסה;

(5) תנאים לגבי עריכת מבחנים כאמור בסעיף קטן (ב).

חובות בעל רישיון 14. בלי לגרוע מסמכותו לפי סעיף 42(ב), רשאי השר לקבוע חובות שיחולו על בעל רישיון להפעלת בית ספר להדרכה לעובדי טיס, כמפורט להלן:

(1) חובה להחזיק ולעשות שימוש, במסגרת פעילותו על פי הרישיון, במיתקנים ובציוד מתאימים הדרושים לצורכי הדרכה;

(2) חובה לקיים מערכת לאבטחת איכות;

(3) חובה להחזיק, ולנהל ספר עזר, אחד או יותר, הכולל הוראות והנחיות לעניין אופן ביצוע ההדרכה, נוהלי עבודה, אבטחת איכות, והוראות נוספות שקבע השר, וכן חובה לעדכן את ספר העזר האמור ולהפיצו לנוגעים בדבר וחובה לפעול בהתאם לספר העזר המעודכן כאמור; בתקנות לפי פסקה זו רשאי השר לקבוע סוגי הוראות בספר העזר הטעונות אישור מראש מאת המנהל.

15. **חובת הדרכה במסגרת בית ספר להדרכה או במסגרת תכנית הדרכה מאושרת**
(א) עובד טיס המוסמך על פי רישיון עובד הטיס שבידו, לעסוק בהדרכה, לא ידריך לתפקידי עובדי טיס, אלא אם כן מתקיים אחד מאלה: השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הדרכה לתפקידי עובד טיס לא במסגרת בית ספר לעובדי טיס, בהתאם לתוכנית הדרכה שאושרה על ידי המנהל, ורשאי הוא לקבוע סוגי הדרכות לתפקידי עובד טיס שאסור לתתן אלא במסגרת בית ספר לעובדי טיס או במסגרת תוכנית הדרכה שאושרה על ידי המנהל.

(ב) לעניין סעיף קטן (א) רשאי השר לקבוע את התנאים לאישור תכנית הדרכה בידי המנהל, לרבות בעניינים המנויים בסעיפים 13(א) ו-41, ככל שהם נוגעים לעניין, לקבוע את ההליכים לקבלת אישור כאמור, וכן לקבוע תנאים, הגבלות וחובות שיחולו על מבצע הדרכה כאמור, לרבות בעניינים המנויים בסעיפים 14 ו-42.

(1) ~~ההדרכה מתבצעת במסגרת בית ספר להדרכה שניתן רישיון להפעלתו לפי סעיף 13, ובהתאם לתכנית הלימודים שאישר המנהל כאמור בסעיף 13(א)(1);~~

(2) ~~ההדרכה מתבצעת במסגרת תכנית הדרכה שאושרה בידי המנהל, לעניין זה רשאי השר לקבוע את התנאים לאישור תכנית הדרכה בידי המנהל, לרבות בעניינים המנויים בסעיפים 13(א) ו-41, ככל שהם נוגעים לעניין, לקבוע את ההליכים לקבלת אישור כאמור, וכן לקבוע תנאים, הגבלות וחובות שיחולו על מבצע הדרכה כאמור, לרבות בעניינים המנויים בסעיפים 14 ו-42.~~

סימן ג': הפעלה מסחרית של כלי טיס

16. **חובת רישוי**
(א) מפעיל אווירי לא יפעיל **אדם** כלי טיס בהפעלה מסחרית, אלא אם כן בידו רישיון הפעלה אווירית לכך שניתן לפי הוראות סימן זה או שהוא עובד טיס מטעם בעל רישיון כאמור, ובהתאם לתנאי הרישיון, למפרטי ההפעלה המהווים חלק מן הרישיון, ולהוראות לפי חוק זה.

(ב) מפעיל אווירי לא יפעיל כלי טיס בהפעלה מסחרית אלא בהתאם לתנאי הרישיון, למפרטי ההפעלה המהווים חלק מן הרישיון, ולהוראות לפי חוק זה.

רישיון הפעלה אווירית 17. (א) המנהל ייתן רישיון הפעלה אווירית ובכלל זה מפרטי הפעלה, למבקש שמתקיימים בו התנאים המפורטים בסעיף 41 וכן התנאים המפורטים להלן, ולאחר ששוכנע כי המבקש מסוגל לבצע את ההפעלה המבוקשת בבטחה:

(1) המבקש הוא אחד מאלה, לפי העניין:

(א) לעניין מבקש שהוא יחיד – הוא תושב קבע בישראל שאין לו מקום עסקים עיקרי מחוץ לישראל, או אזרח ישראלי שיש לו מקום עסקים עיקרי בישראל;

(ב) לעניין מבקש שהוא תאגיד – הוא התאגד בישראל, אין לו מקום עסקים עיקרי מחוץ לישראל והשליטה בו היא בידי אזרח ישראלי או תושב קבע בישראל או שהשליטה בו היא בידי אדם אחר בהתאם להוראות אמנה בין-לאומית בענייני תעופה, שישראל צד לה;

(2) המבקש מחזיק ברישיון הפעלה מסחרית, לפי חוק רישוי שירותי תעופה;

(3) המבקש הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי ברשותו כלי הטיס, המיתקנים והציוד, לרבות ציוד תעופתי, הדרושים לצורכי ההפעלה המבוקשת לפי סעיף 19(3)(א);

(4) המבקש המציא למנהל ספר עזר כנדרש לפי סעיף 19(3)(ב);

(5) המבקש קיבל אישור מאת בעל רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת לכך ששדה התעופה או המנחת, לפי העניין, יהווה בסיס לפעולתו של המפעיל האווירי, בישראל. הוראה זו לא תחול על המבקש להפעיל כלי טיס מסוג שהמנהל אישר כי הפעלתו אינה מחייבת בסיס פעולה בשדה תעופה או מנחת.

(ב) המנהל יצרף לרישיון הפעלה אווירית מפרטי הפעלה, שבהם יפרט, בין השאר, את אלה:

(1) סוגי כלי הטיס שבעל הרישיון רשאי להפעיל;

(2) ההרשאות, התנאים והמגבלות להפעלת כלי הטיס, ובכלל זה סוגי ההפעלה המורשים והאזורים שבעל הרישיון מורשה לפעול בהם.

~~בעל רישיון הפעלה אווירית אחראי לתחזוקתם ולהפעלתם הבטוחה של כלי הפעלה אווירית הטיס העומדים לרשותו, בהתאם להוראות לפי חוק זה.~~

19. תקנות לעניין רישיונות הפעלה אווירית ובעלי רישיונות

בלי לגרוע מסמכותו לפי סעיפים 42(ב) ו-43, רשאי השר לקבוע הוראות לעניין רישיון הפעלה אווירית ובעל רישיון כאמור, בעניינים אלה:

(1) ההדגמות והבדיקות שמבקש רישיון חייב לעמוד בהן לצורך קבלת הרישיון;

(2) פרטים נוספים שייקבעו במפרטי ההפעלה, ואופן שינוי מפרטי ההפעלה;

(3) חובות בעל הרישיון כמפורט להלן:

(א) חובה להחזיק ולעשות שימוש, במסגרת פעילותו על פי הרישיון, בכלי טיס, במיתקנים ובציוד, מתאימים, לרבות ציוד תעופתי, הדרושים לצורכי ההפעלה המסחרית במסגרת הרישיון;

(ב) חובה להחזיק ולנהל, ספר עזר למבצעים וספר עזר לתחזוקה, הכוללים הוראות והנחיות לעניין אופן הפעלת כלי הטיס, ביצוע פעולות בדק בהם, הדרכה והכשרה של עובדי הטיס ואנשי הצוות המועסקים על ידי בעל הרישיון והוראות נוספות שקבע השר, וכן חובה לעדכן את ספר העזר ולהפיצו לנוגעים בדבר, וחובה לפעול על פי ספר העזר המעודכן כאמור; בתקנות לפי פסקת משנה זו רשאי השר לקבוע סוגי הוראות בספר העזר הטעונות אישור מראש מאת המנהל;

(4) הדרכים למסירת הוראות והודעות לבעל רישיון.

סימן ד': ביצוע פעולות בדק ותחזוקה קלה

הגדרה 20. בסימן זה, "כלי טיס" – כלי טיס, מנוע של כלי טיס או מדחף שלו.

21. חובת רישוי לא יפעיל אדם ולא ינהל מכון בדק, אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן לפי הוראות סימן זה, ובהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה.
22. רישיון להפעלת מכון בדק (א) המנהל ייתן רישיון להפעלת מכון בדק, למבקש שמתקיימים התנאים המפורטים בסעיף 41, וכן כל אלה:
- (1) המבקש הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי ברשותו המיתקנים והציוד הדרושים לביצוע פעולות בדק לפי סעיף 24(5), וכי הוא ערוך לקיים מערכת להבטחת פיקוח-איכות וביקורת איכות כנדרש לפי סעיף 24(6)(א);
- (2) המבקש המציא למנהל ספר עזר כנדרש לפי סעיף 24(6)(ב).
- (ב) המנהל רשאי לקבוע ברישיון להפעלת מכון בדק, תנאים ומגבלות שיחולו על בעל הרישיון ובכלל זה –
- (1) סוגי כלי טיס או ציוד תעופתי שבהם מורשה מכון הבדק לבצע פעולות בדק;
- (2) סוגי פעולות הבדק שמכון הבדק מורשה לבצע;
- (3) הגבלת בעל הרישיון לבצע פעולות בדק רק בכלי טיס הרשומים על שמו.
23. חובת ביצוע פעולות בדק במסגרת מכון בדק, יצרן או בדק עצמי (א) לא יבצע אדם פעולות בדק אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:
- (1) הוא עובד טיס המוסמך על פי רישיון עובד הטיס שבידו לבצע פעולות בדק, והמבצע פעולות אלה במסגרת מכון בדק שניתן רישיון להפעלתו לפי סעיף 22, או שהוא מבצע פעולות בדק בהשגחת עובד טיס כאמור, במסגרת מכון בדק כאמור, ולפי תנאים שקבע השר לעניין זה;

(2) הוא עובד טיס המוסמך על פי רישיון עובד הטיס שבידו לבצע פעולות בדק, והוא מבצע פעולות אלה בכלי טיס הרשום על שמו בפנקס הרישום, או בציווד התעופתי של כלי הטיס כאמור, המיועד להפעלה פרטית כללית, על פי אישור לביצוע פעולות בדק באופן עצמי שנתן לו המנהל, ובהתאם לתנאי האישור; השר רשאי לקבוע את התנאים למתן אישור לפי פסקה זו בידי המנהל, לרבות בעניינים המנויים בסעיפים 22(א) ו-41, ככל שהם נוגעים לעניין, וכן לקבוע את ההליכים לקבלת אישור כאמור;

(3) הוא מבצע את פעולות הבדק מטעמו של היצרן כלי הטיס המחזיק בתעודת הסוג של כלי הטיס הנוגעת בדבר, או יצרן הציווד התעופתי הנוגע בדבר.

(ב) מפעיל אווירי לא יקבל שירותי בדק לכלי טיס או לציווד תעופתי, אלא ממי שמורשה לכך לפי סעיף קטן (א).

24. חובות, הגבלות ותנאים החלים על המורשה לבצע פעולות בדק בלי לגרוע מסמכותו לפי סעיף 42(ב), רשאי השר לקבוע חובות, הגבלות ותנאים שיחולו על בעל רישיון להפעלת מכון בדק, על יצרן כלי טיס או ציווד תעופתי ~~ומי שהמבצע פעולות בדק מטעמו~~, ועל מי שקיבל אישור לבצע פעולות בדק באופן עצמי לפי סעיף 23(א)(2), ובכלל זה –

~~(1) החובה להכין תכנית בדק, לגבי כלי טיס שהוא אחראי על ביצוע פעולות הבדק בו, בהתאם לספר התחזוקה או מסמך אחר כמשמעותם בסעיף 60(ב)(4), ובהתאם להוראות כושר אווירי שניתנו לפי סעיף 66, ככל שניתנו, וחובה לעדכן או לשנות את תכנית הבדק ככל הנדרש;~~

(2) שיטות הבדק, אופן ביצוע פעולות הבדק ותהליכי הבדק, לרבות אישור סיום פעולות הבדק והחזרה לשימוש של כלי טיס או ציווד תעופתי שבוצעו בו פעולות בדק;

(3) חובות תיעוד פעולות בדק ואופן שמירת התיעוד;

(4) חובות דיווח למנהל ביחס לפעילותו;

(5) חובה להחזיק ולעשות שימוש, במסגרת פעילותו, במיתקנים ובציווד מתאימים הדרושים לביצוע פעולות בדק;

(6) חובות שיחולו על בעל רישיון להפעלת מכון בדק, בעניינים אלה:

(א) חובה לקיים מערכת להבטחת פיקוד איכות וביקורת איכות;

(ב) חובה להחזיק ולנהל, ספר עזר, אחד או יותר, הכולל הוראות והנחיות לעניין נוהלי עבודה, אבטחת איכות והוראות נוספות שקבע השר, וכן חובה לעדכן את ספר העזר האמור ולהפיצו לנוגעים בדבר, וחובה לפעול על פי ספר העזר המעודכן כאמור; בתקנות לפי פסקת משנה זו רשאי השר לקבוע סוגי הוראות בספר העזר הטעונות אישור מראש מאת המנהל.

תחזוקה קלה 25. השר רשאי לקבוע הוראות לעניין ביצוע תחזוקה קלה בכלי טיס, ובכלל זה תנאים לביצוע תחזוקה קלה, לרבות תנאי כשירות, וכן חובות שיחולו על המבצע תחזוקה כאמור.

סימן ה': מתן שירותים לניהול תעבורה אווירית

חובת רישוי 26. לא יפעיל אדם ולא ינהל יחידה הנותנת שירותי ניהול תעבורה אווירית, אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן לפי הוראות סימן זה, ובהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה.

רישיון להפעלת יחידת נת"א 27. (א) המנהל רשאי, בהתחשב בצרכי התעבורה האווירית, לתת ייתן-רישיון להפעלת יחידת נת"א למבקש שמתקיימים בו, נוסף על התנאים המנויים בסעיף 41, החלים לגביה, התנאים המפורטים להלן כל אלה, ולאחר ששוכנע כי המבקש מסוגל לתת שירותי נת"א באופן המבטיח את בטיחות התעבורה האווירית, סדירותה ויעילותה:

(1) המבקש הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי ברשותו הציוד והמיתקנים המתאימים הדרושים לצורך מתן שירותי נת"א לפי סעיף 29(3)(א), ובכלל זה אמצעי תקשורת;

(2) המבקש המציא למנהל ספר עזר כנדרש לפי סעיף 29(3)(ב);

(3) המבקש הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי גובשו נוהלי תיאום בינו לבין יחידות נת"א אחרות, גופים המוסמכים לספק שירותים מטאורולוגיים לצרכי התעופה האזרחית, כפי שקבע השר, וצבא הגנה לישראל; נהלי תיאום עם צבא הגנה לישראל יתייחסו, בין השאר, למצבים המתעוררים עקב הפעלת הסמכות לפי סעיף 77(ו).

טרם אושר

(4) לעניין המבקש לספק שירותי ניהול תעבורה אווירית לכלי טיס בטיסה בין-לאומית – המנהל שוכנע כי המבקש ממלא אחר כל התנאים הקבועים לפי האמנה לעניין זה: למעט הוראות כאמור שלגביהן הודיע המנהל לארגון התעופה הבין לאומי, לפי סעיף 4(ב) לחוק רשות התעופה האזרחית, כי ישראל פועלת באופן שונה.

(ב) המנהל רשאי לקבוע ברישיון להפעלת יחידת נת"א, בין השאר את אלה:

(1) סוגי שירותי נת"א שייתן בעל הרישיון וסוגי הטיסות שלגביהם יינתנו שירותים כאמור;

(2) המרחב האווירי שלגביו יינתנו שירותי נת"א;

(3) נוהלי הפעלה ומגבלות הפעלה שבעל רישיון להפעלת יחידת נת"א ינהג לפיהם;

(4) תנאי המתיר לו לפרסם, להפיץ ולהעביר מידע תעופתי, לפי סעיף 79(ב).

מתן שירותי נת"א 28. בעל רישיון להפעלת יחידת נת"א ייתן שירותי נת"א, על בסיס מידע תעופתי על בסיס מידע עדכני שפורסם לפי סעיף 79, ובהתאם לנוהלי התיאום האמורים בסעיף עדכני ובהתאם לנוהלי התיאום 27(א)(3).

תקנות לעניין שירותי נת"א 29. בלי לגרוע מסמכותו לפי סעיפים 42(ב) ו-43, רשאי השר לקבוע הוראות לעניין שירותי נת"א, ובכלל זה בעניינים אלה:

(1) סוגי שירותי הנת"א ומטרותיהם;

(2) סוגי המרחבים האוויריים שלגביהם יינתנו שירותי נת"א;

(3) חובות בעל רישיון להפעלת יחידת נת"א כמפורט להלן:

(א) חובה להחזיק ולעשות שימוש, במסגרת פעילותו על פי הרישיון, במיתקנים ובציוד מתאימים הדרושים לצורך מתן שירותי נת"א, ובכלל זה אמצעי תקשורת;

(ב) חובה להחזיק ולנהל, ספר עזר, אחד או יותר, הכולל הוראות והנחיות לעניין נוהלי עבודה, אבטחת איכות והוראות נוספות שקבע השר, וכן חובה לעדכן את ספר העזר האמור ולהפיצו לנוגעים בדבר, וחובה לפעול על פי ספר העזר המעודכן כאמור; בתקנות לפי פסקת משנה זו רשאי השר לקבוע סוגי הוראות בספר העזר הטעונות אישור מראש מאת המנהל;

(ג) חובה לספק לטייסים ולמפעילים אוויריים מידע מסוג שיקבע השר.

סימן ו': הפעלת שדות תעופה ומנחתים

חובת רישוי 30. לא יפעיל אדם שדה תעופה או מנחת ולא יתיר המראה, נחיתה או הפעלה של כלי טיס בהם, אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן לפי הוראות סימן זה, ובהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה.

רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת 31. (א) המנהל ייתן רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת, למבקש שמתקיימים בו, נוסף על התנאים המנויים בסעיף 41, החלים לגביו, כל אלה: מנחת

(1) המנהל שוכנע כי ההפעלה המבוקשת תשתלב בביטחה בשימושים במרחב האווירי שהותרו לפי סעיף 77;

(2) המבקש הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי ברשותו הציוד והמיתקנים המתאימים הדרושים לצורך ההפעלה המבוקשת לפי סעיף 32(1)(א), ובכלל זה אמצעי תקשורת, מיתקני עזר לטיסה ואמצעי כיבוי והצלה;

(3) המבקש המציא למנהל ספר עזר, ככל שנדרש לפי סעיף 32(1)(ב);

(4) המבקש הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי מבנה שדה התעופה או המנחת ובכלל זה המסלולים, שטחי התנועה, החניה והבטיחות, הגידור, הסימון והתאורה, מבטיחים הפעלה בטוחה של שדה התעופה או המנחת, לפי העניין, כנדרש לפי סעיף 32(2);

(5) לעניין המבקש להפעיל שדה תעופה המיועד לכלי טיס בטיסה בין-לאומית – המנהל שוכנע כי מבקש הרישיון ממלא אחר כל התנאים הקבועים בנספח 14 לאמנה הנוגעים להקמתו ולהפעלתו של שדה תעופה למעט הוראות בנספח 14 כאמור שלגביהן הודיע המנהל לארגון התעופה הבין לאומי, לפי סעיף 4(ב) לחוק רשות התעופה האזרחית, כי ישראל פועלת באופן שונה.

(ב) המנהל רשאי לקבוע ברישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת, בין השאר את אלה:

(1) שעות ההפעלה של שדה התעופה או המנחת;

(2) מגבלות הפעלה לשם שמירה על הבטיחות;

(3) תנאים שמטרתם לנטר ולצמצם מטרדי רעש וזיהום אוויר; קביעת תנאים כאמור תיעשה בהתייעצות עם מי שהשר להגנת הסביבה הסמיכו לעניין זה.

(ג) מתן רישיון לפי סעיף זה טעון התייעצות עם מי ששר הביטחון הסמיכו לעניין זה; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכות השר לפי סעיף 44 או מסמכות המנהל לפי סעיף 144.

32. בלי לגרוע מסמכותו לפי סעיפים 42(ב) ו-43, רשאי השר לקבוע הוראות לעניין הפעלת שדות תעופה ומנחתים ובכלל זה בעניינים המפורטים להלן, ורשאי הוא לקבוע הוראות שונות לעניין הפעלת שדות תעופה ולעניין הפעלת מנחתים, וכן הוראות שונות לעניין הפעלתם של סוגי מנחתים שונים אלה:

תקנות לעניין הפעלת שדות תעופה ומנחתים

(1) חובות בעל רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת, כמפורט להלן:

(א) חובה להחזיק ולעשות שימוש, במסגרת פעילותו על פי הרישיון, במיתקנים ובציוד מתאימים הדרושים לצורך הפעלת שדה התעופה או המנחת, לפי העניין, ובכלל זה אמצעי תקשורת, מיתקני עזר לטיסה ואמצעי כיבוי והצלה;

(ב) חובה להחזיק ולנהל, ספר עזר, אחד או יותר, הכולל הוראות והנחיות לעניין הפעלת שדה התעופה או המנחת, לפי העניין, לרבות לעניין שירותים תפעוליים בעת חירום, שירותי קרקע, הפעלת רכב בשדה תעופה או במנחת, הסרת מכשולים, סימונם או הארתם, ותחזוקת שדה התעופה או המנחת, וכן חובה לעדכן את ספר העזר האמור ולהפיצו לנוגעים בדבר, וחובה לפעול על פי ספר העזר המעודכן כאמור; בתקנות לפי פסקת משנה זו רשאי השר לקבוע סוגי הוראות בספר העזר הטעונות אישור מראש מאת המנהל;

(ג) חובה למסור למשתמשים בשדה התעופה או במנחת, לפי העניין, מידע מסוג שיקבע השר;

(2) מבנה שדות תעופה ומנחתים, ובכלל זה דרישות לגבי המסלולים, שטחי התנועה, החניה והבטיחות, מישורי הגישה, הנסיקה, המעבר וההליכה סביב, גידור, סימון ותאורה;

(3) שירותים תפעוליים בחירום ובכלל זה שירותי כיבוי והצלה, ופינוי כלי טיס;

(4) שירותי קרקע לרבות תדלוק, אספקת חשמל לכלי טיס וגרירת כלי טיס;

(5) טיפול בחומרים מסוכנים;

(6) הסרת מכשולים, סימונם או הארתם;

(7) תחזוקת שדה תעופה או מנחת;

(8) שעות הפעלה;

(9) תנועה קרקעית של כלי טיס וכלי רכב בשדה תעופה או במנחת והפיקוח עליה.

32א. השר רשאי להורות על מגבלות או שינויים בשעות פעילות טיסה בשדה

תעופה, לאחר שנתן לנוגעים בדבר הזדמנות להשמיע טענותיהם.

מגבלות לשעות

פעילות טיסה

בשדה תעופה

טרם אושר

סימן ז': הפעלת מיתקן עזר לטיסה

33. אישור להפעלת מיתקן עזר לטיסה (א) לא יפעיל אדם מיתקן עזר לטיסה המשמש או המיועד לשמש כלי טיס אזרחיים, אלא אם כן אישר המנהל את המיתקן בכתב, והמיתקן מותקן, מתוחזק ומופעל בהתאם לתנאי האישור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) אישור מיתקן דיווח מזג אוויר יהיה על ידי מנהל השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל.

(ג) השר רשאי לקבוע תנאים למתן אישור לפי סעיף קטן (א), והליכים לקבלת אישור כאמור.

סימן ח': ביטול, התליה והגבלה של רישיונות

34. הגדרת רישיון – בסימן זה –

"רישיון" – כל אחד מאלה:

(1) רישיון עובד טיס, לרבות הגדר ברישיון כאמור;

(2) רישיון להפעלת בית ספר ~~להדרכה לעובדי טיס~~;

(3) רישיון הפעלה אווירית, לרבות מפרטי הפעלה;

(4) רישיון להפעלת מכון בדק;

(5) רישיון להפעלת יחידת נת"א;

(6) רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת;

(7) אישור תכנית הדרכה שניתן לפי סעיף 15(2);

(8) אישור לביצוע פעולות בדק באופן עצמי שניתן לפי סעיף 23(א)(2);

(9) אישור להפעלת מיתקן עזר לטיסה שניתן לפי סעיף 33.

35. סירוב לחדש רישיון, הגבלתו, התלייתו או ביטולו (א) המנהל רשאי להגביל רישיון, להתלותו עד למילוי תנאים שיורה עליהם, להתלותו לתקופה שלא תעלה על שנה, לבטלו או לסרב לחדשו, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו, בהתקיים אחד מאלה:

(1) הרישיון ניתן על יסוד מידע כוזב ~~או שגוי~~;

(א1) הרישיון ניתן על יסוד מידע שגוי אשר אילו היה ידוע למנהל

לפני מתן הרישיון יש יסוד סביר להניח שהרישיון לא היה ניתן;

(2) חדל להתקיים תנאי מהתנאים לקבלת הרישיון;

(3) בעל הרישיון הפר תנאי מתנאי הרישיון או הוראה מההוראות לפי חוק זה, לרבות חובה, הגבלה או תנאי לשימוש ברישיון שנקבע לפי פרק זה;

(4) בעל רישיון הפר הוראה לפי דיני הטיס האחרים או הוראת גורם ביטחוני מוסמך, החלה לגביו;

(א4) בעל הרישיון הורשע בעבירה שלדעת המנהל מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי להחזיק ברישיון או להפעילו, לפי העניין;

(5) לעניין רישיון עובד טיס – עובד הטיס גילה ~~חוסר מקצועיות~~ במילוי תפקידו חוסר מיומנות, כישורים לקויים או ידע מקצועי חסר, באופן העלול לפגוע בבטיחות התעופה (להלן – הליקון) בהפעלה הבטוחה של כלי הטיס.

(א1) ביטול רישיון או התליתו לתקופה שלא תעלה על שנה, בהתקיים התנאי לפי סעיף קטן (א)5, יעשה רק אם שוכנע המנהל כי לא ניתן יהיה להטיל על בעל הרישיון תנאים שקיומם יביא לתיקון הליקוי;

(ב) היה בעל הרישיון מעורב באירוע בטיחותי הנחקר לפי פרק ז', ולדעת המנהל התלית רישיונו נחוצה לשם שמירה על בטיחות ~~הטיסה~~ התעופה, רשאי הוא, לאחר שנתן לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו, להתלות את רישיונו; תקופת ההתלית לפי סעיף קטן זה תסתיים במועד הגשת הדוח הסופי לפי סעיף 110 או במועד מוקדם יותר שיורה המנהל.

(ג) לא ינקוט המנהל אמצעים לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בשל נסיבות הקשורות להתאמתו הבריאותית של עובד טיס למלא את תפקידו, אלא לאחר התייעצות עם רופא הרשות.

(ד) היה למנהל יסוד סביר להניח כי מתקיימת לגבי בעל רישיון עילה מהעילות האמורות בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), וסבר כי קיים צורך דחוף להתלות את רישיונו לשם הגנה מיידית על שלום הציבור, רשאי הוא להתלות את הרישיון, לאלתר, ובלבד שייתן לבעל הרישיון הזדמנות לטעון את טענותיו בהקדם האפשרי לאחר ההתליה, ולא יאוחר מתום 30 ימים ממועד ההתליה.

(ה) סמכויות לפי סעיף זה לעניין הגבלה, התליה, ביטול או סירוב לחדש אישור להפעלת מיתקן דיווח מזג אוויר שניתן לפי סעיף 33(ב) יופעלו על ידי מנהל השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל.

(ו) המנהל לא יאצול את סמכותו לפי סעיף 35(א)(4) ו-(5).

36. ~~התליית רישיון עובד טיס בשל תאונת טיס~~
~~אירעה תאונת טיס כהגדרתה בסעיף 94, מותלה רישיון עובד טיס של טייס שהיה מעורב בהפעלת כלי הטיס, עד להחלטת המנהל בעניין, בסעיף קטן זה, "טייס שהיה מעורב בהפעלת כלי הטיס", בכלי טיס מאויש – טייס שישב ליד ההגאים של כלי הטיס בעת התאונה, ומהווה חלק מהצוות הנדרש להטסת כלי הטיס, ובכלי טיס שאינו מאויש – מטיס כלי הטיס.~~

37. (א) הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל לפי סעיף 4, או עובד טיס הרואה את עצמו נפגע מהחלטת המנהל לפי סעיף פס-35 ו-36, לגבי רישיונו, רשאי לערור עליה בפני ועדת הערר.
ערר על החלטה בעניין רישיון עובד טיס

(ב) ועדת הערר תדון בערר לפי סעיף קטן (א) במותב של שלושה, והם :

(1) יושב ראש ועדת הערר או ממלא מקומו, שמינה שר המשפטים לפי סעיף קטן (ג), והוא יושב בראש המותב;

(2) שני חברים שימנה יושב ראש המותב כמפורט להלן :

(א) עובד טיס בעל רישיון עובד טיס מסוג הרישיון הנדון בערר, מתוך רשימה שהכין השר לפי סעיף קטן (ד)(1) ;

(ב) נציג ציבור או עובד המדינה, מתוך רשימה שהכין השר לפי סעיף קטן (ד)(2).

(ג) שר המשפטים, בהתייעצות עם השר, ימנה משפטן הכשיר להתמנות לשופט בית משפט השלום, בעל רישיון עובד טיס או בעל ידע בדיני הטיס, שאינו עובד מדינה, ליושב ראש ועדת הערר, וכן משפטן שמתקיימים בו התנאים האמורים לממלא מקום קבוע ליושב ראש ועדת הערר.

(ד) לצורך מינוי מותבים לוועדת הערר לפי סעיף קטן (ב), יכין השר רשימות כמפורט להלן:

(1) רשימת עובדי טיס שתכלול שלושה עובדי טיס, לפחות, מכל תפקיד מתפקידי עובדי טיס כאמור בסעיף 2, שהם בעלי ניסיון של חמש שנים לפחות במילוי התפקיד האמור; הכנת הרשימה כאמור תיעשה על פי המלצת הגופים המייצגים, לדעת השר, את עובדי הטיס באותם תפקידים;

(2) רשימה הכוללת עובדי המדינה ואנשי ציבור בעלי ידע וניסיון בתחום התעופה; הכנת הרשימה כאמור תיעשה על פי המלצת המנהל.

(ה) החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לעניינים מינהליים.

(ו) על ערר לפי סעיף זה ועל ועדת הערר יחולו ההוראות לפי חוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992¹⁶, בשינויים המחויבים, בשינויים המפורטים בסעיפים קטנים (ב) עד (ה), ובשינויים אלה:

(1) יושב ראש ועדת הערר יהיה ראש בית הדין וממלא מקומו יהיה סגן ראש בית הדין;

(2) עיכוב ביצוע של החלטת המנהל שעליה עוררים, לפי סעיף 33 לחוק האמור, יהא מטעמים מיוחדים שיירשמו;

(3) תקנות לפי סעיף 54(ב) לחוק האמור, לעניין ועדת הערר וערר לפי סעיף זה, יותקנו גם בהתייעצות עם השר¹⁷;

(4) תקנות לפי סעיף 54(ג) לחוק האמור, יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, ולא באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

38.	אדם שהמנהל ביטל את <u>בוטל</u> -רישיון עובד הטיס שהיה בידו או הגדר שבו <u>לפי סעיף 35</u> , לא יגיש בקשה לרישיון או להגדר חדש, אלא לאחר שחלפה שנה ממועד הביטול כאמור.	בקשה לרישיון עובד טיס לאחר ביטולו
-----	---	-----------------------------------

39.	עובד טיס שרישיונו הותלה או בוטל לפי הוראות סימן זה, ובידו גם רישיון מאותו סוג שניתן לו בידי הרשות המוסמכת לכך במדינה חברה, לא יעשה שימוש ברישיון <u>הזר</u> האמור בשטח ישראל.	איסור שימוש ברישיון חוץ
-----	---	-------------------------

¹⁶ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90.

סימן ט': הוראות כלליות

- הגדרת רישיון 40. בסימן זה, "רישיון" – רישיון כאמור בפסקאות (1) עד (6) להגדרה "רישיון" שבסעיף 34.
- תנאים כלליים לקבלת רישיון 41. (א) בלי לגרוע מהתנאים לקבלת רישיון הקבועים בסימנים ב' עד ו', המנהל ייתן רישיון רק למבקש שמתקיימים בו כל אלה:
- ~~(1) מבקש הרישיון ביטח את עצמו, כנדרש לפי סעיף 42(א); הוראת פסקה זו לא תחול לגבי רשות שדות התעופה;~~
- (2) המבקש הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי ברשותו ספרות מקצועית מעודכנת כנדרש לפי סעיף 42(ב)(1), וכן כוח אדם בעל ניסיון וכשירות מתאימים כנדרש לפי סעיף 42(ב)(2).
- (3) המבקש שילם את האגרה המתאימה שנקבעה לפי סעיף 146(א)(4).
- (ב) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי רישיון עובד טיס.
- חובות, הגבלות ותנאים החלים על בעל רישיון 42. ~~(א) בעל רישיון יבטח את עצמו מפני חבות בשל נזק, לרבות נזק לצד שלישי, העלול להיגרם עקב פעילותו במסגרת הרישיון, הוראת סעיף קטן זה לא תחול לגבי רשות שדות התעופה.~~
- (ב) השר רשאי לקבוע, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, חובות, הגבלות ותנאים נוספים שיחולו על בעל רישיון, ובכלל זה –
- (1) חובה להחזיק ספרות מקצועית הנדרשת לצורך הפעלת הרישיון, לעדכנה ולהפיצה לנוגעים בדבר, ולפעול על פי הספרות המקצועית המעודכנת כאמור;
- (2) חובה להעסיק כוח אדם בעל ניסיון וכשירות מתאימים ופעולות שעל בעל רישיון לנקוט במטרה להכשיר ולהדריך את כוח האדם האמור ולשמור על כשירותו;
- (3) חובת תיעוד הפעולות שמבצע בעל הרישיון במסגרת רישיונו, ואופן שמירת התיעוד;
- (4) חובות דיווח למנהל ביחס לפעילותו של בעל הרישיון.
- (ג) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) (1) ו-(2) לא יחולו לגבי עובד טיס.

סמכות התקנת תקנות לעניין רישיונות	43. השר רשאי לקבוע תקנות לעניין רישיונות, ובין השאר בעניינים אלה :
	(1) הוראות לעניין התנאים לקבלת רישיון, המנויים בפרק זה, וכן תנאים נוספים לקבלת רישיון <u>ובכלל זה -</u> ;
	(א) <u>תנאים המביאים בחשבון את עברו הפלילי של המבקש ; תנאים כאמור יקבעו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת ;</u>
	(ב) <u>תנאים המביאים בחשבון ביטול, הגבלה או התליה קודמים של רישיון שניתן למבקש ; תנאים כאמור יקבעו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת ;</u>
	(2) ההליכים לקבלת רישיון או חידוש, לרבות הוראות בדבר אופן הגשת הבקשה לקבלה או לחידוש של רישיון, המסמכים שיש לצרף לבקשה כאמור, והתנאים הנדרשים לשם חידוש ;
	(3) תקופת תוקפו של רישיון, <u>ומתן רישיון זמני ;</u>
	(4) פרטים שייכללו ברישיון, ובכלל זה תנאים להפעלתו ולשימוש בו ;
	(5) <u>שינוי-תיקון רישיון, בין ביוזמת בעל הרישיון ובין ביוזמת המנהל, ובכלל זה הוראות לעניין אופן הגשת הבקשה וההליכים לתיקון הרישיון, לפי העניין ;</u>
	~~(6) הגבלות לעניין העברת רישיון.~~
סייג לחובת רישיון 44.	השר רשאי לקבוע בתקנות, נסיבות שבהן לא תחול חובת רישיון, לפי הוראות פרק זה, או לא יחול תנאי מהתנאים לקבלת רישיון, ורשאי הוא לקבוע תנאים חלופיים לעניין זה.
איסור התחזות 44א.	<u>לא יתחזה אדם לבעל רישיון כמפורט בסעיף 34 , ולא ישתמש בתואר או בכינוי שמשמע מהם שהוא בעל רישיון, אלא אם כן הוא בעל רישיון תקף לפי חוק זה.</u>
איסור העברת רישיון 44ב.	<u>רישיון כמפורט בסעיף 34 אינו ניתן להעברה אלא בהתאם להוראות ותנאים שקבע השר.</u>

הגדרות ופרשנות 45. בסימן זה: „כלי טיס” – כלי טיס, מנוע של כלי טיס או מרחף שלו.
כלי טיס

(2) ייראו תוספת לתעודת סוג שניתנה בשל שינוי בתכן הסוג שאינו מחייב תעודת סוג חדשה, כתעודת סוג.

(2) כלי הטיס ממלא אחר כללי הגנת הסביבה החלים לגביו;

(3) אין בכלי הטיס, תכונה או אפיון העלולים לפגוע בבטיחות הטיסה, בעת הפעלתו ;

(4) מתקיימים תנאים נוספים שקבע השר למתן התעודה, ובכלל זה תנאים לעניין תהליך התיכון, שלביו והפיקוח עליו, וחובות שעל המתכן לעמוד בהן במהלך תהליך התיכון.

(ב) על הגבלת תעודת סוג, התלייתה וביטולה יחולו הוראות סעיף 35(א)(1) עד (3), בשינויים המחויבים.

48. (א) לא ייצר אדם כלי טיס, לצורך שיווקו, אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן לפי הוראות סימן זה, ובהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה. חובת רישוי וציוד תעופתי –

(ב) לא ייצר אדם ציוד תעופתי או חלק מכלי טיס, לצורך שיווקו, אלא אם כן בידו רישיון לייצור אותו ציוד תעופתי או חלק מכלי הטיס, שניתן לפי הוראות סימן זה, או שהייצור נעשה במסגרת רישיון לייצור כלי טיס כאמור בסעיף קטן (א), והכל בהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה.

49. (א) המנהל ייתן רישיון ייצור למבקש שמתקיימים בו כל אלה :

(1) מבקש הרישיון מחזיק בתעודת סוג או שהוא בעל זכות שימוש בתעודה כאמור, ולעניין כלי טיס הפטור מתעודת סוג לפי סעיף 51(5), או ציוד תעופתי – התכן של כלי הטיס או הציוד התעופתי עומד בכללי הכושר האווירי, בכללי השמירה על איכות הסביבה ובכללי התאמה לשימוש תעופתי, החלים לגביו ;

~~(2) מבקש הרישיון ביטח את עצמו כנדרש לפי סעיף 50;~~

(3) המבקש הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי ברשותו המיתקנים והציוד המתאימים הדרושים לתהליך הייצור, כנדרש לפי סעיף 51(4)(א) ;

(4) המבקש הוכיח להנחת דעתו של המנהל כי הוא ערוך לקיים מערכת להאבטחת איכות ובקרת איכות כנדרש לפי סעיף 51(4)(ב) וכי ברשותו ספרות מקצועית מעודכנת לביצוע תהליכי הייצור, כנדרש לפי סעיף 51(4)(ג).

(ב) השר רשאי לקבוע תקנות לעניין התנאים לקבלת רישיון המנויים בסעיף קטן (א), ורשאי הוא לקבוע תנאים נוספים לקבלת רישיון כאמור.

(ג) המנהל יקבע ברישיון, בין השאר, את אלה:

(1) כלי הטיס, החלק מכלי הטיס או הציוד התעופתי המאושר לייצור, לפי העניין;

(2) התכן שעל פיו ייוצר כלי הטיס, החלק מכלי הטיס או הציוד התעופתי, לפי העניין, והתנאים לייצורו.

(ד) על הגבלת רישיון ייצור, התלייתו וביטולו יחולו הוראות סעיף 35(א)(1) עד (3) ו-(א4), בשינויים המחויבים.

50. **חובת ביטוח** בעל רישיון ייצור יבטח את עצמו מפני חבות בשל נזק, לרבות נזק לצד שלישי, העלול להיגרם עקב פעילותו במסגרת הרישיון.

51. **תקנות לעניין תיכון וייצור** (א) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין תיכון וייצור כלי טיס וציוד תעופתי, ובכלל זה –

(1) ההליכים לקבלת תעודת סוג ורישיון ייצור לפי סעיפים 47 ו-49, לרבות הוראות בדבר אופן הגשת הבקשה לקבלת תעודה או רישיון כאמור, המסמכים שיש לצרף לבקשה כאמור ותקופת תוקפה של הבקשה לתעודת סוג;

(א1) בדיקות וניסויים שייערכו לצורך קבלת תעודת סוג או במסגרת ייצור כלי טיס וציוד תעופתי;

(2) שינוי תעודת סוג או רישיון ייצור ~~ותוספת לתעודת סוג~~;

(3) חובת מחזיק תעודת סוג לתת מענה ופיתרון לתקלות ולנזקים שנגרמו לכלי טיס בשל כשלים בתכן;

(4) חובות ותנאים שיחולו על בעל רישיון ייצור לעניין תהליך הייצור ושלביו, ובכלל זה –

(א) חובה להחזיק ולעשות שימוש, במסגרת פעילותו על פי הרישיון, במיתקנים ובציוד מתאימים הדרושים לתהליך הייצור;

(ב) חובה לקיים מערכת להאבטחת איכות ובקרת איכות;

(ג) חובה להחזיק ספרות מקצועית הנדרשת לביצוע תהליכי הייצור, לעדכנה ולהפיצה לנוגעים בדבר, ולפעול על פי הספרות המקצועית המעודכנת כאמור;

(ד) חובה לקבוע סימני זיהוי בכלי טיס, בחלקים מכלי טיס או בציוד תעופתי;

(ה) חובת תיעוד תהליך הייצור ושמירת התיעוד;

(ו) חובת דיווח למנהל ביחס לפעילותו.

(5) פטור מרישיון ייצור או מהתנאים **המקדמים**–לקבלת הרישיון, כולם או חלקם;

(6) הוראות לעניין מינוי נציגי המנהל מקרב עובדי המתכן או **היצרן** בעל **רישיון ייצור**, לצורך פיקוח ובקרה על תהליך התיכון והייצור ותיעודו, לרבות סמכויותיהם, החובות המוטלות עליהם, ואישור המלצותיהם בידי המנהל.

(ב) תקנות לפי פסקאות (3) ו-(4) יקבעו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

52.	ייבוא וייצוא של כלי טיס או ציוד תעופתי	השר רשאי לקבוע הוראות לעניין ייבוא וייצוא של כלי טיס, חלק מכלי טיס או ציוד תעופתי, ובכלל זה תנאים והגבלות לייבוא ולייצוא כאמור, הכל במטרה להבטיח את בטיחות הפעלתם של כלי טיס.
-----	--	--

סימן ב': רישום וסימון כלי טיס

53.	חובת רישום כלי טיס	(א) לא יפעיל אדם כלי טיס אלא אם כן כלי הטיס רשום בפנקס הרישום וקיימת לגביו תעודת רישום תקפה.
-----	--------------------	--

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) כלי טיס הכשיר לרישום בפנקס הרישום, שהוגשה לגביו בקשה לרישום בפנקס ולקבלת תעודת רישום, ניתן להפעילו גם בטרם נרשם, בהתאם להוראות שקבע השר לעניין זה;

(2) כלי טיס המופעל על ידי מי שעוסק במכירת כלי טיס, במסגרת עיסוקו, אינו טעון רישום לפי הוראות סעיף קטן (א), בכפוף לתנאים ולהוראות שקבע השר לעניין זה, **ובכלל זה לעניין זיקה לישראל של מי שעוסק במכירת כלי טיס כאמור.**

(3) סעיף קטן (א) לא יחול על עובד טיס מטעם מפעיל אווירי בהפעלה מסחרית.

54.	נתינות כלי טיס	(א) כלי טיס הרשום בפנקס הרישום יראו אותו ככלי טיס בעל נתינות ישראלית.
-----	----------------	---

(ב) כלי טיס הרשום בפנקס הרישום של מדינה חברה-זרה יראו אותו ככלי טיס בעל נתינות של אותה מדינה.	
(א) השר יקבע, בכפוף להוראות סעיף קטן (ב), את תנאי הכשירות לרישום כלי טיס בפנקס הרישום במטרה –	55. תנאי כשירות לרישום בפנקס
(1) להבטיח זיקה מספקת של כלי הטיס למדינת ישראל;	
(2) להבטיח כי לא יהיה ברישום משום פגיעה בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה.	
(ב) כלי טיס הרשום במרשם של מדינה חברה אינו כשיר לרישום בפנקס הרישום.	
(א) המנהל אחראי לניהול פנקס רישום לצורך רישום כלי טיס בישראל, ולמתן תעודות רישום.	56. פנקס הרישום ותעודות רישום
(ב) בפנקס הרישום יירשמו, לגבי כלי הטיס, פרטי בעליו, שיעבודים ועיקולים שהוטלו על כלי הטיס, סימני לאומיותו ורישומו, פרטי הייצור שלו ופרטים נוספים, הכל כפי שקבע השר.	
(ג) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין הרישום בפנקס הרישום וניהול הפנקס, לעניין תעודות רישום, ולעניין החובות שיחולו על המחזיק בתעודת רישום ובכלל זה –	
(1) ההליכים לרישום כלי טיס בפנקס הרישום ולקבלת תעודת רישום, לרבות הוראות לעניין אופן הגשת הבקשה לרישום ומועד הרישום;	
(2) ההליכים לרישום שעבודים ועיקולים של כלי טיס בפנקס הרישום;	
(3) ההליכים לרישום העברת בעלות בכלי טיס;	
(4) הפרטים שייכללו בתעודת רישום ותקופת תוקפה;	
(5) תנאים והליכים לשינוי הרישום, להשעייתו או למחיקתו, וכן לשינוי, להתליה או לביטול של תעודת רישום, והוראות לעניין רישום שאינו בר תוקף.	

(ד) התקיימו ההוראות לפי חוק זה לגבי רישום כלי טיס, ירשום המנהל את כלי הטיס בפנקס הרישום וימציא למבקש תעודת רישום.

תוקף הרישום 57. (א) לא יהא ברישום כלי טיס בפנקס הרישום משום הוכחת בעלות עליו.

(ב) רישום כלי טיס בפנקס הרישום יהיה ראיה חותכת בדבר לאומיות כלי הטיס למטרות בין-לאומיות וראיה לכאורה בדבר לאומיות כלי הטיס בהליכים בהתאם לדיני מדינת ישראל.

עיון בפנקס הרישום ומסירת מידע ממנו 58. (א) פנקס הרישום יהיה פתוח לעיון הציבור בהתאם לנהלים שיורה המנהל.

(ב) המנהל רשאי למסור מידע מפנקס הרישום, כמפורט להלן:

(1) מידע לגבי כלי טיס מסוים הרישום בפנקס – על פי בקשה מאת מדינה חברה או ארגון התעופה הבין-לאומי;

(2) דוחות לגבי הבעלות והשליטה בכלי טיס הרשומים בפנקס והמופעלים בטיסות בין-לאומיות – לבקשת ארגון התעופה הבין-לאומי ולפי הנחיותיו.

חובת סימון כלי טיס וזיהוי 59. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס אלא אם כן כלי הטיס מסומן בסימני לאומיותו ורישומו, כפי שקבע השר; בתקנות לפי סעיף קטן זה, רשאי השר לקבוע, בין השאר, הוראות לעניין אופן קביעת הסימנים והקצאתם, שיטות הסימון ופרטי הסימון, סימני רישום זמניים, סימון כלי טיס לייצוא והסרת הסימון.

(ב) לא יפעיל אדם כלי טיס אלא אם כן קבועים על כלי הטיס סימני זיהוי כפי שקבע השר בתקנות לפי סעיף 51(4)(ד).

(ג) תקנות לפי סעיף זה הקובעות הוראות שהפרתן מהווה עבירה יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

סימן ג': כשירות אווירית נמשכת

תעודת כושר טיסה 60. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס אלא אם כן קיימת לגבי אותו כלי טיס תעודת כושר טיסה תקפה שניתנה לפי הוראות סימן זה, ובכפוף לתנאים שבאותה תעודה.

(ב) המנהל ייתן למפעיל אווירי, המבקש זאת, תעודת כושר טיסה, בהתקיים כל אלה:

- (1) כלי הטיס רשום בפנקס הרישום;
 - (2) כלי הטיס עומד בכללי הכושר האווירי ובכללי הגנת הסביבה שנקבעו לפי סעיף 46;
 - (3) קיים לגבי כלי הטיס ספר טיסה (flight manual) או מסמך מתאים אחר, ~~מאת הגורם האחראי לתיכון כלי הטיס או יצרן כלי הטיס~~, המפרט את מגבלות ההפעלה של כלי הטיס וכן כל מידע אחר הנחוץ להפעלתו הבטוחה של כלי הטיס, הכל כפי שקבע השר;
 - (4) קיים לגבי כלי הטיס ספר תחזוקה (maintenance manual) או מסמך מתאים אחר, ~~מאת הגורם האחראי לתיכון כלי הטיס או יצרן כלי הטיס~~, המפרט את דרישות התחזוקה ובכלל זה פעולות הבדק שיש לבצע בכלי הטיס, וכן כל מידע אחר הדרוש לשם שמירה על כשירותו האווירית הנמשכת של כלי הטיס, הכל כפי שקבע השר;
 - (5) המנהל אישר את הגורם האחראי מטעמו של המפעיל האווירי לביצוע פעולות הבדק בכלי הטיס, מבין המורשים לכך לפי סעיף 23, ~~וכן את תכנית הבדק של כלי הטיס כמשמעותה בסעיף 24(1)~~, בהתאם להוראות שקבע השר;
 - (6) כלי הטיס נמצא בטוח לטיסה, בשים לב, בין השאר, לתכן שעל פיו יוצר, למבנהו ולציוד התעופתי המותקן בו;
 - (7) מתקיימים תנאים נוספים שקבע השר לעניין זה.
- (ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב), רשאי השר לקבוע סוגים מיוחדים של תעודות כושר טיסה שיינתנו בנסיבות ובתנאים שיקבע, גם אם לא מתקיימים לגבי כלי הטיס כל התנאים למתן תעודת כושר טיסה המנויים באותו סעיף קטן.
- (ד) השר רשאי לקבוע הוראות לעניין תעודת כושר טיסה ובכלל זה לעניין תקופת תוקפה של תעודה כאמור, ההליכים לקבלת התעודה, לרבות הוראות בדבר אופן הגשת הבקשה לקבלתה, המסמכים שיש לצרף לבקשה כאמור והבדיקות שיש לערוך לכלי הטיס לשם בדיקת כשירותו האווירית, וכן לעניין הפרטים שייכללו בתעודה כאמור. ~~דאופן שינויה~~. פקיעת תוקפה, והעברתה לאחר.

(ה) על הגבלת תעודת כושר טיסה, התלייתה, ביטולה וסירוב לחדשה, יחולו הוראות סעיף 35(א)(1) עד (3) ו-(ב), בשינויים המחויבים.

תעודת רעש 61. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס שחלות לגבי הוראות הכרך הראשון לנספח 16 לאמנה, אלא אם כן קיימת לגבי כלי הטיס תעודת רעש תקפה, המאשרת את דירוג הרעש של כלי הטיס בהתאם להוראות הכרך הראשון לנספח 16 לאמנה (בסימן זה – דירוג הרעש), שניתנה לפי סעיף זה, ובהתאם לתנאים שבאותה תעודה. השר רשאי לקבוע סוגי כלי טיס שהוראות סעיף זה לא יחולו עליהם, בהתאם להוראות הכרך הראשון לנספח 16 לאמנה.

(ב) המנהל ייתן למפעיל אווירי המבקש זאת, תעודת רעש, אם כלי הטיס רשום בפנקס הרישום, עומד בכללי הגנת הסביבה שנקבעו לפי סעיף 46, שעניינם תקני רעש, וממלא אחר תנאים נוספים שקבע השר.

(ג) על הגבלת תעודת רעש, התלייתה וביטולה, יחולו הוראות סעיף 35(א)(1) עד (3), בשינויים המחויבים.

(ד) השר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, רשאי לקבוע הוראות לעניין ההליכים לקבלת תעודת רעש, לרבות הוראות בדבר אופן הגשת הבקשה לקבלת ה התעודה, המסמכים שיש לצרף לבקשה כאמור והבדיקות שיש לערוך לכלי הטיס לשם בדיקת עמידתו בתקני הרעש החלים לגביו, וכן לעניין הפרטים שייכללו בתעודה כאמור ואופן שינויה.

אישור תעודת כושר 62. (א) על אף הוראות סעיפים 60 ו-61, רשאי אדם להפעיל כלי טיס גם אם לא ניתנה לגביו תעודת כושר טיסה או תעודת רעש, אם קיימת לגביו תעודה מקבילה לתעודה כאמור, שניתנה לו מאת הרשות המוסמכת לעניין זה במדינה חברה, ובלבד שהתעודה אושרה בידי המנהל לפי סעיף זה, ושההפעלה תיעשה בהתאם לתנאים שבאותה תעודה ולתנאי האישור.

טיסה או תעודת רעש שניתנה במדינה חברה

(ב) השר יקבע את התנאים ואת ההליכים לקבלת אישור לפי סעיף קטן (א).

(ג) אישור שניתן לפי סעיף זה, יראו אותו לעניין חוק זה ודיני הטיס האחרים כתעודת כושר טיסה או כתעודת רעש, לפי העניין.

איסור הפעלת כלי טיס בדירוגי רעש מסוימים 63. השר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לאסור, בתקנות, הפעלת כלי טיס המדורגים בדירוגי רעש שקבע, בשטח ישראל, גם אם ניתנה לגביהם תעודת רעש לפי סעיף 61 או אישור לפי סעיף 62.

כשירות אווירית 64. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיפים 60 ו-62, לא יפעיל אדם כלי טיס אלא אם כן כלי הטיס הוא במצב כשיר לטיסה, מתוחזק בהתאם לתכנית הבדק כמשמעותה בסעיף 24(1), מתמלאים לגביו כללי הכושר האווירי שנקבעו לפי סעיף 46, והוא מופעל בהתאם למגבלות ההפעלה שבספר הטיסה או מסמך מתאים אחר שנקבע לפי סעיף 60(ב)(3), או הנובעות מספר התחזוקה או מבמסמך מתאים אחר שנקבע שקבע השר, כמשמעותם בלפי סעיף 60(ב)(34). הכל כפי שקבע השר.

(ב) השר רשאי לקבוע תנאים וחובות שיחולו על מפעיל אווירי במטרה להבטיח את כשירותו האווירית הנמשכת של כלי הטיס, ובכלל זה החובה להעמיד את כלי הטיס לבדיקה תקופתית או לבדיקת ביקורת, חובות ומגבלות לעניין החזרת כלי טיס לשירות לאחר ביצוע פעולות בדק, וחובות דיווח לרבות לגבי תקלות ונזקים שנגרמו לכלי הטיס. תקנות לפי סעיף קטן זה יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

ציוד תעופתי וציוד 65. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס אלא אם כן מותקן או נשא בו ציוד תעופתי או ציוד אחר הקשור להפעלת כלי הטיס שקבע השר, והציוד כאמור התעופתי תקין ומופעל בידי מי שמורשה לכך, בהתאם לתנאים שקבע השר לעניין זה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(ב) לא יפעיל אדם ציוד תעופתי ומפעיל אווירי לא יתיר לו להפעיל ציוד תעופתי, אלא אם כן הוא איש צוות או עובד טיס המורשה לכך, בהתאם לתנאים שקבע השר לעניין זה, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

הוראות כושר אווירי 66. (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי כלי טיס כהגדרתו בסעיף 45 או ציוד תעופתי, אינם בטוחים לשימוש, וכי מצב דומה עלול להתפתח בכלי טיס או בציוד תעופתי אחרים שיוצרו על בסיס תכן זהה או דומה, רשאי הוא ליתן הוראות כושר אווירי לגבי כלי הטיס או הציוד התעופתי כאמור, שמטרתן להבטיח את שמירת כשירותם האווירית ובטיחות השימוש בהם.

(ב) המנהל ימסור הוראות כושר אווירי שנתן לפי סעיף קטן (א) לכל מפעיל אווירי העושה שימוש בכלי הטיס או בציוד התעופתי שלגביהם ניתנו; מפעיל אווירי שקיבל הוראות כאמור יביאן לידיעת כל עובד טיס המפעיל את כלי הטיס או הציוד האמורים, מטעמו, וכן לידיעת הגורם האחראי מטעמו לביצוע פעולות בדק בכלי הטיס כאמור בסעיף 60(ב)(5).

(ג) מפעיל אווירי ועובד טיס שנמסרו להם הוראות כושר אווירי לפי סעיף זה, לא יפעילו את כלי הטיס או הציוד התעופתי שלגביו ניתנו ההוראות אלא בהתאם להן.

~~(ד) הגורם האחראי לביצוע פעולות בדק בכלי הטיס, שנמסרו לו הוראות כושר אווירי לפי סעיף זה, יעדכן את תכנית הבדק של כלי הטיס כמשמעותה בסעיף 124(1), ככל הנדרש.~~

אחריות מפעיל אווירי **א.66.** מפעיל אווירי אחראי לתחזוקתם ולהפעלתם הבטוחות של כלי הטיס שהוא מפעיל, בהתאם להוראות לפי חוק זה.

סימן ד': תנאים להפעלת כלי טיס

חובת איוש אנשי צוות מתאימים בכלי הטיס 67. לא יפעיל אדם כלי טיס אלא אם כן בכלי הטיס אנשי צוות במספר ובתפקידים שלא יפחתו מכפי שקבע השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

חובת נשיאת מסמכים 68. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס אלא אם כן מצוי בכלי הטיס כל אחד מהמסמכים המפורטים להלן:

(1) תעודת רישום תקפה של כלי הטיס, למעט כלי טיס כאמור בסעיף 53(ב);

(2) תעודת כושר הטיסה התקפה של כלי הטיס;

(2א) תעודת רעש תקפה של כלי הטיס אם הוראות סעיף 61 חלות לגביו;

~~(3) רישיונות עובדי טיס ותעודות רפואיות, מתאימים ותקפים של כל אחד מאנשי הצוות;~~

(4) אם כלי הטיס מוביל נוסעים – רשימה של שמות הנוסעים, יעד טיסתם ומקום עלייתם לכלי הטיס;

(5) רישיון תקף לתחנת טלגרף אלחוטי שניתן לפי פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972¹⁷;

(6) כל מסמך אחר שקבע השר.

¹⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 25, עמ' 505.

(1א) לא ישמש עובד טיס כאיש צוות, ומפעיל אווירי לא יתיר לעובד טיס לשמש כאיש צוות, אלא אם כן אותו עובד טיס נושא עימו רישיון עובד טיס מתאים ותקף ותעודה רפואית מתאימה ותקפה אם הוא עובד טיס מסוג שקבע השר כאמור בסעיף 6(א).

(ב) השר רשאי לקבוע סוגי כלי טיס או סוגי הפעלות שלגביהם לא תחול חובת הנשיאה של מסמכים כאמור בסעיפים קטניסך (א)-(1א3), כולם או חלקם, בתנאים שיקבע.

כללי טיסה וניחול 69. (א) לא יפעיל אדם כלי טיס באופן העלול לגרום סכנה לחיי אדם או לרכוש, ובכלל זה לא יפעילו בניגוד לכללי הטיסה שקבע השר לפי סעיף קטן (ג).

(ב) לא יצנח אדם מכלי טיס, לא יטיל ממנו כל חפץ, לא ירסס ממנו כל חומר, לא יגרור דבר באמצעותו ולא יתיר פעולה כאמור, אלא בהתאם לכללי טיסה שקבע השר לפי סעיף קטן (ג).

(ג) לצורך שמירה על בטיחות הפעלתם של כלי טיס והגנה על חיי אדם ורכוש, רשאי השר, בתקנות, לקבוע כללי טיסה וכללי ניהול תעבורה אווירית בעניינים הקבועים בנספח 2 לאמנה ובעניינים המפורטים להלן:

(1) הוראות לעניין הפעלת כלי טיס בטיסה וניהול תעבורה אווירית ובכלל זה גובהי טיסה ושיוט, הפרדות בין כלי טיס, הימנעות מהתנגשויות, מהירות כלי טיס, אותות וסימנים, מדידת זמן, המראה, גישה לנחיתה, נחיתה, יירוט, תנאים ראייה-מטאורולוגיים לטיסה, דיווחים שטייס יקבל וימסור, נוהלי דיבור בקשר, טיסה במבנה, טיסה אווירובטית טיסה תחרותית, וטיסת ניסוי;

(2) הוראות לעניין טיסה במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל ובכלל זה חובת הגשת תכנית טיסה, קבלת מירשה טיסה, שמירה על קשר רדיו עם יחידת הנת"א הנוגעת בדבר, כללי טיסת ראייה וכללי טיסת מכשירים;

(3) הוראות לעניין תנועה קרקעית של כלי טיס;

(4) הוראות שמטרתן הגנה וזיהוי של כלי טיס.

(ד) תקנות לפי סעיף זה לעניין יירוט או לעניין הגנה וזיהוי של כלי טיס וכן תקנות לפי סעיף זה העשויות להשפיע על השימוש במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל שהוקצה לתעופה הצבאית לפי סעיף 75, ייקבעו בהסכמת שר הביטחון; תקנות לפי סעיף זה בכל עניין אחר, ייקבעו בהתייעצות עם שר הביטחון.

(ה) תקנות לפי סעיף זה הקובעות הוראות שהפרתן מהווה עבירה יותקנו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

70. (א) מפעיל אווירי לא יפעיל אדם-כלי טיס, בשטח ישראל, באופן הגורם לרעש העולה על מפלס רעש או מכסת רעש שקבע השר, בהתייעצות עם ההסכמת השר להגנת הסביבה, אלא אם כן תנאי מזג אוויר או-בטיחות הטיסה, או הוראת יחידת נת"א שניתנה לפי סעיף 77(ז) מחייבים זאת; מפלס רעש או מכסת רעש כאמור ייקבע בהתחשב בדירוגי הרעש שלא נאסר להפעלה-שנקבעו לפי סעיף 63, בהוראותיה של כל תכנית לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965¹⁸, הנוגעת בדבר, ובהוראות התעבורה האווירית שעניין הגישה האווירית לשדה תעופה או למנחת ועזיבתו. השרים יבחנו לפחות אחת לחמש שנים, את הצורך בעדכון מפלס רעש או מכסת רעש שנקבעו כאמור.

(ב) השר, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, רשאי לקבוע חובות שיחולו על מפעיל אווירי לצורך עמידה במפלס הרעש או במכסת רעש שנקבע לפי סעיף קטן (א), ולצורך הפחתת רעש.

71. (א) (1) לא יוביל אדם חומר מסוכן בכלי טיס אלא אם כן בידו רישיון הפעלה אווירית מתאים, או שהוא עובד טיס של בעל רישיון כאמור, ובכפוף לתנאי הרישיון כאמור ולהוראות לפי סעיף זה.

(2) לא ימסור אדם חומר מסוכן להובלה בכלי טיס אלא לבעל רישיון הפעלה אווירית כאמור בפסקה (1).

(ב) (1) לא ימסור אדם חומר מסוכן להובלה בכלי טיס אלא לאחר שסיווג, ארז, סימן ותייג את החומר המסוכן ומסר מידע לגביו לבעל הרישיון כאמור בסעיף קטן (א)(1), הכל כפי שקבע השר.

¹⁸ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

(2) לא יקבל בעל רישיון כאמור בסעיף קטן (א)(1) חומר מסוכן, להובלה בכלי טיס שבהפעלתו אלא אם כן נתקיימו לגבי אותו חומר מסוכן כל התנאים לפי פסקה (1).

(ג) השר, רשאי לקבוע הוראות לעניין הובלת חומרים מסוכנים בכלי טיס, ובכלל זה בעניינים המפורטים להלן:

(1) הוראות בנוגע לאחסון, לשינוע, לטעינתם ולפריקתם של חומרים מסוכנים;

(2) חובות שיחולו על המוסר חומר מסוכן להובלה בכלי טיס, ועל בעל רישיון כאמור בסעיף קטן (א)(1) או ~~עובד טיס של בעל רישיון~~ כאמור מי מטעמם, המקבל חומר מסוכן להובלה בכלי טיס;

(3) הוראות לעניין הדרכת עובדי טיס להכרת חומרים מסוכנים וזיהוים, ולטיפול באירוע חומרים מסוכנים בכלי טיס;

(4) סוגי חומרים מסוכנים שהובלתם בכלי טיס אסורה.

(ד) במקרים דחופים, רשאי המנהל לפטור אדם מהוראות לפי סעיף זה, אם מצא כי הדבר נחוץ לשם הגנה על ביטחון המדינה, חיי אדם, הסביבה או הרכוש, ובלבד ששוכנע כי אותו אדם ינקוט אמצעים מתאימים, ככל האפשר, לשם שמירה והגנה על הבטיחות, הסביבה ושלוש הציבור, ברמה שוות ערך לזו המושגת בקיום ההוראות לפי סעיף זה.

(ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על חומר מסוכן כמפורט להלן, ורשאי השר לקבוע הוראות לעניין הובלה של חומר כאמור, הפעלתו או שימוש בו, בכלי טיס:

(1) חומר מסוכן שהימצאותו בכלי הטיס נחוצה בהתאם להוראות לפי חוק זה, לרבות ההוראות לעניין ציוד תעופתי שנקבעו לפי סעיף 65, והוראות כושר אווירי כמשמעותן בסעיף 66, או שהימצאותו נחוצה בהתאם להוראות הטכניות לחומרים מסוכנים;

(2) חומר מסוכן שלפי ההוראות הטכניות לחומרים מסוכנים מותר להובילו על ידי נוסע או איש צוות, לשימושו האישי, בכמות שאינה עולה על האמור בהוראות הטכניות לחומרים מסוכנים.

(ו) תקנות לפי סעיף זה יותקנו בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ובהתאם להוראות נספח 18 לאמנה ולהוראות הטכניות; תקנות שהפרתן מהווה עבירה פלילית יותקנו גם באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

(ז) השר יפרסם ברשומות ובאתר האינטרנט של הרשות הודעה על כל שינוי בהוראות הטכניות לחומרים מסוכנים בנוגע לחומרים מסוכנים ועל מועד תחילתו של השינוי כאמור; בהודעה לפי סעיף קטן זה יצוין כי ההוראות הטכניות לחומרים מסוכנים המעודכנות מופקדות לעיון הציבור במשרדי הרשות.

72. (א) לא ימריא אדם כלי טיס, בישראל, אלא משדה תעופה או ממנחת שניתן רישיון להפעלתו לפי סעיף 31, ולא ינחית אדם כלי טיס, בישראל, אלא בשדה תעופה או במנחת כאמור, ובלבד שעל פי המפורסם בפמ"ת במסגרת שירותי המידע התעופתי, המנחת או שדה התעופה מתאים להמראה או לנחיתה של אותו כלי טיס, והכל אלא אם כן קבע השר אחרת ולפי התנאים שקבע.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) הוא לא יחול על בלון או על דאון;

(2) רשאי אדם להמריא כלי טיס ולהנחיתו בשדה תעופה או במנחת שהוא תשתית משטרתית או תשתית צבאית, לפי הוראות סעיפים 154(ג) או 155(ג)(1), לפי העניין.

(ג) בסעיף זה –

"בלון" - כלי טיס קל מהאוויר שאינו מונע על ידי מנוע;

"דאון" - כלי טיס כבד מהאוויר שטיסתו החופשית אינה תלויה באופן עיקרי במנוע;

סימן ה': הוראות כלליות

73. (א) טייס מפקד אחראי לעניינים המפורטים להלן, והוא הסמכות מקצועית, המכרעת והסופית לגביהם:

(1) בטיחותם של אנשי הצוות, הנוסעים והמטען שבכלי הטיס;

(2) הפעלת כלי הטיס ובטיחות הטיסה מרגע שכלי הטיס מוכן לתזוזה כפי שקבע השר בהתאם לסוג כלי הטיס, לצורך המראה, לרבות הסעה לצורך המראה, עד לעצירתו המלאה בסוף הטיסה וכיבוי כל מנועיו הראשיים.

(ב) במקרה חירום שלדעת הטייס המפקד, או בהעדרו מתא הטייס – טייס אחר הממלא את מקומו בהטסה, המצריך פעולה מיוחדת לצורך הגנה על חי אדם או שמירת הבטיחות כאמור בסעיף קטן (א), רשאי טייס כאמור מפקד לסטות מהוראות כל דין לעניין הפעלת כלי הטיס, ככל שהדבר דרוש בנסיבות העניין; פעל טייס מפקד כאמור, יודיע על כך למנהל, בעל פה, בהקדם האפשרי, בתוך 24 שעות, וידווח על כך למנהל, בכתב, הכל כפי בתוך תקופה שקבע השר; אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 97.

(ג) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע חובות שיחולו על הטייס המפקד בקשר להפעלת כלי הטיס ובכלל זה לפני הטיסה, במהלכה ולאחר סיומה, וכן הוראות לעניין חילופי טייס מפקד אם נבצר מהטייס המפקד למלא את תפקידו.

חובת הציות לטייס 73א. כל אדם בכלי טיס חייב לציית להוראות טייס מפקד, או איש צוות מטעמו, שניתנה בדינלפי דיני הטיס, לשם הבטחת בטיחות כלי הטיס, נוסעיו, אנשי הצוות או המטען שבו וביטחונם או לשם שמירת הסדר הטוב בכלי הטיס או המשמעת בו.

74. סמכות המנהל (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם עומד להפעיל כלי טיס בניגוד להוראות לפי סעיפים 16, 60(א), 61(א), 63 עד 66, 69(ג)2 או 71, או כי הפעלת כלי טיס עלולה לגרום סכנה לחיי אדם או לרכוש, רשאי הוא להורות למפעיל האווירי, לטייס, לבעל רישיון להפעלת יחידת נת"א, לבעל רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת, ולכל אדם אחר הנוגע בדבר, כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) להימנע מהפעלת כלי הטיס או למנוע את הפעלתו, לתקופה שיוורה;

(2) לנקוט פעולות לבדיקת כלי הטיס ולתיקון ליקויים לצורך הכשרתו לטיסה, בתוך תקופה שיוורה או כתנאי להפעלת כלי הטיס.

(ב) המנהל ייתן למפעיל האווירי של כלי הטיס וכן לכל גורם אחר שהוא נתן לו הוראה לפי סעיף קטן (א) הזדמנות להשמיע טענותיו בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום 30 ימים ממתן ההוראה כאמור.

פרק ד': מרחב הפיקוח התעופתי

75. הקצאת מרחב הפיקוח התעופתי של ישראל לתעופה האזרחית ולתעופה הצבאית תיעשה בידי השר ושר הביטחון, ובהעדר הסכמה ביניהם – בידי הממשלה. של ישראל לתעופה אזרחית וצבאית
76. (א) קביעת נקודות ונתיבים שדרכם ייכנס כלי טיס למרחב הפיקוח התעופתי של ישראל, יצא ממנו או יחלוף בו, תהיה בהוראת עשה בידי השר ושר הביטחון, בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה, ובהעדר הסכמה בין השר ושר הביטחון – בידי הממשלה. קביעת נקודות כניסה לישראל ויציאה ממנה ונתיבים בטיסה בין-לאומית
- (ב) נקבעו נקודות ונתיבים לפי הוראות סעיף קטן (א), לא יטיס אדם כלי טיס הנכנס למרחב הפיקוח התעופתי של ישראל או היוצא ממנו, אלא דרכם, אלא אם כן -יחידת נת"א, בהסכמת חיל האוויר, הורתה למטיס כלי טיס לסטות מנקודות ונתיבים כאמור.
- (ג) הוראות סעיף קטן (ב), לא יחולו על כלי טיס הנאלץ לנחות או לשנות את מסלול טיסתו מחמת תאונה, תנאי מזג אוויר, כוח עליון או מקרה חירום אחר כאמור בסעיף 73(ב); אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מהוראות לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952¹⁹, ומההוראות לפי פקודת המכס²⁰, לעניין ההליכים הנדרשים לצורך כניסת בני אדם או מטען למדינת ישראל.
77. (א) המנהל אחראי לתכנון ולפיתוח של מרחב הפיקוח התעופתי של ישראל שהוקצה לשימוש התעופה האזרחית לפי סעיף 75 (בפרק זה – המרחב האווירי האזרחי), ולמתן הוראות לעניין השימושים במרחב האמור, בין השאר בעניינים המפורטים להלן, והכל במטרה להבטיח את בטיחותסדירות התעבורה האווירית, סדירותה ויעילותה ובטיחותה, ובמטרה להגן על שלום הציבור והסביבה, ובהתחשב בצרכי המפעילים האוויריים:
- (1) הגדרת אזורי המרחב האווירי האזרחי, בהתאם לשירותי נת"א הניתנים בהם וסוגי הטיסות שניתן לקיים בהם;
- (2) נתיבי הטיסה במרחב האווירי האזרחי ככל שקביעתם אינה בסמכות השר ושר הביטחון לפי סעיף 76;

¹⁹ ס"ח התשי"ב, עמ' 354.

²⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

- (3) גישה אווירית לשדות תעופה ולמנחתים ועזיבתם ;
- (4) אזורי המתנה אוויריים ;
- (5) תנועה קרקעית בתחום שדות תעופה ומנחתים ;
- (6) שימוש במיתקני עזר לטיסה ;
- (7) אזורי טיסה לכלי טיס לפי סוגיהם, לרבות אזורים שבהם לא נדרשת הגשת תכנית טיסה לפי כללי הטיסה ;
- (8) אזורים מסוכנים, מוגבלים או אסורים לטיסה ;
- (9) סיכונים לתעבורה האווירית.
- (ב) נוסף על האמור בסעיף קטן (א), רשאי המנהל לתת הוראות לתעופה האזרחית בעניינים המפורטים באותו סעיף קטן, לגבי תשתית צבאית שמופעלים בה כלי טיס אזרחיים לפי סעיף 155(ג).
- (ג) הוראות התעבורה האווירית לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ייקבעו כמפורט להלן, לפי העניין :
- (1) הוראות לפי סעיף קטן (א), לגבי המרחב האווירי האזרחי שבו ניתנים שירותי ניהול תעבורה אווירית בידי צבא הגנה לישראל וכן הוראות תעבורה אווירית לפי סעיף קטן (ב), ייקבעו בהסכמת מי ששר הביטחון הסמיכו לכך, וכל הוראה אחרת – בהתייעצות עם מי שהוסמך כאמור ;
- (2) הוראות בעניינים הנוגעים להגנת הסביבה, ייקבעו בהתייעצות עם מי שהוסמך לכך בידי השר להגנת הסביבה.
- (ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ג), המנהל ייתן הוראות תעבורה אווירית, לאחר שהודיע על כוונתו לעשות כן לבעל רישיון להפעלת יחידת נת"א, ובכפוף למגבלות ביטחוניות שניתנו במסגרת הוראות גורם ביטחוני מוסמך.

(ה) המנהל רשאי להרשות לבעל רישיון להפעלת יחידת נת"א, במסגרת רישיון כאמור, לתת הוראות תעבורה אווירית לגבי המרחב האווירי הנתון לפיקוחו, כולן או חלקן; הוראות כאמור יינתנו בהתאם להוראות סעיפים קטנים (ב) עד (ד), אלא אם כן קיימת דחיפות מיוחדת במתן ההוראות, וכן בהתאם לתנאים שקבע השר לעניין זה.

(ו) שר הביטחון או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי, ככל האפשר לאחר התייעצות עם המנהל, ליתן הוראות המגבילות או האוסרות טיסה במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל לאווירי האזרחי, מטעמים של ביטחון המדינה; הודעה על מתן הוראות כאמור תועבר למנהל ולבעל רישיון להפעלת יחידת הנת"א הנוגעת בדבר.

(ז) לא יפעיל אדם כלי טיס בניגוד להוראות התעבורה האווירית, ואולם רשאית יחידת נת"א לתת הוראות למטיס כלי טיס הנוגדות את הוראות התעבורה האווירית בתחום המרחב האווירי הנתון לפיקוחה ואת כללי הטיסה שנקבעו לפי סעיף 69, אם מצאה כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין; נתנה יחידת נת"א הוראות כאמור, לא יפעיל אדם כלי טיס בתחום המרחב האווירי הנתון לפיקוחה, בניגוד להן.

פרסום נתיבים בין- 78. (א) הוראות התעבורה האווירית וכן הנתיבים והנקודות שנקבעו לפי סעיף 76, יפורסמו ~~בפומית או בפרסום אחר שמפרסם המנהל או בעל רישיון להפעלת יחידת נת"א, לפי סעיף 79 במסגרת שירותי המידע התעופתי, כפי שקבע השר, וכן יועמדו לעיון הציבור, ללא כל תשלום, במשרדי הרשות ובאתר האינטרנט של הרשות.~~

(ב) ההוראות, הנתיבים, והנקודות כאמור בסעיף קטן (א) אינם טעונים פרסום ברשומות, ואולם הודעה על קביעתם או שינוים בפרסומי מידע תעופתי שאינם בעלי אופי זמני פומי, תפורסם ברשומות.

עריכה פרסום 79. (א) המנהל יספק שירותי מידע תעופתי ובכלל זה יאסוף, יערוך, יפרסם ויפיץ מידע תעופתי החיוני לבטיחות, לסדירות וליעילות של התעבורה האווירית, בהתאם להוראות שקבע השר ולהוראות נספח 15 לאמנה, ובכלל זה את הפומית. למעט הוראות בנספח 15 כאמור שלגביהן הודיע המנהל לארגון התעופה הבין לאומי, לפי סעיף 4(ב) לחוק רשות התעופה האזרחית, כי ישראל פועלת באופן שונה.

(ב) המנהל רשאי להרשות לבעל רישיון להפעלת יחידת נת"א, במסגרת רישיונו כאמור, לפרסם, ולהפיץ ולהעביר מידע תעופתי. בעל רישיון כאמור יפרסם, יפיץ או יעביר מידע תעופתי בהתאם להוראות שקבע השר בהתאם להוראות נספח 15 לאמנה.

פרק ה': כלי רחיפה

הגדרות

80. בפרק זה –

"הפעלה", לעניין כלי רחיפה – הטסה של כלי רחיפה, או גלישה או רחיפה באמצעות כלי כאמור;

"הפעלה מסחרית" – הובלת נוסעים או מתן שירות, בתמורה, באמצעות כלי רחיפה;

"כלי רחיפה" – כל אחד מאלה:

(1) גילשון אוויר (Hang-glider) _____, בין ממונע ובין שאינו

ממונע; מתקן לא ממונע הכולל כנף הנתונה במסגרת קשיחה או העוטפת מסגרת קשיחה, שהמראתו יכולה להתבצע ללא כח נוסף על כוחו של המפעיל, ואשר המפעיל רתום אליו באמצעות ריתמה;

(2) גילשון אוויר עם מנוע עזר (Powered Hang-glider) - גילשון אוויר אליו מחובר מנוע עזר או שמפעילו נושא על גופו מנוע עזר, ואשר טיסתו אינה תלויה באופן בלעדי במנוע;

(23) מצנח רחף (Paraglider), בין ממונע ובין שאינו ממונע - מתקן לא ממונע הכולל כנף גמישה, שהמראתו יכולה להתבצע ללא כח נוסף על כוחו של המפעיל, שצורתה נקבעת באמצעות לחץ אוויר הנכנס דרך פתחים מיוחדים בקדמת הכנף, אשר המפעיל רתום אליו באמצעות ריתמה, והוא נשלט באמצעות מיתרי ניהוג;

(4) מצנח רחף עם מנוע עזר (Powered Paraglider) - מצנח רחף אליו מחובר מנוע עזר או שמפעילו נושא על גופו מנוע עזר, ואשר טיסתו אינה תלויה באופן בלעדי במנוע;

(35) מצנח ממונע (Powered Parachute) - מיתקן הכולל מנוע, כן נסע ומושב לכל מרחף, שמחוברת אליו כנף גמישה, אשר טיסתו תלויה באופן בלעדי במנוע;

(6) טיסן ממונע, נהוג רדיו, שאינו מאויש, המשמש או המיועד לשמש למטרות שעשוע או ספורט, כפי שקבע השר;

(47) כלי או מיתקן אחר המרחף או הנישא באוויר, שאינו כלי טיס, בין שהוא ממונע ובין שאינו ממונע, שקבע השר.

כשירות כלי רחיפה 80א. מפעיל כלי רחיפה אחראי לכשירות האווירית של כלי הרחיפה, בין השאר בהתאם להוראות היצרן, ככל שישנן, והוא לא יפעיל כלי רחיפה אלא אם כן וידא את כשירותו של כלי הרחיפה כאמור.

הדרכה להפעלת 80-84 (א) לא יעסוק אדם בהדרכה עיונית או מעשית, בהוראה או באימון של כלי רחיפה והפעלה ב. מפעיל-להפעלת כלי רחיפה, אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן מאת המנהל לפי סעיף זה, ובהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה, רישיון כאמור יינתן בהתאם לתנאים שקבע השר ובכלל זה לעניין הכשרה, מיומנות, ידע וניסיון מקצועי מתאימים.

(1א) לא יפעיל אדם כלי רחיפה למטרות מסחריות ובכלל זה לשם הובלת נוסע בתמורה, אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן מאת המנהל לפי סעיף זה, ובהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה.

(ב) על הגבלת רישיון שניתן לפי סעיף קטן (א) או (1א), התלייתו, ביטולו וסירוב לחדשו, יחולו הוראות סעיף 35, בשינויים המחויבים.

(ג) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע תקנות לעניין רישיונות לפי סעיפים קטן (א) ו-(1א) ובעל רישיון כאמור, ובין השאר לעניין ההכשרה, המיומנות, הידע והניסיון המקצועי המתאימים הנדרשים לקבלת הרישיון, ההליכים לקבלת רישיון או חידושו, תקופת תוקפו והפרטים שייכללו בו, וכן לעניין חובות, תנאים והגבלות שיחולו על בעל רישיון כאמור.

(ד) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי כלי רחיפה שהוראות סעיף זה לא יחולו עליהם.

רישוי הפעלת כלי 180ב. (א) השר רשאי לקבוע סוגי כלי רחיפה שהפעלתם תהא טעונה רישיון לכך מאת המנהל, ובכלל זה רשאי הוא לקבוע הוראות לעניין ההכשרה, המיומנות, הידע והניסיון המקצועי המתאימים הנדרשים לקבלת הרישיון, ההליכים לקבלת רישיון או חידושו, תקופת תוקפו והפרטים שייכללו בו.

(ב) לא יפעיל אדם כלי רחיפה מסוג שנקבעה לגביו חובת רישוי לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן בידו רישיון לכך שניתן מאת המנהל לפי סעיף זה, ובהתאם לתנאי הרישיון ולהוראות לפי חוק זה.

(ג) על הגבלת רישיון שניתן לפי סעיף זה, התלייתו, ביטולו וסירוב לחדשו,

יחולו הוראות סעיף 35, בשינויים המחויבים.

280ב. הנותן הדרכה להפעלת כלי רחיפה או המפעיל כלי רחיפה בהפעלה מסחרית

איסור שימוש
באלכוהול וסמים

לא ישתו משקה משכר בעת מילוי תפקידם כאמור ולא ימלאו את תפקידם כשהם נתונים תחת השפעת אלכוהול, או לאחר ששתו משקה משכר וטרם חלף פרק הזמן שקבע השר, או כאשר מצוי בגופם סם מסוכן או תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן.

ההליכים לקבלת רישיון או חידושו, תקופת תוקפו והפרטים שייכללו בו, וכן לעניין חובות, תנאים והגבלות שיחולו על בעל רישיון כאמור

80ג. לא יפעיל אדם כלי רחיפה אלא אם כן קיבל תעודה מאת מדריך שהורשה לכך

לפי סעיף 380ב, המאשרת כי עבר בהצלחה הדרכה עיונית ומעשית מתאימה להפעלת כלי רחיפה בידי המדריך כאמור, ובכלל זה לעניין הכרת הוראות התעבורה האווירית והתנאים להפעלת כלי רחיפה כאמור בסעיף 83 ואת כללי הרחיפה הנוגעים בדבר שנקבעו לפי סעיף 85א).

80ג. לבוש מגן וציוד מגן לא יפעיל אדם כלי רחיפה ללא לבוש מגן או ציוד מגן כפי שקבע השר. השר

רשאי לקבוע הוראות שונות לסוגים שונים של כלי רחיפה או לסוגים שונים של הפעלות, וכן סודים של כלי רחיפה שחובת לבוש וציוד מגן לא יחולו לגביהם.

80ד. השר רשאי לקבוע את חובת מפעיל כלי רחיפה להחזיק בפוליסת ביטוח תקפה

תקנות בעניין
ביטוח צד שלישי

המבטחת את חבותו לנזקי גוף ורכוש לצד שלישי, העלולים להיגרם עקב הפעלת כלי הרחיפה; בתקנות לפי פסקה זו רשאי השר לקבוע, בין השאר, הוראות לענין זהות המבטח, סכומי הביטוח ופרטיו; הוראות אלו יכול שיהיו שונות לכל סוג של ביטוח או כלי רחיפה.

81. (א) — לא יפעיל אדם כלי רחיפה אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

תנאים להפעלת
כלי רחיפה

(1) — הוא רשום אצל המנהל, ואם הוכרה התאחדות לפי סעיף 82 לגבי אותו כלי רחיפה — הוא רשום אצל אותה התאחדות, רישום כאמור יכלול, בין השאר את פרטיו האישיים של מפעיל כלי הרחיפה, את מענו ופרטים נוספים לצורך יצירת קשר עמו;

~~(2) כשירותו האווירית של כלי הרחיפה אושרה בידי המנהל, ואם הוכרה התאחדות לפי סעיף 82 לגבי אותו כלי רחיפה כשירותו האווירית אושרה בידי אותה התאחדות;~~

~~(3) הוא בעל הכשרה מתאימה להפעלת כלי הרחיפה, ובכלל זה מכיר את הוראות התעבורה האווירית והתנאים להפעלת כלי רחיפה כאמור בסעיף 83 ואת כללי הרחיפה הנוגעים בדבר שנקבעו לפי סעיף 85(א);~~

~~(4) הוא כשיר בריאותית להפעלת כלי רחיפה;~~

~~(5) הוא לבוש בלבוש מגן ומצויד בציוד מגן, מתאימים;~~

~~(6) יש על שימוש בכלי הרחיפה, פוליסת ביטוח בת תוקף שהוציא מבטח, לפי הוראות שקבע השר, בהתייעצות עם המפקח על הביטוח כמשמעותו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981²¹, המבטחת את בעל כלי הרחיפה ואת מפעילו, כמפורט להלן:~~

~~(א) מפני חבות בשל חילוץ, פינוי, טיפול רפואי, עזרה, שירותי סיעוד ושירותי שיקום, שיינתנו למפעיל כלי הרחיפה בשל נזק גוף שנגרם למפעיל כלי הרחיפה עקב הפעלת כלי הרחיפה שנערכה לפי הוראות סימן זה;~~

~~(ב) מפני כל חבות שהוא עשוי לחוב בשל נזק גוף שנגרם לאדם בשל הפעלת כלי הרחיפה, למעט למפעיל כלי הרחיפה עצמו.~~

~~(ב) השר רשאי לקבוע, בהתייעצות עם שר הספורט, הוראות לעניין התנאים להפעלת כלי רחיפה המנויים בסעיף קטן (א), וכן תנאים נוספים להפעלה כאמור, תקנות לעניין כשירות בריאותית יותקנו בהתייעצות גם עם שר הבריאות.~~

~~(א) המנהל רשאי להכיר בתאגיד כהתאחדות המרכזת והמייצגת מפעילי כלי רחיפה מסוג מסוים, לצורך ביצוע התפקידים המפורטים להלן, כולם או חלקם~~ הכרה בהתאחדות 82.

~~(1) רישום מפעילי כלי רחיפה לפי סעיף 81(א)(1);~~

²¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 208.

(2) ~~אישור הכשירות האווירית של כלי רחיפה, לפי סעיף 81(א)(2);~~

(3) ~~הכשרה לצורך הפעלת כלי רחיפה, לפי סעיף 81(א)(3).~~

(ב) ~~לא יכיר המנהל בתאגיד, כהתאחדות לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן מתקיימים כל אלה:~~

(1) ~~התאגיד התאגד בישראל, ולפי הדין החל עליו מטרתו העיקרית אינה פעולה לכוונת רווח ואין הוא רשאי לחלק רווחים לבעליו או לחבריו, לפי העניין;~~

(2) ~~התאגיד מעסיק כוח אדם בעל ניסיון וכשירות מתאימים;~~

(3) ~~בידי התאגיד המיתקנים והציוד הנדרשים לביצוע תפקידי ההתאחדות;~~

(4) ~~התאגיד המציא למנהל ספר עזר הכולל, בין השאר, הוראות לעניין אופן ביצוע תפקידי ההתאחדות;~~

(5) ~~לתאגיד כיסוי ביטוחי מתאים לנזק, לרבות נזק לצד שלישי, העלול להיגרם עקב ביצוע תפקידי ההתאחדות.~~

(ג) ~~השר רשאי, בהתייעצות עם שר הספורט, לקבוע, בתקנות, הוראות לעניין התנאים להכרה בהתאחדות המנויים בסעיף קטן (ב), וכן תנאים נוספים להכרה כאמור, ורשאי הוא לקבוע תקנות לעניין חובותיה וסמכויותיה של התאחדות בכל הנוגע למתן שירותים למפעילי כלי רחיפה ובכלל זה לעניין הסכומים המרביים שרשאית התאחדות לגבות בעבור שירותים אלה.~~

83. (א) (1) ~~במסגרת סמכותו לפי סעיף 77, רשאי המנהל לקבוע בהוראות תעבורה אווירית לכלי רחיפה לגבי כל אלה; לפי הוראות אותו סעיף, אזורי פעילות לכלי רחיפה.~~

הוראות תעבורה אווירית לעניין כלי רחיפה ותנאים להפעלתם מחוץ לאזורי הפעילות

(א) גישה אווירית למנחתים של כלי רחיפה ממונעים ועזיבתם, ותנועתם הקרקעית במנחתים;

(ב) אזורי פעילות לכלי רחיפה ממונעים, ונתיבים למעבר בין אזורי פעילות כאמור;

(ג) אזורים מסוכנים, מוגבלים או אסורים להפעלת כלי רכיפה.

(א1) על מתן הוראות התעבורה האווירית לפי פסקה (1) יחולו הוראות סעיף 77(ב) עד (ו) בשינויים המחוייבים;

(2) השר, בהתייעצות עם שר הביטחון, רשאי לקבוע, בתקנות, תנאים להפעלת כלי רכיפה ממונעים מחוץ לאזורי הפעילות שנקבעו לפי פסקה (1)(ב), ואולם תקנות לפי פסקה זו לעניין הגנה וזיהוי של כלי רכיפה או תקנות העשויות להשפיע על השימוש במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל שהוקצה לתעופה הצבאית לפי סעיף 75, ייקבעו בהסכמת שר הביטחון.

(ב) לא יפעיל אדם כלי רכיפה –

(1) בניגוד להוראות התעבורה האווירית כאמור בסעיף קטן (א) או בניגוד לתנאים שקבע השר לפי אותו סעיף קטן;

(2) אלא אם כן הוא בקיא בהוראות התעבורה האווירית החלות במרחב האווירי הסמוך לאזור פעילותו של כלי הרכיפה.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), רשאית יחידת נת"א לתת הוראות למפעיל כלי רכיפה הנוגדות את הוראות התעבורה האווירית, את התנאים שקבע השר לפי סעיף קטן (א) ואת כללי הרכיפה שנקבעו לפי סעיף 85(א), אם מצאה כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין; נתנה יחידת נת"א הוראות כאמור, לא יפעיל אדם כלי רכיפה בניגוד להן.

(א) לצורך שמירה על בטיחות הפעלתם של כלי רכיפה והגנה על חיי אדם ורכוש, רשאי השר, בתקנות, בהתייעצות עם שר הספורט, לקבוע כללים להפעלת כלי רכיפה (בפרק זה – כללי רכיפה).

תקנות לעניין כלי רכיפה והפעלתם 85.

(ב) בלי לגרוע מסמכותו לפי סעיף קטן (א), רשאי השר, בהתייעצות עם שר הספורט, ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, לקבוע הוראות לעניין כלי רכיפה והפעלתם ובכלל זה חובות, תנאים והגבלות שיחולו על מפעילי כלי רכיפה, והתשתיות שישמשו את פעילותם.

(ג) משנקבעו כללי רכיפה, או חובות תנאים והגבלות לפי סעיף זה לא יפעיל אדם כלי רכיפה אלא בהתאם להם.

מינוי מפקחים 86. (א) המנהל רשאי למנות, מבין עובדי הרשות, מפקחים שיפקחו על ביצוע ההוראות לפי חוק זה, כולן או חלקן, למעט על ביצוע הוראות לפי פרק ז' (בפרק זה – ההוראות לפי חוק זה).

(1א) המנהל רשאי למנות, מבין עובדי השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, מפקחים לעניין ביצוע ההוראות לפי חוק זה הנוגעות למטאורולוגיה לתעופה האזרחית.

(ב) לא ימונה מפקח לפי הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(1א), אלא אם כן מתקיימים בו כל אלה:

(1) משטרת ישראל הודיעה, לא יאוחר משלושה חודשים מפנייתו של המנהל אליה ומסירת-קבלת פרטי העובד, כי היא אינה מתנגדת להסמכתו מטעמים של ביטחון הציבור, לרבות בשל עברו הפלילי;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות לו לפי פרק זה, כפי שהורה השר בהסכמת השר לביטחון הפנים, וכן הכשרה מתאימה לעניין החיקוק שעל ביצועו יפקח, כפי שהורה המנהל, ולעניין מפקחים שמונו לפי סעיף קטן (1א) – כפי שהורה מנהל השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל;

(3) הוא עמד בתנאי כשירות, ככל שהורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

(ג) הודעה על מינוי מפקח תפורסם ברשומות.

זיהוי מפקח 87. מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו;

(2) יש בידו תעודת מפקח החתומה בידי המנהל, והמעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

סמכויות מפקח 88. (א) לשם פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה רשאי מפקח –

(1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל על הנוגעים-לקיומן של ההוראות לפי חוק זה; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט כמשמעותו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;²²

(3) לערוך בדיקות או מדידות וכן ליטול דוגמאות לשם בדיקה, ולהורות על מסירת הדוגמאות לבדיקת מעבדה או על שמירתן לתקופה שיוורה, או לנהוג בהן בדרך אחרת, ובכלל זה לפי סעיף 89;

(4) להיכנס לכל מקום, לרבות לכלי טיס, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט, ולא – ייכנס לתא הטייס בעת טיסה אלא בתיאום עם הטייס המפקד.

(א) מפקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה אלא אם כן הוא בעל התאמה בטחונית מתאימה לפי חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב – 2002 ככל שנדרשת התאמה כאמור לפי אותו חוק.

(ב) שוכנע השר לביטחון הפנים כי הדבר דרוש לצורך פיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה, רשאי הוא, בהתייעצות עם שר המשפטים, להסמך מפקח שמונה בידי המנהל לפי סעיף 86, גם בסמכויות המפורטות להלן שיהיו נתונות לו במקרים שבהם מתעורר חשד לביצוע עבירה לפי חוק זה, למעט עבירה לפי סעיף 125(ד), ובלבד שלא יוסמך מפקח בסמכויות כאמור אלא אם כן הוא בעל כשירות והכשרה מתאימים לכך כאמור בסעיף 86(ב)(2) ו-(3):

(1) הסמכות לחקור כל אדם הקשור לעבירה, או שעשויות להיות לו ידיעות הנוגעות לעבירה; על חקירה לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 2 ו-3 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (עדות)²³, בשינויים המחויבים;

(2) הסמכות לתפוס כל חפץ הקשור לעבירה; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות הפרק הרביעי לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969²⁴ (בסעיף זה – פקודת מעצר וחיפוש), בשינויים המחויבים;

²² ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

²³ חוקי אי"י, כרך א', עמ' 439.

²⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

(3) הסמכות לבקש מבית משפט צו חיפוש לפי סעיף 23 לפקודת מעצר וחיפוש, ולבצעו; על חיפוש לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 24(א)(1), 26 עד 28 ו-45 לפקודת מעצר וחיפוש, בשינויים המחויבים.

(ג) סירב אדם להיענות לדרישות מפקח, על פי סמכותו בהתאם להוראות סעיף זה, או לפי הוראות סעיף 89, והיה חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, רשאי המפקח לעכבו עד לבואו של שוטר, ויחולו על עיכוב כאמור הוראות סעיף 75(ב) ו-ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996²⁵, בשינויים המחויבים.

89. בדיקת אלכוהול וסמים בידי מפקח (א) מפקח רשאי לדרוש מעובד טיס שבידו רישיון עובד טיס או הגדר מסוג שקבע השר לפי סעיף 6(א) או מאיש צוות, העומד למלא את תפקידו, הממלא את תפקידו, או שסיים זה עתה למלא את תפקידו –

(1) לתת לו דגימה של אוויר הנשוף מפיו, לשם בדיקה אם מצוי בגופו אלכוהול ובאיזה ריכוז, באמצעות מכשיר שאושר לשם כך לפי סעיף 91(ח) (בסימן זה – דגימת נשיפה);

(2) לתת לו דגימת רוק, לשם בדיקה אם מצוי בגופו סם מסוכן או תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן, באמצעות מכשיר שאושר לשם כך לפי סעיף 91(ח) (בסימן זה – דגימת רוק).

(ב) מפקח רשאי ~~לדרוש מתן דגימת נשיפה או דגימת רוק להפעיל את סמכויותיו~~ לפי סעיף קטן (א) גם בהתקיים חשד סביר בהעדר חשד כי נעברה עבירה לפי סעיף 125(ד)(4) וגם בהעדר חשד כאמור.

(ג) ראה מפקח לנגד עיניו עובד טיס או איש צוות השותה משקה משכר בעת מילוי תפקידו או במהלך פרק הזמן לפני מילוי תפקידו שבו עליו להימנע משתיית משקה משכר לפי סעיף 7, או מצא, לפי דגימת נשיפה או דגימת רוק, כי עובד טיס או איש צוות נתון תחת השפעת אלכוהול או כי מצוי בגופו סם מסוכן או תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן, יחולו הוראות אלה, לפי העניין:

(1) לעניין עובד טיס או איש צוות העומד למלא תפקידו – רשאי המפקח למנוע ממנו למלא את תפקידו;

²⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

(2) לעניין עובד טיס או איש צוות הממלא את תפקידו – יהיה בכך כדי לבסס חשד סביר כאמור בסעיף 90(א), ורשאי המפקח למנוע ממנו להמשיך במילוי תפקידו;

(3) לעניין עובד טיס או איש צוות שסיים זה עתה למלא תפקידו – יהיה בכך כדי לבסס חשד סביר כאמור בסעיף 90(א).

90. בדיקת אלכוהול וסמים בידי שוטר (א) היה לשוטר חשד סביר כי עובד טיס או איש צוות עבר עבירה לפי סעיף 125(ד)(4), רשאי הוא לדרוש ממנו, לשם בדיקה אם מצוי בגופו אלכוהול ובאיזה ריכוז או אם מצוי בגופו סם מסוכן או תוצרי חילוף חומרים של סם מסוכן, לתת לו דגימת נשיפה, דגימת רוק, דגימת שתן או דגימת דם.

(ב) לצורך נטילת דגימת נשיפה, דגימת רוק, דגימת שתן או דגימת דם לפי סעיף זה מוסמך שוטר לעכב את עובד הטיס או את איש הצוות שממנו נדרשת הדגימה, לפרק זמן כאמור בסעיף 73(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996.

(ג) לא יורשע אדם על סמך תוצאת דגימת רוק בלבד.

91. אופן נטילת דגימות (א) מפקח או שוטר הדורש מעובד טיס או מאיש צוות לתת לו דגימת נשיפה, דגימת רוק, דגימת שתן או דגימת דם (בסעיף זה – דגימה), בהתאם לסמכויותיו לפי סעיפים 89 או 90, לפי העניין, יודיע לו את מטרת נטילת הדגימה, יבקש את הסכמתו ויסביר לו את המשמעות המשפטית של סירוב לתת דגימה, כאמור בסעיף 92.

(ב) נטילה של דגימה לפי סעיפים 89 ו-90, תיעשה באופן ובמקום שיבטיחו שמירה מרבית על כבוד האדם, על פרטיותו ועל בריאותו, ובמידה המועטה האפשרית של פגיעה, אי-נוחות וכאב.

(ג) ~~נטילה של דגימת נשיפה או דגימת רוק או מתן דגימת שתן תיעשה במקום שבו הנבדק ממלא את תפקידו או עומד למלא את תפקידו, סמוך למקום כאמור או במקום אחר שהורה המפקח או השוטר, לפי העניין.~~

(1) נטילה של דגימת נשיפה או דגימת רוק בידי מפקח תיעשה במקום שבו הנבדק ממלא את תפקידו או עומד למלא את תפקידו, סמוך למקום כאמור או במקום אחר שהורה המפקח אם הדבר נדרש לשם הבטחת האמור בסעיף קטן (ב);

(2) נטילה של דגימת נשיפה או דגימת רוק בידי שוטר או מתן דגימת שתן תיעשה במקום שבו הנבדק ממלא את תפקידו או עומד למלא את תפקידו, סמוך למקום כאמור או במקום אחר שהורה השוטר, לפי העניין.

(ד) נטילה של דגימת דם תיעשה בידי בעל מקצוע רפואי כהגדרתו בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף החשוד ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו–1996²⁶ (בסעיף זה – חוק החיפוש), המוסמך כדין ליטול דגימת דם; נטילת הדגימה תיעשה במקום שבו נוהגים ליטול דגימה כאמור, לרבות בתחנת משטרה בתנאי מרפאה. בעל מקצוע רפואי כאמור יברר עם האדם שממנו נדרשה דגימת דם, קודם נטילתה, את מצב בריאותו ככל שהדבר נוגע לנטילת הדגימה; התעורר חשש סביר כי נטילת הדגימה עלולה לפגוע בבריאותו של אותו אדם פגיעה שאינה נובעת ממהות הנטילה, לא ייטול ממנו בעל המקצוע הרפואי דגימת דם כאמור; ואולם בעל מקצוע רפואי שאינו רופא, רשאי לדרוש כי רופא יבדוק את האדם, ולא ייטול ממנו דגימת דם אלא אם כן הרופא שבדק אותו אישר כי אין מניעה בריאותית ליטול את הדגימה.

(ה) הנוטל דגימה, ירשום בתום הנטילה דין וחשבון על מהלך הנטילה, ויחתום עליו; דין וחשבון כאמור יכלול את אלה:

- (1) שמו ופרטי זהותו של עובד הטיס או איש הצוות שממנו ניטלה הדגימה;
- (2) נסיבות נטילת הדגימה, וכן תוצאות בדיקתה, אם נתקבלו במעמד הנטילה;
- (3) התאריך, השעה והמקום שבהם ניטלה הדגימה;
- (4) שמו וכשירותו או דרגתו של נוטל הדגימה;
- (5) שמו ופרטי זהותו של מי שנכח בעת נטילת הדגימה, אם נכח.

(ה1) העתק הדין וחשבון כאמור בסעיף קטן (ה) יימסר מיד לאדם שממנו ניטלה הדגימה.

(ו) הוראות חוק החיפוש לא יחולו על נטילה של דגימה לפי סעיף זה.

²⁶ ס"ח התשנ"ו, עמ' 136.

(ז) השר ושר הבריאות-~~רשאים~~, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, יקבעו להתקין תקנות בעניינים אלה:

(1) שיטות לבדיקת האלכוהול או הסם בהתאם להוראות סעיף זה;

(2) אופן נטילת הדגימות לפי סעיף זה, סדר נטילתן ואופן בדיקתן, מקומות הבדיקות, שיטות להפעלת מכשיר שאושר לפי סעיף קטן (ח) ותעודות שיינתנו על תוצאות בדיקה.

(ח) השר, בהסכמת שר הבריאות, רשאי לאשר, בהודעה ברשומות, מכשיר שישמש לקבלת דגימה של אוויר הנשוף מפיו של אדם, לשם בדיקה אם מצוי בגופו אלכוהול ובאיזה ריכוז, וכן מכשיר שישמש לקבלת דגימת רוק מפיו של אדם, לשם בדיקה אם מצוי בגופו סם מסוכן או תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן, ורשאי הוא לקבוע אשר מכשירים שונים לצורך נטילת דגימות כאמור בידי מפקח או בידי שוטרים שאושרו כאמור שישמשו שוטרים בלבד.

(ט) בית משפט הדן בעבירה לפי סעיף 125(ד)(4) רשאי לקבל כראיה תעודה שניתנה לפי סעיף קטן (ז)(2).

סירוב למתן דגימה 92. (א) סירב עובד טיס או איש צוות לתת דגימת נשיפה, דגימת שתן או דגימת דם לפי דרישת שוטר כאמור בסעיף 90, למעט סירוב מטעמים בריאותיים כאמור בסעיף 91(ד) סיפה, יראו אותו כמי שעבר עבירה לפי סעיף 125(ד)(4).

(ב) סירב עובד טיס או איש צוות לתת דגימת נשיפה או דגימת רוק לפי דרישת מפקח כאמור בסעיף 89(א), יחולו לגביו הוראות סעיף 89(ג)(1), (2) או (3), לפי העניין.

מינוי נאמני בטיחות סיסה תעופה 93. (א) המנהל רשאי למנות נאמני בטיחות תעופה סיסה, אולם לא ימנה מי שעלול להימצא במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כנאמן בטיחות תעופה לבין ענין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו.

(ב) נאמן בטיחות תעופה סיסה שמונה לפי סעיף קטן (א) רשאי, לאחר שהציג את תעודת מינויו כנאמן בטיחות סיסה תעופה ובעת שהוא עונד תג בולט המעיד על תפקידו, לדרוש ממי שהפר לנגד עיניו הוראה מההוראות לפי חוק זה, להזדהות לפניו. נאמן בטיחות תעופה יימנע משימוש בסמכותו כאמור, אם הדבר עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כנאמן בטיחות תעופה לבין ענין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו.

(ג) נאמן בטיחות **פיסה-תעופה** יקבל הכשרה למילוי תפקידו כפי שיוורה המנהל, ויפעל לפי הנחיות המנהל.

(ד) נאמן בטיחות **פיסה-תעופה** לא יהיה זכאי לשכר או למשכורת בעד מילוי תפקידו, והרשות לא תשלם בעדו דמי ביטוח לפי חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995²⁷, אך יהיה זכאי להחזר הוצאות שהוציא אגב מילוי תפקידו, בשיעורים ובאופן שיקבע השר.

(ה) השר יקבע הוראות לעניין נאמני בטיחות **פיסה-תעופה** לפי סעיף זה ואופן מילוי תפקידם, ובכלל זה לעניין סייגים למינוי נאמן בטיחות **פיסה-תעופה**, התעודה שתינתן לו, צורת התג ואופן ענידתו.

פרק ז': חקירת אירוע בטיחותי

סימן א': הגדרות

הגדרות

94. בפרק זה –

"אירוע בטיחותי" – תאונת טיס או תקרית טיס לרבות תקרית חמורה;

"אירוע בטיחותי חמור" – תאונת טיס או תקרית חמורה;

"גוף חוקר" – רשות המוסמכת על פי דין לחקור עבירות פליליות;

"זמן הפעלה או תחזוקה" – כל אחד מפרקי הזמן המפורטים להלן, לפי העניין:

(1) בכלי טיס מאויש – פרק הזמן מרגע עלייתו של אדם לכלי הטיס בכוונה לטוס בו, עד לרדתו מכלי הטיס, ובכלי טיס בלתי מאויש – פרק הזמן מהרגע שכלי הטיס מוכן לתזוזה לצורך המראה, עד לעצירתו המלאה בסוף הטיסה וכיבוי מערכת ההנעה העיקרית שלו;

(2) פרק הזמן שבמהלכו מתבצעות פעולות בדק בכלי הטיס בהיותו על הקרקע;

"החוקר הראשי" – מי שמונה לפי הוראות סעיף 99;

"חומר מחשב", "פלט" – כהגדרתם, בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

²⁷ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

"חפץ" – לרבות תעודה, מסמך, חומר מחשב וכל דבר העשוי לשמש ראיה בחקירה בטיחותית;

"כלי טיס" – לרבות כלי רחיפה כהגדרתו בסעיף 80;

"מסמך" – לרבות פלט;

"תאונת טיס" – אירוע הקשור בהפעלת כלי טיס או בפעולות בדק בכלי טיס, שהתרחש בזמן הפעלה או תחזוקה של כלי הטיס, ושבמהלכו אירע אחד מאלה, הכל כפי שקבע השר בהתאם לנספח 13 לאמנה:

(1) אדם נהרג או נפגע באופן חמור;

(2) נגרם לכלי הטיס נזק חמור או כשל מבני;

(3) כלי הטיס נעדר או שלא ניתן להגיע אליו;

"תקרית טיס" – אירוע שאינו תאונת טיס, הקשור בהפעלת כלי טיס או בפעולות בדק בכלי טיס, שהתרחש בזמן הפעלה או תחזוקה של כלי הטיס ושהשפיע או שעלול היה להשפיע על בטיחות הפעלתו;

"תקרית חמורה" – תקרית טיס בנסיבות שבהן כמעט והתרחשה תאונת טיס, ובכלל זה סוגי תקריות המפורטים בצרופה לנספח 13 לאמנה, וכן סוגי תקריות שפירט החוקר הראשי, בהסכמת המנהל, במסגרת שירותי המידע התעופתיים.

סימן ב': חקירה בטיחותית ומטרתה

- חקירה בטיחותית 95. חקירה של אירוע בטיחותי לפי פרק זה היא הליך הכולל איסוף מידע וניתוחו, הסקת מסקנות לרבות קביעת הסיבות לאירוע הבטיחותי, ומתן המלצות הנוגעות לעניין לצורך שיפור בטיחות התעופה (בפרק זה – חקירה בטיחותית).
- מטרת חקירה 96. מטרתה הבלעדית של חקירה בטיחותית היא מניעת אירועים בטיחותיים, ואין תכליתה קביעת אשמה או אחריות לאירועים כאמור.

סימן ג': הודעות

- הודעה על אירוע בטיחותי 97. (א) היה אדם מעורב באירוע בטיחותי, ימסור הודעה על כך, בכתב, לחוקר הראשי ולמנהל, בתוך 24 שעות מקרות האירוע הבטיחותי, שבה יציין, בין השאר, את מקום האירוע, זמן האירוע ופרטיו.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), היה אדם מעורב באירוע בטיחותי חמור, ימסור הודעה על כך בעל פה, באופן מיידי, לחוקר הראשי; החוקר הראשי יעביר את המידע למנהל, בהקדם האפשרי.

(ג) היה אדם עד לאירוע בטיחותי יודיע על כך בהקדם האפשרי לחוקר הראשי או למשטרת ישראל; קיבלה המשטרה הודעה כאמור תעביר את המידע לחוקר הראשי, בהקדם האפשרי.

(ד) השר יקבע, בתקנות, את זהות החייבים במסירת הודעות לפי סעיף זה, את הדרכים למסירת ההודעות ואת הפרטים שייכללו בהן.

98. השר רשאי לקבוע הודעות נוספות לעניין אירוע בטיחותי, שיש למסרן, ובכלל זה הודעה על אירוע בטיחותי שאירע בשטח ישראל לכלי טיס שאינו ישראלי, והודעה על אירוע בטיחותי שאירע מחוץ לישראל, בין במדינה חברה ובין במדינה שאינה מדינה חברה, לכלי טיס ישראלי.

הודעות נוספות לעניין אירוע בטיחותי

סימן ד': מינוי החוקר הראשי וחוקרים אחרים, תפקידיהם וסמכויותיהם

99. (א) השר ימנה, מבין עובדי משרדו, חוקר ראשי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ובלבד שמתקיים בו האמור בסעיף 86(ב)(1).

מינוי החוקר הראשי וממלא מקומו

(ב) השר רשאי למנות, מבין עובדי משרדו, ממלא מקום לחוקר הראשי אשר ימלא את תפקידו של החוקר הראשי בעת היעדרו או כאשר נבצר ממנו למלא את תפקידו, ובלבד שמתקיים בו האמור בסעיף 86(ב)(1).

(ג) הודעה על מינוי החוקר הראשי וממלא מקומו, תפורסם ברשומות.

(ד) החוקר הראשי וממלא מקומו יעברו הכשרה מתאימה בתחום הסמכויות שיהיו נתונות להם לפי פרק זה, כפי שיורה השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים.

100. (א) החוקר הראשי יהיה ממונה על ביצוע חקירות בטיחותיות לפי הוראות פרק זה.

תפקידי החוקר הראשי

(ב) במילוי תפקידו יפעל החוקר הראשי בהתאם להוראות נספח 13 לאמנה.

101. בביצוע חקירה בטיחותית לפי פרק זה אין מרות על החוקר הראשי זולת מרותו של הדין.

אי-תלות

- פתיחה בחקירה 102. (א) קיבל החוקר הראשי הודעה, לפי סעיף 97, על תאונת טיס שאירעה בטיחותית, הפסקת חקירה וחידושה
- בפרק הזמן האמור בפסקה (1) להגדרה "זמן הפעלה או תחזוקה" שבסעיף 94, או הודעה לפי סעיף 98 על תאונת טיס כאמור שאירעה במדינה זרה שאינה מדינה חברה, או נודע לו על תאונת טיס כאמור בדרך אחרת, יפתח בחקירה בטיחותית לפי הוראות פרק זה.
- (ב) קיבל החוקר הראשי הודעה על אירוע בטיחותי שאינו כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא לפתוח בחקירה בטיחותית לפי הוראות פרק זה, אם מצא שיש בחקירה כדי לקדם את בטיחות התעופה.
- (ג) החוקר הראשי רשאי –
- (1) להפסיק חקירה בטיחותית, אם הוא סבור כי אין בה כדי לקדם את בטיחות התעופה ;
- (2) לחדש חקירה בטיחותית שהופסקה או שנסיימה, אם התגלו עובדות חדשות שלא היו ידועות במועד החקירה הקודמת ;
- (3) להורות על חקירה בטיחותית נוספת או השלמת חקירה בידי אותם חוקרים או בידי חוקרים אחרים.
- הגבלת גישה לכלי טיס 103. (א) אירע אירוע בטיחותי חמור, לא ייגש אדם לכלי הטיס, לא יביא לשינוי במצב כלי הטיס ולא ייגע בחפץ העשוי לשמש ראיה בחקירה הבטיחותית, אלא לשם הצלת חיים, או אם התיר זאת החוקר הראשי ובהתאם לתנאים שהורה.
- (ב) אירע אירוע בטיחותי חמור, בשדה תעופה או במנחת, יפעיל החוקר הראשי את סמכותו לפי סעיף קטן (א) באופן שיצמצם ככל האפשר את מידת הפגיעה בפעילותו התקינה של שדה התעופה או המנחת.
- סמכות לאסור הפעלת כלי טיס לצורך חקירה בטיחותית 104. אירע אירוע בטיחותי חמור, רשאי החוקר הראשי, לצורך ניהול החקירה הבטיחותית ומיצוי הליכיה, להורות על איסור הפעלת כלי הטיס לתקופה ובתנאים שיוורה ; אירע האירוע הבטיחותי החמור בשדה תעופה או במנחת יחולו הוראות סעיף 103(ב), בשינויים המחויבים.
- סמכויות לשם חקירה בטיחותית 105. לשם מילוי תפקידו יהיו נתונות לחוקר הראשי, לעניין חקירה בטיחותית, הסמכויות המפורטות להלן :

- (1) הסמכויות הנתונות ליושב ראש ועדת חקירה לפי סעיף 9(א)(1) ו-(4), לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968²⁸ ;
 - (2) הסמכות לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו ;
 - (3) הסמכות לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך הנוגעים לחקירה ;
 - (4) הסמכות לערוך בדיקות או מדידות וכן ליטול דוגמאות לשם בדיקה, ולהורות על מסירת דוגמאות לבדיקת מעבדה או על שמירתן לתקופה שיורה, או לנהוג בהן בדרך אחרת, ובכלל זה הסמכות לפי סעיף 89 ;
 - (5) הסמכות להיכנס לכל מקום, לרבות כלי טיס, לצורך ביצוע החקירה, ובלבד שלא ייכנס למקום המשמש למגורים, אלא על פי צו של בית משפט שלום ;
 - (6) הסמכות לתפוס כל חפץ הנחוץ לביצוע החקירה ; על תפיסה לפי פסקה זו יחולו הוראות אלה :
- (א) החוקר הראשי יערוך רשימה של החפצים שנתפסו לפי פסקה זו, ובכלל זה יפרט את מקום תפיסתם, מועד תפיסתם והאדם שממנו נתפסו ;
- (ב) נתפס מסמך, יאפשר החוקר הראשי למי שממנו נתפס המסמך או לבעל המסמך, לבקשתו, להעתיק את המסמך, ואולם רשאי החוקר הראשי לדחות את העתקת המסמך לתקופה שלא תעלה על 30 ימים, אם לדעתו העתקה כאמור עלולה לשבש את החקירה ;
- (ג) אחרי פרסום הדוח הסופי לפי סעיף 111, רשאי החוקר הראשי להורות כי חפץ שנתפס על ידו לפי פסקה זו העשוי לשמש ראיה בהליך משפטי, לא יוחזר עד לסיומו של ההליך המשפטי, זולת אם הורה בית המשפט אחרת ; לא הורה החוקר הראשי כאמור יוחזר החפץ לידי מי שמידיו נתפס או לידי בעליו ; התעורר ספק למי להחזיר חפץ שנתפס לפי פסקה זו, יכריע בדבר בית משפט השלום שבתחום שיפוטו נתפס החפץ, על פי בקשת החוקר הראשי או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ ;

²⁸ ס"ח התשכ"ט, עמ' 28.

- (7) הסמכות להיעזר באנשי מקצוע במהלך החקירה ;
- (8) הסמכות לקבל לידי ו לעיין בכל בדיקה, תחקיר או חקירה שביצע בעל רישיון לפי חוק זה, לגבי האירוע הבטיחותי, ובכלל זה בממצאים, במסקנות ובהמלצות שניתנו במסגרתם ;
- (9) לעניין אירוע בטיחותי חמור – הסמכות לנקוט אמצעים לשם שמירה על המקום שבו אירע האירוע, על כלי הטיס, על כל חלק ממנו ועל כל דבר העשוי לשמש ראיה בחקירה או לשם שינוע כלי הטיס או כל חלק ממנו לצורך החקירה, או להורות לבעל כלי הטיס או למפעיל האווירי של כלי הטיס לנקוט אמצעים כאמור.
- מינוי חוקרים וסמכויותיהם 106. (א) החוקר הראשי רשאי להסמיך, מבין עובדי משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, חוקרים לביצוע חקירות בטיחותיות, ובלבד שהם בעלי ידע וניסיון בתחום התעופה, מתקיים בהם האמור בסעיף 86(ב), והם ממלאים אחר תנאי כשירות נוספים לרבות הכשרה מתאימה, הכל כפי שהורה החוקר הראשי, באישור השר ; תנאי הכשירות וההכשרה שעליהם הורה החוקר הראשי לפי סעיף קטן זה יפורסמו ברשומות.
- (ב) אירע אירוע בטיחותי רשאי החוקר הראשי למנות חוקר אחד או צוות חוקרים, מבין החוקרים שהוסמכו לפי סעיף קטן (א), לצורך ביצוע חקירה בטיחותית של אותו אירוע.
- (ג) מינה החוקר הראשי חוקר או צוות חקירה לפי סעיף קטן (ב), רשאי החוקר הראשי להסמיכם, לצורך ביצוע החקירה הבטיחותית, בסמכויות לפי סעיף 105(1) עד (6), כולן או חלקן ; לעניין זה יחולו הוראות פסקה (6) של סעיף 105 על תפיסת חפץ בידי חוקר או צוות חקירה, מכוח סמכותם לפי הפסקה האמורה.
- צירוף חוקר חיצוני 107. השר רשאי, אם ראה כי בנסיבות העניין ישנה חשיבות ציבורית מיוחדת לכך, לצרף לחקירה בטיחותית הנערכת לפי פרק זה, אדם, אחד או יותר, בעל ידע וניסיון בתחום הנחקר, ורשאי הוא להורות כי אדם שצורף לחקירה כאמור יעמוד בראשה ; לחוקר שמונה כאמור יהיו נתונות הסמכויות לפי סעיף 105(1), (2) ו-(8).
- ערעור 108. הרואה את עצמו נפגע מהפעלת סמכויות החוקר הראשי לפי סעיף 105(א) (5) ו-(6) או מהפעלת סמכויות כאמור בידי חוקר שהחוקר הראשי הסמיכו לכך לפי סעיף 106(ג), רשאי לערער על כך לבית משפט השלום.

סימן ה': דוח חקירה בטיחותית

109. דוח ראשוני בחקירת תאונת טיס
לאחר תחילת חקירה בטיחותית של תאונת טיס ואיסוף הממצאים הראשוניים, יכין החוקר הראשי דוח חקירה ראשוני ויגישו לשר ולמנהל, כפי שקבע השר.

110. דוח סופי בחקירה בטיחותית
(א) בתום החקירה הבטיחותית, בין אם נערכה על ידו ובין אם נערכה על ידי חוקרים כאמור בסעיפים 106 ו-107, יכין החוקר הראשי דוח חקירה סופי (בסימן זה – הדוח הסופי), באופן ובמתכונת שקבע השר.

(ב) לאחר גיבוש טיוטת הדוח הסופי ולפני הגשתו כאמור בסעיף קטן (ג), ימסור החוקר הראשי למנהל ולכל אדם שנקבע לגביו בדוח הסופי כי גרם לאירוע הבטיחותי, במישרין או בעקיפין, לבדו או יחד עם אחרים, טיוטה של החלק בדוח הסופי הכולל את המידע העובדתי, ויודיע לו על זכותו להגיש תגובה באופן ובתוך התקופה שיורה, ובלבד שלא יעביר מידע שיש בו כדי לפגוע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה; לעניין זה רשאי החוקר הראשי להורות כי התגובה תינתן בכתב או בעל פה, לרבות במסגרת דיון משותף לכל הגורמים שלהם הועבר המידע העובדתי כאמור.

(ג) לאחר קיום ההליך לפי סעיף קטן (ב) ותיקון טיוטת הדוח הסופי ככל שמצא לנכון, יגיש החוקר הראשי את הדוח הסופי לשר, למנהל, ולכל גוף ציבורי אחר הנוגע בדבר ובלבד שבדוח הסופי המועבר לגוף ציבורי כאמור, לא ייכלל מידע שיש בו כדי לפגוע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה; דוח כאמור יכלול, בין השאר, מסקנות וכן, ככל הנדרש, המלצות לשיפור בטיחות התעופה.

(ד) הדוח הסופי יכלול רק מידע הנדרש לצורך ניתוח האירוע הבטיחותי והסקת מסקנות בעניינו, ולא יכלול פרטים כמפורט להלן:

(1) פרטים מזהים על אודות המעורבים באירוע הבטיחותי;

(2) פרטים המהווים פגיעה בפרטיות כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981²⁹, למעט פרט שהכללתו בדוח הסופי הכרחית לצורך ניתוח האירוע הבטיחותי או הסקת מסקנות בעניינו.

²⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 128.

פרסום הדוח הסופי 111. החוקר הראשי יפרסם את הדוח הסופי בקרב הציבור, ובלבד שלא יפרסם את הדוח או חלק ממנו, אם יש בפרסומו כדי לפגוע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה.

תקנות לעניין דיווח 112. השר רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות לעניין הדוח הראשוני, הדוח הסופי וההליך לפי סעיף 110(ב), ובכלל זה, לעניין אופן הגשת הדוחות כאמור, הפרטים שייכללו בהם, ומסירתם לארגון התעופה הבין-לאומי ולמדינות חברות, ורשאי השר לקבוע דוחות נוספים שיוכנו ויוגשו במהלך חקירה בטיחותית לפי פרק זה, והוראות שיחולו לעניין דוחות דומים שהתקבלו ממדינה חברה.

סימן ו': הוראות כלליות

תחולת הוראות מחוק ועדות חקירה 113. על חקירה בטיחותית יחולו הוראות סעיפים 8 ו-24א לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1968, בשינויים המחויבים.

חובת הנחקר להשיב לשאלות 114. נחקר לפי פרק זה ישיב תשובות כנות ומלאות על השאלות שיישאל, ואולם הוא אינו חייב להשיב על שאלות שהתשובה עליהן עלולה להפלילו.

המלצות החוקר הראשי 115. המנהל יבחן את ההמלצות הכלולות בדוח הסופי שהגיש החוקר הראשי, הנוגעות לרשות, יחליט באשר ליישומן ויודיע על החלטתו המנומקת בכתב לשר ולחוקר הראשי.

אי-קבילות חומר החקירה ודוח החקירה בהליך משפטי 116. עדויות שנגבו בחקירה בטיחותית, פרוטוקול החקירה, הדוח הראשוני ודוחות נוספים שהוגשו לפי סעיף 112, תגובות שהתקבלו לפי סעיף 110(ב), וכל חומר אחר שהוכן במהלך החקירה בעזרת שיתוף פעולה מצד הנחקר (בפרק זה – חומר חקירה) וכן הדוח הסופי, לא יתקבלו כראיה במשפט, למעט במשפט פלילי בשל מסירת ידיעה כוזבת או העלמת פרט חשוב בחקירה הבטיחותית, ולא ישמשו בהליך שנוקט מעביד כלפי עובדו.

סודיות 117. (א) אדם שהגיעו לידי חומר חקירה, הקלטת קול שהוקלטה בתא הטייס של כלי טיס שהיה מעורב באירוע בטיחותי הנחקר לפי פרק זה, ותמליל של הקלטה כאמור, לא ימסור ולא יגלה אותם לאחר ולא יעשה בהם כל שימוש, אלא לפי הוראות פרק זה.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) החוקר הראשי יעביר הקלטה או תמליל כאמור בסעיף קטן (א) לגוף חוקר או למנהל, לפי דרישתם;

(2) החוקר הראשי רשאי לכלול ציטוטים מתמליל כאמור בסעיף קטן (א) בדוח הסופי, אם מצא כי הדבר חיוני להמחשת ממצאי החקירה הבטיחותית או מסקנותיה.

118. (א) על אף הוראות סעיף 117, סבר החוקר הראשי, במהלך חקירה בטיחותית או בסיומה, כי מתעורר חשד לביצוע עבירה פלילית, יעביר כל חומר שברשותו הנוגע לחקירה, לרבות חומר החקירה, הקלטה ותמליל כאמור בסעיף 117(א), ליועץ המשפטי לממשלה.

חשד לביצוע עבירה פלילית

(ב) מצא היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך, כי חומר שהועבר כאמור בסעיף קטן (א) מגלה חשד לביצוע עבירה המצדיק חקירה פלילית על ידי גוף חוקר, רשאי הוא להורות, בכתב, לגוף חוקר לפתוח בחקירה כאמור; בהוראה לפי סעיף קטן זה יתאר היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לכך את נסיבות האירוע הבטיחותי שבעקבותיו נערכה החקירה הבטיחותית, ואת הסיבות אשר בשלהן עלה החשד לביצוע העבירה, ובלבד שלא יצורף להוראה כאמור דבר מחומר החקירה והיא לא תצביע על חשד כלפי אדם שהיה מעורב באירוע.

119. סברה משטרת ישראל כי מתעורר חשד לביצוע עבירה, רשאית היא להודיע לחוקר הראשי, כי לא יעשה שימוש בסמכויותיו לפי פרק זה או כי ימלא את תפקידיו ויעשה שימוש בסמכויותיו לפי פרק זה בכפוף להנחיות המשטרה, ובלבד שהדבר נדרש כדי למנוע שיבוש הליכי חקירה פלילית או פגיעה בחקירה כאמור.

מניעת שיבוש חקירה פלילית או פגיעה בה

120. (א) אירע אירוע בטיחותי מחוץ לשטח ישראל, לכלי טיס ישראלי או לכלי טיס שמדינת ישראל היא מדינת התכן או מדינת הייצור שלו, ונסיבות האירוע הבטיחותי נחקרות בידי המדינה שבה אירע האירוע, ואם האירוע אירע במקום שאין לגביו סמכות שיפוט של מדינה – בידי מדינת הרישום, רשאי החוקר הראשי לספק לאותה מדינה, לפי בקשתה, כל מידע הנוגע בדבר והקשור לכלי הטיס שהיה מעורב באירוע, לצוותו, למטען שהובל בו, ולכל גורם אחר שהשפיע על הפעלת כלי הטיס; מי שבידיו מידע כאמור ימסור אותו לחוקר הראשי, לפי דרישתו, לצורך העברתו למדינה החוקרת לפי סעיף קטן זה.

העברת מידע למדינה אחרת

(ב) בסעיף זה –

"מדינת הייצור" (State of Manufacture) – מדינה שהיא צד לאמנה ושהיא בעלת סמכות שיפוט על יצרן-הגורם האחראי להרכבתו הסופית של כלי הטיס;

"מדינת התכנון" (State of Design) – מדינה שהיא צד לאמנה ושהיא בעלת סמכות השיפוט על הגורם האחראי לתיכון הדגם הבסיסי (Type) של כלי הטיס.

תקנות לעניין חקירות בטיחותיות

121. השר רשאי לקבוע תקנות לעניין חקירות בטיחותיות לפי פרק זה, ובכלל זה בעניינים אלה:

(1) אופן ניהול החקירה וסדרי עבודתם של החוקר הראשי וחוקרים אחרים לפי פרק זה;

(2) השתתפות נציגים של מדינה חברה בחקירה בטיחותית לפי פרק זה והשתתפות נציגי מדינת ישראל בחקירה דומה הנערכת במדינה חברה.

סימן ז': אירוע בטיחותי מעורב

הגדרות

122. בסימן זה –

"אירוע בטיחותי מעורב" – אירוע בטיחותי שהוא אחד מאלה:

(1) מעורבים בו כלי טיס אזרחי או כלי טיס משטרתי וכן כלי טיס צבאי;

(2) מעורב בו כלי טיס צבאי אגב שימוש בשדה תעופה או במנחת או במיתקן עזר לטיסה אזרחיים;

(3) מעורב בו כלי טיס צבאי במרחב אווירי שבו ניתנים שירותי ניהול תעבורה אווירית בידי יחידת נת"א שהפעלתה טעונה רישיון לפי סעיף 26;

(4) מעורב בו כלי טיס אזרחי או כלי טיס משטרתי אגב שימוש בשדה תעופה או במנחת או במיתקן עזר לטיסה שהם תשתית צבאית;

(5) מעורב בו כלי טיס אזרחי או כלי טיס משטרתי, במרחב אווירי שבו ניתנים שירותי ניהול תעבורה אווירית בידי צבא הגנה לישראל;

(6) אירוע בטיחותי שאינו כאמור בפסקאות (1) עד (5), שמעורב בו כלי טיס משטרתי;

"הגורם הממונה" – כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין אירוע כאמור בפסקאות (2) ו-(3) להגדרה "אירוע בטיחותי מעורב", ולעניין אירוע כאמור בפסקאות (1), (4) ו-(5) להגדרה האמורה שלא מעורב בו כלי טיס משטרתי – מפקד חיל האוויר בצבא הגנה לישראל או מי שהוסמך על ידו, אלא אם כן ראש המטה הכללי של צבא הגנה לישראל הורה אחרת;

(2) לעניין אירוע כאמור בפסקה (6) להגדרה "אירוע בטיחותי מעורב" – המפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיך לעניין זה;

(3) לעניין אירוע כאמור בפסקאות (1), (4) ו-(5) להגדרה "אירוע בטיחותי מעורב", שמעורב בו כלי טיס משטרתי – הגורמים המנויים בפסקאות (1) ו-(2), יחד;

"כלי טיס אזרחי" – למעט כלי טיס משטרתי;

"השרים" – כמפורט להלן, לפי העניין –

(1) לעניין אירוע כאמור בפסקאות (2) ו-(3) להגדרה "אירוע בטיחותי מעורב", ולעניין אירוע כאמור בפסקאות (1), (4) ו-(5) להגדרה האמורה שלא מעורב בו כלי טיס משטרתי – השר ושר הביטחון;

(2) לעניין אירוע כאמור בפסקה (6) להגדרה "אירוע בטיחותי מעורב" – השר והשר לביטחון הפנים;

(3) לעניין אירוע כאמור בפסקאות (1), (4) ו-(5) להגדרה "אירוע בטיחותי מעורב", שמעורב בו כלי טיס משטרתי – השר, שר הביטחון והשר לביטחון הפנים.

חקירה בטיחותית 123. הוראות פרק זה יחולו על חקירה בטיחותית של אירוע בטיחותי מעורב, של אירוע בטיחותי בשינויים אלה: מעורב

- (1) תפקידי החוקר הראשי וסמכויותיו לפי פרק זה יהיו נתונות לחוקר הראשי ולגורם הממונה, יחד, אלא אם כן הסכימו ביניהם אחרת, והכל בכפוף לתנאים, למגבלות ולהסדרים מיוחדים שייקבעו בנוהל שיאושר בידי השרים; הסכימו החוקר הראשי והגורם הממונה לפי הוראות פסקה זו כי חקירה בטיחותית מסוימת תיעשה בידי אחד מהם, רשאי הגורם שאינו חוקר כאמור, לעשות שימוש בסמכויותיו לפי כל דין כדי להגיש סיוע לחקירה;
- (2) על אף הוראות סעיף 97, הודעת חייל או שוטר על אירוע בטיחותי מעורב תימסר לפי נוהל שישכימו עליו השרים;
- (3) צירוף חוקר חיצוני לפי סעיף 107 יעשה בהסכמת שר הביטחון או השר לביטחון הפנים, לפי העניין;
- (4) על אף הוראות סעיף 111, פרסום הדוח הסופי לציבור יהא בהשמטת פרטים שהגורם הממונה סבור כי השמטתם נדרשת לשם שמירה על ביטחון המדינה או על ביטחונו או שלומו של אדם;
- (5) על אף הוראות סעיף 116, חומר החקירה והדוח הסופי יוכלו לשמש בהליך משמעותי או בהליך אחר שנוקטים צבא הגנה לישראל או משטרת ישראל כלפי חייל או שוטר בהתאם לפקודות הצבא או פקודות משטרת ישראל, לפי העניין; לעניין זה –
- ”פקודות הצבא” – כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי;
- ”פקודות משטרת ישראל” – כהגדרתן בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל”א–1971³⁰;
- (6) על אף האמור בסעיף 118(ב), היועץ המשפטי לממשלה רשאי להעביר חומר שהועבר אליו לפי סעיף 118(א), לגבי אירוע כאמור בפסקאות (1) עד (5) להגדרה ”אירוע בטיחותי מעורב”, לפרקליט הצבאי הראשי; מצא הפרקליט הצבאי הראשי כי חומר שהועבר אליו כאמור מגלה חשד לביצוע עבירה המצדיק חקירה פלילית על ידי גוף חוקר כהגדרתו בסעיף 539א(א) לחוק השיפוט הצבאי, רשאי הוא לתת לאותו גוף הוראה בהתאם להוראות סעיף 118(ב);
- (7) תקנות לפי פרק זה לעניין חקירה בטיחותית של אירוע בטיחותי מעורב יותקנו בהסכמת שר הביטחון או השר לביטחון הפנים, לפי העניין.

³⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

124. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 123(1) עד (3), ו-(5) עד (7), על חקירה בטיחותית של אירוע בטיחותי מעורב שניתן לערוך לגביו תחקיר בנוגע לפעילות הצבא או לפעילות המשטרה בו, לפי סעיף 539א לחוק השיפוט הצבאי או לפי סעיף 102(א) לחוק המשטרה (דין משמעתי, בירור קבילות שוטרים והוראות שונות), התשס"ו-2006³¹, לפי העניין, יחולו הוראות פרק זה בשינויים המפורטים להלן:

(1) על אף הוראות סעיפים 109 ו-110(א), (ב) ו-(ד), יקבעו החוקר הראשי והגורם הממונה, באישור השרים, נוהל לעניין תחולת הסעיפים האמורים; בנוהל כאמור רשאים החוקר הראשי והגורם הממונה לקבוע כי הוראות הסעיפים האמורים לא יחולו או יחולו בשינויים שיקבעו;

(2) על אף הוראות סעיפים 110(ג) ו-111, חובת הסודיות לפי סעיף 117 תחול גם לגבי הדוח הסופי, ואולם –

(א) החוקר הראשי יגיש את הדוח הסופי לשר, למנהל ולכל גורם הנדרש להפיק לקחים מהדוח האמור, בכפוף לאישור הגורם הממונה, ואולם לא יועבר הדוח או חלק ממנו אם קיים חשש כי העברתו תפגע בביטחון המדינה;

(ב) דוח סופי לגבי אירוע כהגדרתו בפסקאות (1) עד (5) להגדרה "אירוע בטיחותי מעורב", יועבר לפרקליט הצבאי הראשי, לפי בקשתו, וכן לגורמים בצבא הגנה לישראל שהדוח דרוש להם לצורך מילוי תפקידם, למעט גוף חוקר כהגדרתו בסעיף 539א(א) לחוק השיפוט הצבאי;

(ג) דוח סופי של אירוע בטיחותי מעורב שמעורב בו כלי טיס משטרתי יועבר לאותם גורמים במשטרת ישראל שחומר החקירה דרוש להם לצורך מילוי תפקידם, למעט גוף חוקר, ובלבד שלא יועבר דוח סופי לגבי אירוע כאמור בפסקאות (1), (4) או (5) להגדרה "אירוע בטיחותי מעורב", אלא באישור הגורם הממונה;

³¹ ס"ח התשס"ו, עמ' 130.

(ד) השרים, או מי שהם הסמיכו לעניין זה, רשאים לאשר העברת סיכום ממצאי הדוח, כולו או חלקו, לגוף ציבורי שהמידע דרוש לו לצורך מילוי תפקידו, או לאדם הנוגע בדבר, ואולם לא יועבר הסיכום או חלק ממנו אם קיים חשש שהעברתו תיפגע בביטחון המדינה; על סיכום ממצאי הדוח יחול סעיף 110(ד);

(3) על אף הוראות סעיף 114, נחקר חייב להשיב תשובות מלאות וכנות על כל השאלות שישאל;

(4) על אף הוראות סעיף 117, ניתן להעביר חומר חקירה, הקלטה או תמליל כאמור באותו סעיף לגורמים המנויים בפסקאות משנה (ב) ו-(ג), של פסקה (2), בהתאם להוראות פסקאות המשנה האמורות.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על חקירה בטיחותית כאמור באותו סעיף קטן שהחוקר הראשי והגורם הממונה הסכימו לגביה, לפי הוראות סעיף 123(1), כי תיעשה בידי החוקר הראשי בלבד.

פרק ח': עונשין

125. (א) ~~מי שהפעיל כלי טיס בלי שמצוי בו מסמך מהמסמכים שהוא נדרש לשאתם לפי סעיפים 68 או 151(א), בניגוד להוראות אותם סעיפים, דינו – קנס, עבירה לפי סעיף קטן זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה.~~
(ב) אלה דינם, מאסר שנה:

- (1) **אדם בכלי טיס שהפריע לאיש צוות במילוי תפקידו;**
- (2) ~~אדם בכלי טיס שהפר הוראה שניתנה כשורה מאת טייס מפקד או מאת איש צוות מטעמו של הטייס המפקד, שניתנה לשם הבטחת ביטחון כלי הטיס, נוסעיו, אנשי הצוות או המטען שבו או לשם שמירת הסדר בכלי הטיס;~~
- (3) **מי שהשתתף בתגרה או התפרע בכלי טיס;**

(4) עובד טיס שהפר תנאי מתנאי רישיונו או הגדר ברישיונו, בניגוד להוראות סעיף 2, או הפר חובה, הגבלה או תנאי החלים עליו לפי סעיפים 8 או 42(ב)(3) ו-(4);

עונשין

(5) עובד טיס שמילא את תפקידו בלא תעודה רפואית תקפה או כשחל שינוי במצב בריאותו העלול לפגוע ביכולתו למלא את תפקידו, בניגוד להוראות סעיף 6(א);

(6) עובד טיס שעשה שימוש בסמי מרפא, בניגוד להוראות לפי סעיף 6(ב)(4);

~~(7) מי ששימש כאיש צוות בעמדתו בכלי טיס ישראלי המופעל בשטחה של מדינה חברה, בלא אישור מאת הרשויות המוסמכות של אותה מדינה, בניגוד להוראות סעיף 9(ב);~~

(7א) בעל רישיון כאמור בסעיף 10 המעסיק אדם בתפקיד כאמור בסעיף 2, או המציב עובד טיס לתפקיד בניגוד להוראות ~~אותו~~ סעיף 10;

~~(7ב) איש צוות שאינו עובד טיס שהפר חובה החלה עליו במילוי תפקידו לפי סעיף 10א או מפעיל אווירי שהפר חובה לענין הכשרתם והדרכתם של אנשי צוות שאינם עובדי טיס לפי סעיף 10א;~~

(8) בעל רישיון להפעלת בית ספר ~~להדרכה לעובדי טיס~~ שהפר תנאי מתנאי רישיונו או שנתן הדרכה לתפקידי עובדי טיס שלא בהתאם לתוכנית הלימודים שאישר המנהל, בניגוד להוראות סעיף 12, או הפר חובה החלה עליו לפי סעיפים 14 או 42(ב)(1) עד (4);

(9) ~~מי שנתן עובד טיס שהדריך להדרכה לתפקידי עובדי טיס, בניגוד לתנאי, הגבלה או חובה החלים עליו הוראות~~ לפי סעיף 15;

(10) בעל רישיון הפעלה אווירית שהפר תנאי מתנאי רישיונו או הוראה מההוראות הקבועות במפרטי ההפעלה המהווים חלק מרישיונו, בניגוד להוראות סעיף 16, או הפר חובה החלה עליו לפי סעיפים 19(3) או 42(ב)(1) עד (4);

(11) בעל רישיון להפעלת מכון בדק שהפר תנאי מתנאי רישיונו, בניגוד להוראות סעיף 21, או הפר חובה החלה עליו לפי סעיפים 24(6) או 42(ב)(1) עד (4);

(12) מי שביצע פעולות בדק, בניגוד להוראות סעיף 23, או הפר חובה החלה עליו לפי סעיף 24(1) עד (5);

(13) מפעיל אווירי שקיבל שירותי בדק לכלי טיס או לצידוד תעופתי ממי שאינו מורשה לכך לפי סעיף 23(א), בניגוד להוראות סעיף 23(ב), **ובלבד שלא התקיימו הוראות סעיף 148(4)(א);**

(14) מי שביצע תחזוקה קלה בכלי טיס, בניגוד לתנאים שנקבעו לפי סעיף 25;

(15) בעל רישיון להפעלת יחידת נת"א שהפר תנאי מתנאי רישיונו, בניגוד להוראות סעיף 26, שנתן שירותי נת"א שלא על בסיס מידע תעופתי עדכני או שלא בהתאם לנוהלי התיאום, בניגוד להוראות סעיף 28, או הפר חובה החלה עליו לפי סעיפים 29(3) או 42(ב)(1) עד (4);

(16) בעל רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת שהפר תנאי מתנאי רישיונו, בניגוד להוראות סעיף 30, או הפר חובה או הוראה החלה עליו לפי סעיפים 32(1) עד (9) או 42(ב)(1) עד (4);

(17) מי שהפעיל מיתקן עזר לטיסה שלא אושר בידי המנהל או בידי השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל, לפי העניין, או בניגוד לתנאי האישור כאמור, בניגוד להוראות סעיף ~~33~~ **33(א);**

(17א) מי שהעביר רישיון כמפורט בסעיף 34 שלא בהתאם להוראות ותנאים שקבע השר לפי סעיף 44ב, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(18) בעל רישיון ייצור שהפר תנאי מתנאי רישיונו, בניגוד להוראות סעיף 48, או הפר חובה החלה עליו לפי סעיף 51(4)(א) עד (ו);

(19) מחזיק תעודת סוג או תוספת לתעודת סוג כמשמעותה בסעיף 45(2) שהפר חובה החלה עליו לפי סעיף 51(3);

(20) מי שהפעיל כלי טיס שאינו רשום בפנקס הרישום או שלא קיימת לגביו תעודת רישום תקפה, בניגוד להוראות סעיף 53;

(21) מי שהפעיל כלי טיס שאינו מסומן בסימני לאומיותו ורישומו, בניגוד להוראות לפי סעיף 59(א);

~~(22) מי שהפעיל כלי טיס בלי שקבועים עליו סימני זיהוי, בניגוד להוראות לפי סעיף 59(ב);~~

(23) מי שהפעיל כלי טיס בלי שקיימת לגביו תעודת כושר טיסה תקפה או בניגוד לתנאים שבאותה תעודה, בניגוד להוראות סעיף 60(א);

(24) מי שהפעיל כלי טיס בלי שקיימת לגביו תעודת רעש תקפה או בניגוד לתנאים שבאותה תעודה, בניגוד להוראות סעיף 61(א);

(25) מי שהפעיל כלי טיס המדורג בדירוג רעש שהפעלתו אסורה לפי סעיף 63, בניגוד להוראות הסעיף האמור;

(26) מי שהפעיל כלי טיס כשכלי הטיס אינו במצב כשיר לטיסה ~~אז אינו מתחזק בהתאם לתכנית הבדק, או הפעילו כשלא מתמלאים לגביו כללי הכושר האווירי או בניגוד למגבלות ההפעלה שבספר הטיסה, בספר התחזוקה או במסמך אחר שקבע השר, בניגוד להוראות סעיף 64(א);~~

(27) מפעיל אווירי שהפר תנאי או חובה החלים עליו לפי סעיף 64(ב);

(28) מי שהפעיל כלי טיס בלא ציוד תעופתי או ציוד אחר הקשור להפעלת כלי הטיס שקבע השר לפי סעיף 65(א), או כשהציוד כאמור אינו תקין ~~- בהתאם לתנאים שקבע השר לפי סעיף 65(א) או אינו מופעל בידי המורשה לכך, בניגוד להוראות לפי הסעיף האמור;~~

(28א) מי שהפעיל ציוד תעופתי, ואינו איש צוות או עובד טיס המורשה לכך, בהתאם לתנאים שקבע השר לעניין זה לפי סעיף 65(ב), או מפעיל אווירי שהתיר לאדם כאמור להפעיל ציוד תעופתי, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(29) מי שהפעיל כלי טיס או ציוד תעופתי שלא בהתאם להוראות כושר אווירי שניתנו לגבי אותו כלי טיס או ציוד תעופתי, ושנמסרו לו, בניגוד להוראות סעיף 66(ג);

~~(30) גורם האחראי לביצוע פעולות בדק בכלי טיס, שלא עיזכן את תכנית הבדק של כלי הטיס בהתאם להוראות כושר אווירי שנמסרו לו, בניגוד להוראות סעיף 66(ד);~~

(31) מי שהפעיל כלי טיס כשל ~~לא~~ מאיישים את כלי הטיס אנשי צוות במספר ובתפקידים פחות מכפי שקבע השר לפי סעיף 67, בניגוד להוראות לפי הסעיף האמור;

(32) מי שהפעיל כלי טיס בניגוד לכללי טיסה שנקבעו לפי סעיף 69 ;

(32א) מי שנתן שירותי ניהול תעבורה אווירית בניגוד לכללי ניהול תעבורה אווירית שנקבעו לפי סעיף 69 ;

(33) מי שהמריא כלי טיס או הנחיתו בניגוד להוראות סעיף 72 ;

(33א) טייס מפקד שהפר חובה החלה עליו לפי סעיף 73(ג) ;

(33ב) אדם בכלי טיס שהפר הוראה שניתנה מאת טייס מפקד או מאת איש צוות מטעמו לפי סעיף 73 א, בניגוד להוראות אותו סעיף ;

(34) מי שהפעיל כלי טיס בניגוד להוראת המנהל שניתנה לו לפי סעיף 74 ;

~~(35) מי שהפעיל כלי רחיפה, בלי שהתקיים תנאי מהתנאים לפי סעיף 81, או בניגוד לכללי רחיפה שנקבעו לפי סעיף 85(א) ;~~

(36) בעל רישיון הדרכה להפעלת כלי רחיפה שהפר תנאי מתנאי רישיונו, בניגוד להוראות סעיף 8480ב(א) או הפר חובה, תנאי או הגבלה החלים עליו לפי סעיף 80ב(ג) ;

(36א) בעל רישיון להפעלת כלי רחיפה למטרות מסחריות שהפר תנאי מתנאי רישיונו, בניגוד להוראות סעיף 80ב(ב), או הפר חובה, תנאי או הגבלה החלים עליו לפי סעיף 80ב(ג) ;

(36ב) מי שהפעיל כלי רחיפה מסוג שהפעלתו טעונה רישיון לפי סעיף 180, בניגוד לתנאי הרישיון ;

~~(37) החייב במסירת הודעה על אירוע בטיחותי לפי הוראות סעיף 97(א) או (ב), שלא מסר הודעה כאמור, בניגוד להוראות אותו סעיף ;~~

(38) מי שניגש לכלי טיס, הביא לשינוי במצבו או נגע בחפץ, בניגוד להוראות סעיף 103(א) ;

(39) מי שהפר את הוראת החוקר הראשי שניתנה לפי סעיף 104 ;

(40) מי שהפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס שאינו רשום במדינת ישראל או במדינה חברה ואינו כלי טיס של מדינה זרה כמשמעותו בסעיף 151, בלא אישור המנהל או שלא בהתאם לתנאיו, בניגוד להוראות סעיף 150(א) ;

(41) מי שהפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס של מדינה זרה כמשמעותו בסעיף 151, בלא אישור מאת הגורם הממונה כהגדרתו באותו סעיף או שלא בהתאם לתנאי האישור, בניגוד להוראות הסעיף האמור ;

(42) מי שהפעיל כלי טיס אזרחי שאינו כלי טיס משטרתי, בתשתית משטרית או אגב שימוש בה, בלא אישור המנהל, בניגוד להוראות סעיף 154(ג) ;

(43) מי שהפעיל כלי טיס אזרחי בשדה תעופה או במנחת שהוא תשתית צבאית, בלא אישור המנהל בניגוד להוראות סעיף 155(ג)(1) ;

(44) מי שהפעיל כלי טיס אזרחי תוך שימוש במיתקן עזר לטיסה שהוא תשתית צבאית, בלא אישור המנהל, או בלא אישור מנהל השירות המטאורולוגי במשרד התעבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל, לפי הענין, בניגוד להוראות סעיף 155(ג)(2) ;

(45) מי שהפעיל כלי טיס אזרחי במרחב אווירי שהוקצה לתעופה הצבאית כאמור בסעיף 75, לרבות במרחב אווירי שבו ניתנים שירותי ניהול התעבורה האווירית בידי צבא הגנה לישראל, בלא אישור מראש מאת היחידה הצבאית המנהלת את התעבורה האווירית באותו מרחב או שלא בהתאם להוראותיה, בניגוד להוראות סעיף 155(ג)(3).

(ג) אלה דינים, מאסר שלוש שנים :

(1) מי שעשה פעולה הטעונה רישוי לפי סעיפים 2, 12, 16, 21, 26, 30, 33, 48, או 84-80, או 180, בלא רישיון בתוקף, בניגוד להוראות הסעיפים האמורים ;

(2) עובד טיס שרישיונו הותלה או בוטל שעשה שימוש ברישיון מאותו סוג שניתן לו בידי רשות המוסמכת לכך במדינה חברה, בניגוד להוראות סעיף 39 ;

(3) מי שמסר חומר מסוכן להובלה בכלי טיס, קיבל חומר מסוכן להובלה כאמור או הוביל אותו, בניגוד להוראות סעיף 71(א) ו-(ב), או הוביל חומר מסוכן בכלי טיס שהובלתו נאסרה לפי סעיף 71(ג)(4) ;

(4) מי שהפר את חובת הסודיות המוטלת עליו לפי סעיף 117, בניגוד להוראות אותו סעיף ;

(5) מי ששידר ממיתקן עזר לטיסה, מכלי טיס, משדה תעופה או ממנחת שלא לצורך שלשמו מיועד השידור כאמור לפי חוק זה, באופן העלול לסכן את בטיחות הטיסה.

(6) מי שהפעיל כלי טיס, כלי רחיפה כהגדרתו בסעיף 80 או מיתקן עזר לטיסה, בניגוד להוראות לפי חוק זה, באופן שיש בו כדי לגרום סכנה לחיי אדם או לרכוש;

(ד) אלה דינם, מאסר חמש שנים :

(1) מי שהפריע לאיש צוות במילוי תפקידו, או עשה מעשה שפגע בכלי טיס או בציוד תעופתי, ובכך עלול היה לסכן את ביטחונו של כלי טיס, נוסעיו או אנשי הצוות שבו;

(2) מי שהפעיל כלי טיס, כלי רחיפה כהגדרתו בסעיף 80 או תשתית תעופה, בניגוד להוראות לפי חוק זה, באופן שיש בו כדי לגרום סכנה לחיי אדם;

(3) מי שגרם נזק למיתקן עזר לטיסה או שיבש אותות המשודרים ממיתקן כאמור;

(4) עובד טיס, או איש צוות, אדם הנותן הדרכה להפעלת כלי רחיפה או מפעיל כלי רחיפה בהפעלה מסחרית, ששתה משקה משכר בעת מילוי תפקידו או מילא תפקידו כשהוא נתון תחת השפעת אלכוהול, או לאחר ששתה משקה משכר וטרם חלף פרק הזמן שקבע השר, או כאשר מצוי בגופו סם מסוכן או תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן, בניגוד להוראות סעיף 7 או 2ב80, לפי הענין.

125א. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירות לפי סעיף 125 על ידי התאגיד או על ידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין; לענין סעיף זה, "נושא משרה" – מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר בתאגיד האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 125 על ידי תאגיד או על ידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר חובתו לפי סעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח כי עשה כל שניתן כדי למלא את חובתו.

אחריות נושא

משרה בתאגיד

התנהגות נוסעים	125.ב.	לא יפריע אדם בכלי טיס לאיש צוות במילוי תפקידו, לא ישתתף בתגרה בכלי טיס, לא יתפרע בו ולא יעשה מעשה הפוגע בכלי טיס או בצידוד תעופתי שבו; העובר על הוראה זאת דינו מאסר שנה. עשה כן באופן העלול היה לסכן את ביטחונו של כלי הטיס או בני אדם שבו – דינו מאסר חמש שנים.
סיכון מיתקני עזר	125.ג.	לא יגרום אדם נזק למיתקן עזר לטיסה, ולא ישבש אותות המשודרים ממיתקן כאמור; העובר על הוראה זאת דינו - מאסר שלוש שנים.

פרק ט': עיצום כספי

סימן א': הפרות

הגדרות 126. בסימן זה –

"כלי טיס גדול" – כלי טיס המשמש להובלת נוסעים או טובין, **בתמורה**, שמשקלו המרבי המורשה להמראה עולה על 5,700 ק"ג, או עולה על משקל גבוה יותר שקבע השר, דרך כלל או לסוגי כלי טיס, ככל שקבע;

"כלי טיס בינוני" – כלי טיס שאינו כלי טיס גדול ואינו כלי טיס קטן;

"כלי טיס קטן" – כלי טיס שמשקלו המרבי המורשה להמראה אינו עולה על **700-650** ק"ג, או אינו עולה על משקל גבוה יותר שקבע השר, דרך כלל או לסוגי כלי טיס, ככל שקבע;

"הסכום הבסיסי" – סכום כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לגבי כל אחד מאלה – 150,000 שקלים חדשים:

(א) בעל רישיון להפעלת בית ספר **להדרכה לעובדי טיס-או העוסק בהדרכה לתפקידי עובדי טיס במסגרת תכנית הדרכה מאושרת לפי סעיף 15(2), או בעל רישיון לפי סימנים ג' עד ו' לפרק ב' שנותן הדרכה לתפקידי עובדי טיס בהתאם לתוכנית הדרכה שאושרה על ידי המנהל כאמור בסעיף 15**, המורשה להדריך לתפקידי עובדי טיס, בקשר לכלי טיס גדולים;

(ב) בעל רישיון הפעלה אווירית המורשה להפעיל כלי טיס גדול;

(ג) בעל רישיון להפעלת מכון בדק המורשה לבצע פעולות בדק בכלי טיס גדול, במנוע של כלי טיס כאמור, במדחף שלו או בצידוד תעופתי המשמש אותו;

(ד) בעל רישיון להפעלת יחידת נת"א;

(ה) בעל רישיון להפעלת שדה תעופה לפי סעיף 31;

(ו) בעל רישיון ייצור המורשה לייצר כלי טיס גדול, מנוע של כלי טיס כאמור או מדחף שלו;

(2) לגבי כל אחד מאלה – 20,000 שקלים חדשים:

(א) בעל רישיון להפעלת בית ספר ~~להדרכה לעובדי טיס או העוסק בהדרכה לתפקידי עובדי טיס במסגרת תכנית הדרכה מאושרת לפי סעיף 215(2), או בעל רישיון לפי סימנים ג' עד ו' לפרק ב' שנותן הדרכה לתפקידי עובדי טיס בהתאם לתוכנית הדרכה שאושרה על ידי המנהל כאמור בסעיף 15~~, המורשה להדריך לתפקידי עובדי טיס, בקשר לכלי טיס בינוניים, או בקשר לכלי טיס בינוניים וקטנים, בלבד;

(ב) בעל רישיון הפעלה אווירית המורשה להפעיל כלי טיס בינוניים, או כלי טיס בינוניים וקטנים, בלבד;

(ג) בעל רישיון להפעלת מכון בדק המורשה לבצע פעולות בדק בכלי טיס בינוניים, או בכלי טיס בינוניים וקטנים, בלבד, במנוע של כלי טיס כאמור, במדחף שלהם או בציוד תעופתי המשמש אותם;

(ד) בעל רישיון ייצור המורשה לייצר כלי טיס בינוני או קטן, בלבד, מנוע של כלי טיס כאמור או מדחף שלהם;

(3) לגבי כל אחד מאלה – 5,000 שקלים חדשים:

(א) בעל רישיון להפעלת בית ספר ~~להדרכה לעובדי טיס או העוסק בהדרכה לתפקידי עובדי טיס במסגרת תכנית הדרכה מאושרת לפי סעיף 215(2), או בעל רישיון לפי סימנים ג' עד ו' לפרק ב' שנותן הדרכה לתפקידי עובדי טיס בהתאם לתוכנית הדרכה שאושרה על ידי המנהל כאמור בסעיף 15~~, המורשה להדריך לתפקידי עובדי טיס, בקשר לכלי טיס קטנים בלבד;

(ב) בעל רישיון הפעלה אווירית המורשה להפעיל כלי טיס קטן בלבד;

(ג) בעל רישיון להפעלת מכון בדק המורשה לבצע פעולות בדק בכלי טיס קטן בלבד, במנוע של כלי טיס כאמור, במדחף שלו או בציוד תעופתי המשמש אותו;

(ד) בעל רישיון להפעלת מנחת לפי סעיף 31;

(ה) בעל רישיון ייצור המורשה לייצר ציוד תעופתי בלבד;

(ו) עובד טיס שהוא טייס של כלי טיס גדול או מפקח על תעבורה אווירית;

(ז) בעל רישיון להדרכה להפעלת כלי רחיפה לפי סעיף 8480(ב)(א);

(ח) בעל רישיון להפעלת כלי רחיפה למטרות מסחריות לפי סעיף 80ב(ב);

(4) לגבי כל אחד מאלה – 1,000 שקלים חדשים:

(א) מפעיל אווירי בהפעלה פרטית-כללית;

(ב) עובד טיס שאינו טייס של כלי טיס גדול או אינו ~~או~~ מפקח על תעבורה אווירית;

(1ב) איש צוות שאינו עובד טיס;

(ג) מפעיל כלי רחיפה.

עיצום כספי בגובה 127. המנהל רשאי להטיל עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בגובה הסכום הבסיסי, הסכום הבסיסי על כל אחד מאלה:

(1) עובד טיס שביצע תפקיד שאינו מורשה לבצעו על פי רישיונו, בניגוד להוראות סעיף 2;

(2) עובד טיס שמילא את תפקידו בלא תעודה רפואית תקפה או בניגוד לתנאים הקבועים בה או כשחל שינוי במצב בריאותו העלול לפגוע ביכולתו למלא את תפקידו, בניגוד להוראות סעיף 6(א);

(3) מי ששימש כאיש צוות בעמדתו בכלי טיס ישראלי המופעל בשטחה של מדינה חברה, בלא אישור מאת הרשויות המוסמכות של אותה מדינה, בניגוד להוראות סעיף 9(ב);

(3א) בעל רישיון כאמור בסעיף 10 המעסיק אדם בתפקיד כאמור בסעיף 2,

או המציב עובד טיס לתפקיד בניגוד להוראות סעיף 10;

(4) בעל רישיון להפעלת בית ספר להדרכת עובדי טיס שהפר תנאי מתנאי רישיונו המפורטים בסעיף 13(ב) או (ג)1(1) עד (5), או שנתן הדרכה לתפקיד עובדי טיס שלא בהתאם לתוכנית הלימודים שאישר המנהל, בניגוד להוראות סעיף 12;

~~(5) עובד טיס שהדריך לתפקיד עובדי טיס, בניגוד להוראות סעיף 15;~~

(6) בעל רישיון הפעלה אווירית שהפר הוראה מההוראות הקבועות במפרטי ההפעלה המהווים חלק מרישיונו, המפורטות בסעיף 17(ב)1(1) ו-2(2), בניגוד להוראות סעיף 16;

(7) בעל רישיון להפעלת מכון בדק שהפר תנאי מתנאי רישיונו המפורטים בסעיף 22(ב)1(1) עד (3), בניגוד להוראות סעיף 21;

(8) מי שביצע פעולות בדק, בניגוד להוראות סעיף 23(א);

(9) מפעיל אווירי שקיבל שירותי בדק לכלי טיס או לציוד תעופתי ממי שאינו מורשה לכך לפי סעיף 23(א), בניגוד להוראות סעיף 23(ב). ובלבד שלא התקיימו הוראות סעיף 148(4)(א);

(10) בעל רישיון להפעלת יחידת נת"א שהפר תנאי מתנאי רישיונו המפורטים בסעיף 27(ב)1(1) עד (3), בניגוד להוראות סעיף 26;

(11) בעל רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת שהפר תנאי מתנאי רישיונו המפורטים בסעיף 31(ב)1(1) עד (3), בניגוד להוראות סעיף 30;

(12) מי שהפעיל מיתקן עזר לטיסה שלא אושר בידי המנהל או בידי השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 33(א) או (ב);

(13) בעל רישיון ייצור שהפר תנאי מתנאי רישיונו המפורט בסעיף 49(ג)1(1) ו-2(2), בניגוד להוראות סעיף 48;

(14) מי שהפעיל כלי טיס בלי שקיימת לגביו תעודת כושר טיסה תקפה, בניגוד להוראות סעיף 60(א);

(14א) בעל רישיון הפעלה אווירית שהוביל חומר מסוכן בכלי טיס בניגוד להוראה המפורטת ברישיונו לפי סעיף 71(א)1(1) בניגוד להוראות אותו סעיף;

(15) מי שהפעיל כלי טיס בניגוד להוראת המנהל שניתנה לו לפי סעיף 74;	
(17) בעל רישיון הדרכה להפעלת כלי רחיפה שנתן הדרכה להפעלת כלי רחיפה שאינו מורשה לתתה על פי רישיונו, או הפר תנאי מתנאי רישיונו בניגוד להוראות סעיף 80(א)84(א);	
(17א) בעל רישיון להפעלת כלי רחיפה למטרות מסחריות שהפר תנאי מתנאי רישיונו, בניגוד להוראות לפי סעיף 80(ב);	
(17ב) מפעיל כלי רחיפה שמסוג שהפעלתו טעונה רישיון לפי סעיף 180, שהפר תנאי מתנאי רישיונו, בניגוד להוראות סעיף 180;	
(17ג) מפעיל כלי רחיפה שהפעיל כלי רחיפה ללא פוליסת ביטוח תקפה בניגוד להוראות לפי סעיף 80ה;	
(17ד) בעל רישיון לפי חוק זה, למעט בעל רישיון להפעלה אווירית, החייב בביטוח לפי הוראות סעיף 146(א)6, שפעל במסגרת הרישיון בלי שיש בידו ביטוח כאמור, בניגוד להוראות אותו סעיף;	
(17ה) מפעיל אווירי שהפעיל כלי טיס ללא ביטוח, בניגוד להוראות לפי סעיף 146(א)6);	
(18) מי שהפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס שאינו רשום במדינת ישראל או במדינה חברה ואינו כלי טיס של מדינה זרה כמשמעותו בסעיף 151, ללא אישור המנהל, בניגוד להוראות סעיף 150(א).	
128. המנהל רשאי להטיל עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בסכום השווה ל-50% מהסכום הבסיסי, על כל אחד מאלה:	עיצום כספי בשיעור 50% מהסכום הבסיסי
(1) עובד טיס שהפר חובה, הגבלה או תנאי החלים עליו לפי סעיף 8;	
(2) בעל רישיון כאמור בסעיף 10 שהעסיק אדם בתפקיד כאמור בסעיף 2 או הציב עובד טיס, בניגוד להוראות אותו סעיף;	
(2א) איש צוות שאינו עובד טיס שהפר חובה החלה עליו במילוי תפקידו לפי סעיף 10א;	
(2ב) מפעיל אווירי שהפר חובה לעניין הכשרתם והדרכתם של אנשי צוות שאינם עובדי טיס החלה עליו לפי סעיף 10א;	

(3) בעל רישיון להפעלת בית ספר להדרכה לעובדי טיס שהפר חובה החלה עליו לפי סעיפים 14 או 42(ב)(1) או (2);

(3א) מי שנתן הדרכה לתפקידי עובדי טיס, בניגוד לתנאי, הגבלה או חובה החלים עליו לפי סעיף 15;

(4) בעל רישיון הפעלה אווירית שהפר חובה החלה עליו לפי סעיפים 19(3) או 42(ב)(1) או (2);

(5) מבצע פעולות בדק שהפר חובה החלה לגביו לפי סעיף 24(1) עד (5);

(6) בעל רישיון להפעלת מכון בדק שהפר חובה החלה עליו לפי סעיפים 24(6) או 42(ב)(1) או (2);

(7) בעל רישיון להפעלת יחידת נת"א שנתן שירותי נת"א שלא על בסיס מידע תעופתי עדכני או שלא בהתאם לנוהלי התיאום, בניגוד להוראות סעיף 28, או הפר חובה החלה עליו לפי סעיפים 29(3) או 42(ב)(1) או (2);

(8) בעל רישיון להפעלת שדה תעופה או מנחת שהפר חובה או הוראה החלה עליו לפי סעיפים 32(1) עד (9) או 42(ב)(1) או (2);

(9) מי שהתקין, תיחזק או הפעיל מיתקן עזר לטיסה שלא בהתאם לתנאי האישור שנתן המנהל, או מנהל השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל, לפי העניין, בניגוד להוראות סעיף 33(א) ז

(9א) מי שהעביר רישיון כמפורט בסעיף 34 בניגוד להוראות ותנאים החלים עליו לפי סעיף 44ב;

(10) בעל רישיון ייצור שהפר חובה החלה עליו לפי סעיף 51(4)(א) עד (ד);

(10א) מי שהפעיל כלי טיס שקיימת לגביו תעודת כושר טיסה בניגוד לתנאים שבאותה תעודה, בניגוד להוראות סעיף 60(א);

(11) מי שהפעיל כלי טיס בלי שקיימת לגביו תעודת רעש תקפה, או בניגוד לתנאים באותה תעודה, בניגוד להוראות סעיף 61(א);

(12) מי שהפעיל כלי טיס המדורג בדירוג רעש שהפעלתו אסורה לפי סעיף 63, בניגוד להוראות הסעיף האמור;

(13) מי **שהפעיל** כלי טיס כשכלי הטיס אינו במצב כשיר לטיסה ~~או אינו מתוחזק בהתאם לתכנית הבדק, או הפעילו כשלא מתמלאים לגביו כללי הכושר האווירי או בניגוד למגבלות ההפעלה שבספר הטיסה-הטיסה, בספר התחזוקה או במסמך אחר שקבע השר, בניגוד להוראות סעיף 64(א);~~

(14) מפעיל אווירי שהפר תנאי או חובה החלים עליו לפי סעיף 64(ב);

(14א) מי שהפעיל כלי טיס בלא ציוד תעופתי או ציוד אחר הקשור להפעלת כלי הטיס שקבע השר לפי סעיף 65(א), או כשהציוד כאמור אינו תקין בהתאם לתנאים שקבע השר לפי סעיף 65(א), בניגוד להוראות לפי הסעיף האמור;

(14ב) מי שהפעיל ציוד תעופתי ואינו איש צוות המורשה לכך, בהתאם לתנאים שקבע השר לפי סעיף 65(ב) או מפעיל אווירי שהתיר לאדם כאמור להפעיל ציוד תעופתי בניגוד להוראות אותו סעיף;

(15) מי שהפעיל כלי טיס או ציוד תעופתי שלא בהתאם להוראות כושר אווירי שניתנו לגבי אותו כלי טיס או ציוד תעופתי, ושנמסרו לו, בניגוד להוראות סעיף 66(ג);

~~(16) גורם האחראי לביצוע פעולות בדק בכלי טיס, שלא עדכן את תכנית הבדק של כלי הטיס בהתאם להוראות כושר אווירי שנמסרו לו, בניגוד להוראות סעיף 66(ד);~~

(17) מי שהפעיל כלי טיס כשלא-מאיישים את כלי הטיס אנשי צוות במספר ובתפקידים פחות מכפי שקבע השר לפי סעיף 67, בניגוד להוראות לפי הסעיף האמור;

(18) מי שהפעיל כלי טיס בניגוד לכללי טיסה שנקבעו לפי סעיף 69;

(18א) מי שנתן שירותי ניהול תעבורה אווירית בניגוד לכללי ניהול תעבורה אווירית שנקבעו לפי סעיף 69;

(19) בעל רישיון הפעלה אווירית שקיבל חומר מסוכן להובלה בניגוד להוראות סעיף 71(ב)(2), או הפר הוראות או חובות החלות עליו לפי סעיף 71(ג)(1) עד (3) או הוביל חומר מסוכן בכלי טיס שהובלתו נאסרה לפי סעיף 71(ג)(4), או איש צוות שהפעיל חומר מסוכן שהמצאותו בכלי טיס נחוצה כאמור בסעיף 71(ה)(1) או עשה בחומר מסוכן כאמור ב-שימוש בניגוד להוראות לפי סעיף 71(ה)(4);

(19א) טייס מפקד שהפר חובה החלה עליו לפי סעיף 73(ג);

(20) מי שהפעיל כלי רחיפה, ~~בלי שהתקיים תנאי מהתנאים לפי סעיף~~
~~81(א)(1), (4) ו-(5) או בניגוד לכללי רחיפה שנקבעו לפי סעיף 85(א);~~

(21) מי שהפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס שאינו רשום במדינת ישראל או במדינה חברה ואינו כלי טיס של מדינה זרה כמשמעותו בסעיף 151, שלא בהתאם לתנאי אישור המנהל, בניגוד להוראות סעיף 150(א);

(22) מי שהפעיל כלי טיס אזרחי שאינו כלי טיס משטרתי, בתשתית משטרית או אגב שימוש בה, בלא אישור המנהל, בניגוד להוראות סעיף 154(ג);

(23) מי שהפעיל כלי טיס אזרחי בשדה תעופה או במנחת שהוא תשתית צבאית, בלא אישור המנהל בניגוד להוראות סעיף 155(ג)(1);

(24) מי שהפעיל כלי טיס אזרחי תוך שימוש במיתקן עזר לטיסה שהוא תשתית צבאית, בלא אישור המנהל, או בלא אישור מנהל השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל, לפי הענין, בניגוד להוראות סעיף 155(ג)(2).

129. המנהל רשאי להטיל עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בסכום השווה ל-25% מהסכום הבסיסי, על כל אחד מאלה:

עיצום כספי
בשיעור 25%
מהסכום הבסיסי

(1) מי שביצע תחזוקה קלה בכלי טיס, בניגוד לתנאים שנקבעו לפי סעיף 25;

~~(2) בעל רישיון לפי חוק זה החייב בביטוח תקף לפי הוראות סעיפים 42(א) או 50, שאין בידו ביטוח כאמור, בניגוד להוראות הסעיפים האמורים;~~

(3) בעל רישיון לפי חוק זה שהפר תנאי מתנאי רישיונו או חובה החלה עליו לפי חוק זה, שאינם מפורטים בסעיפים 127 ו-128, לרבות חובה שנקבעה לפי סעיפים 42(ב)(3) ו-(4) או 51(4)(ה) ו-(ו);

(4) מי שהפעיל כלי טיס שאינו רשום בפנקס הרישום או שלא קיימת לגביו תעודת רישום תקפה, בניגוד להוראות סעיף 53;

~~(5) מי שהפעיל כלי טיס בלא ציוד תעופתי שקבע השר לפי סעיף 65, או כשהציוד כאמור אינו תקין או אינו מופעל בידי המורשה לכך, בניגוד להוראות לפי הסעיף האמור;~~

(6) מי שהמריא כלי טיס או הנחיתו, בניגוד להוראות סעיף 72;

(7) מי שהפעיל כלי טיס בניגוד להוראות תעבורה אווירית שניתנו לפי סעיף 77, או שלא בהתאם להוראות יחידת נת"א שניתנו לפי סעיף 77(ז), בניגוד להוראות אותו סעיף;

(א7) בעל רישיון הדרכה להפעלת כלי רחיפה שהפר חובה תנאי או הגבלה החלים עליו לפי סעיף 80ב(ג);

(ב7) בעל רישיון להפעלת כלי רחיפה למטרות מסחריות שהפר חובה תנאי או הגבלה החלים עליו לפי סעיף 80ב(ג);

(ג7) מי שהפעיל כלי רחיפה בניגוד ~~בניגוד לתנאים או הגבלות שנקבעו לפי סעיף 85(ב);~~

(8) מי שהפעיל כלי טיס אזרחי במרחב אווירי שהוקצה לתעופה הצבאית כאמור בסעיף 75, לרבות במרחב אווירי שבו ניתנים שירותי ניהול התעבורה האווירית בידי צבא הגנה לישראל, בלא אישור מראש מאת היחידה הצבאית המנהלת את התעבורה האווירית באותו מרחב או שלא בהתאם להוראותיה, בניגוד להוראות סעיף 155(ג)(3);

(9) מי שהפעיל כלי רחיפה ~~בניגוד לבאזור שאינו אזור פעילות לכלי רחיפה מאותו סוג שנקבע בהוראות התעבורה האווירית כאמור שניתנו לפי סעיף 83(א)(1), או הפר תנאי מהתנאים שקבע השר לפי אותו סעיף 83(א)(2), או הפעיל כלי רחיפה כשאינו בקיא בהוראות התעבורה האווירית החלות במרחב האווירי הסמוך לאזור פעילותו של כלי הרחיפה, בניגוד להוראות סעיף 83(ב);~~

(10) מי שהפעיל כלי רחיפה שלא בהתאם להוראות יחידת נת"א שניתנו לפי סעיף 83(ג), בניגוד להוראות אותו סעיף;

(11) מי שהפר הוראת שעה שקבע המנהל לפי סעיף 145(א) או (ב), שפורסמה ברשומות.

130. המנהל רשאי להטיל עיצום כספי לפי הוראות פרק זה בסכום השווה ל-10% מהסכום הבסיסי, על כל אחד מאלה:

עיצום כספי
בשיעור 10%
מהסכום הבסיסי

(1) מפעיל אווירי ~~מי~~ שהפעיל כלי טיס שאינו מסומן בסימני לאומיותו ורישומו, בניגוד להוראות לפי סעיף 59(א) או בלי שקבועים עליו סימני זיהוי, בניגוד להוראות לפי סעיף 59(ב);

(2) מי שהפעיל כלי טיס בלי שמצוי בו מסמך מהמסמכים שהוא נדרש לשאתם לפי סעיף 68, בניגוד להוראות אותו סעיף;

(א2) עובד טיס ששימש כאיש צוות בלי שהוא נושא עימו רישיון עובד טיס ותעודה רפואית, מתאימים ותקפים;

(ב2) מפעיל אווירי שהתיר לעובד טיס לשמש כאיש צוות, ואותו עובד טיס לא נושא עימו רישיון עובד טיס ותעודה רפואית, מתאימים ותקפים;

(3) מי-מפעיל אווירי ששהפעיל-כלי טיס המופעל על ידו וגרם בכך-לרעש העולה על מפלס הרעש שקבע השר לפי סעיף 70(א), בניגוד להוראות אותו סעיף.

סימן ב': הטלת עיצום כספי

131. (א) היה למנהל יסוד סביר להניח כי אדם הפר הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסימן א' (בפרק זה – המפר), ובכוונתו להטיל עליו עיצום כספי לפי אותו סימן, ימסור למפר הודעה על כוונה להטיל עליו עיצום כספי (בפרק זה – הודעה על כוונת חיוב).

(ב) בהודעה על כוונת חיוב יציין המנהל בין השאר את אלה:

(1) המעשה או המחדל (בפרק זה – המעשה), המהווה את ההפרה;

(2) שיעור העיצום הכספי והתקופה לתשלומו;

(3) זכותו של המפר לטעון את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 132;

(4) שיעור התוספת על העיצום הכספי בהפרה נמשכת או חוזרת לפי סעיף 134.

132. זכות טיעון מפר שנמסרה לו הודעה על כוונת חיוב לפי הוראות סעיף 131 רשאי לטעון את טענותיו בכתב, לפני המנהל, לעניין הכוונה להטיל עליו עיצום כספי ולעניין סכומו, בתוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה.

133. (א) טען מפר את טענותיו לפני המנהל לפי הוראות סעיף 132, יחליט המנהל, לאחר ששקל את הטענות שנטענו, אם להטיל עיצום כספי, ורשאי הוא להפחית את סכום העיצום הכספי לפי הוראות סעיף 135(ב).

החלטת ~~הממונה~~ המנהל ודרישת חיוב

(ב) (1) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) להטיל על מפר עיצום כספי, ימסור לו דרישה לשלם את העיצום הכספי (בפרק זה – דרישת חיוב); בדרישת החיוב יציין המנהל, בין השאר, את נימוקי החלטתו, את סכום העיצום הכספי המעודכן והתקופה לתשלומו.

(2) החליט המנהל לפי הוראות סעיף קטן (א) שלא להטיל על מפר עיצום כספי, ימסור לו הודעה על כך.

(ג) לא ביקש המפר לטעון את טענותיו לפי הוראות סעיף 132, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו ההודעה על כוונת חיוב, יראו הודעה זו, בתום 30 הימים האמורים, כדרישת חיוב שנמסרה למפר במועד האמור.

הפרה נמשכת | 134. (א) בהפרה נמשכת ייוסף על העיצום הכספי החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה. והפרה חוזרת

(ב) בהפרה חוזרת ייוסף על העיצום הכספי שהיה ניתן להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה לעיצום הכספי כאמור; לעניין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה כאמור בסימן א', **בתוך שנה וחצי תיים** – מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או שבשלה הורשע.

סכומים מופחתים | 135. (א) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסימן א', אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) השר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית את סכום העיצום הכספי הקבוע בסימן א', בשיעורים שיקבע.

סכום מעודכן של | 136. (א) עיצום כספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום מסירת דרישת החיוב, ולגבי מפר שלא טען את טענותיו לפני המנהל כאמור בסעיף 133(ג) – ביום מסירת ההודעה על כוונת חיוב; הוגש ערעור לבית משפט לפי סעיף 140 ועוכב תשלומו של העיצום הכספי לפי אותו סעיף – יהיה העיצום הכספי לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.

(ב) סכום העיצום הכספי יעודכן ב-1 בינואר בכל שנה (בסעיף קטן זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום י"ז בשבט התש"ע (1 בפברואר 2010); הסכום כאמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; לעניין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) הודעה על סכום העיצום הכספי המעודכן לפי סעיף קטן (ב) תפורסם ברשומות.

סימן ג': הוראות כלליות

המועד לתשלום העיצום הכספי	137. העיצום הכספי ישולם בתוך 30 ימים מיום מסירת דרישת החיוב כאמור בסעיף 133.
הפרשי הצמדה וריבית	138. לא שולם עיצום כספי במועד, ייוספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 ³² (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומם.
גבייה	139. עיצום כספי ייגבה לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גבייה) ³³ .
ערעור	140. (א) על דרישת חיוב לפי פרק זה ניתן לערער לבית משפט השלום, בתוך 30 ימים מיום מסירת הדרישה למערער.
(ב) אין בהגשת ערעור לפי סעיף זה כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או אם בית המשפט הורה אחרת.
(ג) החליט בית המשפט לקבל ערעור שהוגש לפי סעיף זה, לאחר ששולם העיצום הכספי, יוחזר סכום העיצום הכספי או כל חלק ממנו אשר הופחת על ידי בית המשפט, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומם עד יום החזרתו.
פרסום	141. הוטל עיצום כספי לפי פרק זה, רשאי ~~הממונה-המנהל~~ לפרסם ~~בעיתון או בכל דרך אחרת~~ את דבר הטלת העיצום הכספי וסכומו, את שמו של המפר ואת מהות ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ונסיבותיה, ~~ורשאי-הממונה להורות למפר לפרסם פרסום כאמור~~ .
שמירת אחריות פלילית	142. (א) תשלום עיצום כספי לפי פרק זה לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה לפי חוק זה כאמור בסימן א'.
(ב) הוגש נגד מפר כתב אישום בשל הפרת הוראה לפי חוק זה כאמור בסימן א', לא ינקוט נגדו המנהל הליכים לפי פרק זה, ואם שילם המפר עיצום כספי – יוחזר לו הסכום ששולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומם עד יום החזרתו.

³² ס"ח התשכ"א, עמ' 192.
³³ חוקי אי"י, כרך ב', עמ' 1374.

פרק י': שונות

חסינות דיונית מפני 143. לא תוגש תובענה נגד בעל כלי טיס, מפעיל אווירי, או מי מטעמם, בשל הסגת גבול, מטרד לציבור או מטרד ליחיד כמשמעותם בפקודת הנזיקין [נוסח חדש]³⁴ או בשל רעש חזק או בלתי סביר לפי חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961³⁵, רק בשל כך שכלי טיס הוטס מעל קרקע או רכוש כלשהו, ובלבד שבנסיבות העניין קוימו ההוראות לפי חוק זה הנוגעות להטסה.

פטור ~~אנשי~~ 144. (א) המנהל רשאי לפטור אדם, לרבות בעל רישיון, תעודה או אישור, לפי חוק זה, וכן לתת פטור לגבי כלי טיס, ציוד תעופתי, שדה תעופה או מנחת, בכתב, מהוראה מההוראות שנקבעו לפי סעיפים 3(ב), 4(ב), 14, 19, 24, 29, 32, 42(ב), 43, 46, 51, 52, 60, 63, 65, 68, 69(ג), 81, 82, 84, 85, ו-146(א)(7), לפי העניין, אלא אם כן נקבע בהוראות האמורות אחרת, אם מצא כי ההוראה שלגביה מתבקש הפטור אינה סבירה או אינה מתאימה בנסיבות העניין, ובלבד ששוכנע כי יינקטו צעדים מתאימים לשם שמירה על בטיחות התעופה וסדירותה, לשם הגנה על הסביבה ולשם הגנה על בריאות הציבור; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכות אחרת של המנהל לתת פטור, לפי כל דין.

(ב) פטור שניתן לפי סעיף קטן (א), למעט פטור מההוראות שנקבעו לפי סעיפים 3(ב) ו-4(ב), יעמוד לעיון הציבור במשרדי הרשות.

הוראות שעה דחופות 145. (א) המנהל רשאי לקבוע, בהתאם להוראות סעיף זה, הוראת שעה בדבר החלה או יישום, בישראל או על כלי טיס ישראלי, של אמת מידה, נוהל או הליך שארגון התעופה הבין-לאומי קבע אותם או המליץ עליהם, לפי סעיף 37 לאמנה, והכל בסייגים או בלא סייגים; החלת אמת מידה, נוהל או הליך כאמור, תהא בהתאם לתחולתם לפי האמנה; הנוסח המחייב של אמת המידה, הנוהל או ההליך האמורים, יהיה נוסחם באנגלית במועד תחילתה של הוראת השעה כאמור בסעיף קטן (ה).

(ב) המנהל רשאי לקבוע, בהתאם להוראות סעיף זה, הוראת שעה שתחול על בעלי רישיונות, תעודות או אישורים לפי חוק זה, בעניינים המפורטים להלן, כולם או חלקם, אם סבר כי הדבר חיוני לשם שמירה על בטיחות הטיסה או לשם הגנה על שלום הציבור וכי קיימת דחיפות בקביעת הוראת שעה כאמור:

³⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.
³⁵ ס"ח התשכ"א, עמ' 58.

(1) אמצעי בטיחות שיש לנקוט לגבי כלי טיס, צוותו או הנוסעים שבו;

(2) אמצעי בטיחות שיש לנקוט במכוני בדק או בתשתיות תעופה;

(3) אמצעים נוספים שיש לנקוט לשם שמירה על בטיחות הפעלתם של כלי טיס.

(ג) המנהל יקבע הוראות שעה לפי סעיף זה, לאחר שנתן לאלה שלגביהם יחולו ההוראות האמורות או לגוף המייצג אותם, הזדמנות להביע את עמדתם באותו עניין, ככל האפשר ובשים לב לדחיפות העניין.

(ד) (1) הוראת שעה שנקבעה לפי סעיף קטן (א) תופקד לעיון הציבור במשרדי הרשות וכן תפורסם, נוסף על הפרסום ברשומות, באתר האינטרנט של הרשות, והכל בצירוף הנוסח המחייב באנגלית של אמת המידה, הנוהל או ההליך שלגביהם נקבעה הוראת השעה, וכן, במידת האפשר, בצירוף תרגום לעברית של הנוסח המחייב כאמור.

(2) הוראת שעה שנקבעה לפי סעיף קטן (ב) תפורסם באתר האינטרנט של הרשות והיא אינה טעונה פרסום ברשומות במהלך שבועיים ממועד תחילתה כאמור בסעיף קטן (ה).

(ה) מועד תחילתן של הוראות השעה שנקבעו לפי סעיף זה ייקבע בידי המנהל ובלבד שלא יהיה מוקדם, לעניין הוראות שעה לפי סעיף קטן (א) – מיום פרסומן ברשומות, ולעניין הוראות שעה לפי סעיף קטן (ב) – מיום פרסומן באתר האינטרנט של הרשות.

(ו) (1) הוראות שעה לפי סעיף קטן (א) יעמדו בתוקפן עד למועד שיקבע המנהל ולא יאוחר מתום שנה ממועד תחילתן כאמור בסעיף קטן (ה).

(2) הוראות שעה לפי סעיף קטן (ב) יעמדו בתוקפן עד למועד שיקבע המנהל ולא יאוחר מתום שבועיים מיום תחילתן כאמור בסעיף קטן (ה), ואולם אם אושרו הוראות השעה כאמור בידי השר ופורסמו ברשומות, בתוך שבועיים מיום התחילה כאמור, יעמדו בתוקפן עד למועד שיקבע המנהל, ולא יאוחר מתום שישה חודשים ממועד תחילתן.

(ז) על אף הוראות סעיף קטן (ו), הוגשו תקנות בעניין שלגביו נקבעה הוראת שעה לפי סעיף זה, לאישור ועדה מוועדות הכנסת, כנדרש לפי דין, שלושה חודשים לפחות לפני מועד פקיעת תוקפה של הוראת השעה כאמור בסעיף קטן (ו), רשאי המנהל להאריך את תקופת תוקפה של הוראת השעה, לתקופות נוספות שלא יעלו על שישה חודשים, בכל פעם, עד להתקנת התקנות בעניין או עד להחלטת הוועדה שלא לאשרן, לפי העניין; הודעה על הארכת תוקף כאמור תפורסם ברשומות.

(ח) הוראות שעה לפי סעיף קטן (א), לעניין יירוט או לעניין הגנה וזיהוי של כלי טיס, וכן הוראות שעה כאמור העשויות להשפיע על השימוש במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל שהוקצה לתעופה הצבאית לפי סעיף 75, יינתנו בהסכמת מי ששר הביטחון הסמיכו לכך.

(ט) המנהל לא יאצול את סמכותו לפי סעיף זה.

ביצוע ותקנות 146. (א) השר ממונה על ביצוע הוראות חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצועו, ובין השאר, בעניינים אלה:

(1) כללי התנהגות לנוסעים בכלי טיס, לרבות כללים שמטרתם מניעת סיכון לבטיחות הטיסה ואיסור עישון בכלי טיס;

(2) כללי התנהגות של אנשי צוות בכלי טיס;

(3) הגבלות לשימוש בחפץ או להפעלה של חפץ, לרבות מחוץ לכלי טיס, העלולים ליצור סיכון לבטיחות התעופה;

(4) אגרות בעד שירותים שנותנים הרשות או החוקר הראשי לפי חוק זה, ובכלל זה אגרות בעד הגשת בקשה לרישיון, לתעודה או לאישור לפי חוק זה ואגרות שנתיות לבעלי רישיון, תעודה או אישור כאמור; תקנות לפי פסקה זו יותקנו בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת;

(5) תשלומים שישלם מפעיל אווירי לחוקר הראשי בעבור הוצאות שהוציא החוקר הראשי במסגרת חקירה בטיחותית לשם שמירה על מקום האירוע הבטיחותי, כלי הטיס או כל חלק שבו, לשם שינוע כלי הטיס או החזרת חפץ, מסמך או דבר אחר שנתפס על ידו, או לשם ביצוע פעולה דומה;

(6) חובת בעל רישיון לפי חוק זה, למעט בעל רישיון עובד טיס ולמעט רשות שדות התעופה, וכן חובת מפעיל אווירי בהפעלה פרטית להחזיק בפוליסת ביטוח תקפה בטח-את עצמו-המבטחת את אחריותו מפני חבות בלשל-נזקי גוף שיגרמו לכל אדם בעקבות פעילותו במסגרת הרישיון או בשל הפעלת כלי הטיס, לפי העניין, וכן לבטח את עצמו מפני חבות ללרבות-נזק רכוש לצד שלישי, העלול להיגרם עקב פעילותו במסגרת הרישיון או עקב הפעלת כלי הטיס, לפי העניין; בתקנות לפי פסקה זו רשאי השר לקבוע, בין השאר, הוראות לענין מבטחים מורשים ובכלל זה מחוץ לישראל.

(7) יישום הוראות האמנה.

(ב) לא יתקין השר תקנות לפי חוק זה אלא לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה.

(ג) קביעת התקנות המפורטות להלן טעונה אישור ועדת הכלכלה של הכנסת:

(1) תקנות לפי סעיפים 2, 3(ב), 5, 8, 14, 15, 19(3), .

(2) תקנות הקובעות סוגי רישיונות עובדי טיס או הגדרים שנדרשת לגביהם התאמה בריאותית לפי סעיף 6(א) רישה, או המסדירות תנאים למתן תעודה רפואית ולקביעת התאמתו הבריאותית של אדם למלא תפקיד עובד טיס, או תנאים לפקיעת תוקפה של תעודה רפואית לפי סעיף 6(ב)(1) או (3), יהיו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

146א. העושה פעולה הטעונה רישיון לפי חוק זה בלי שיש בידיו רישיון תקף ומתאים, ישא בכל אחריות, חובה או מגבלה לפי חוק זה, כאילו היה בעל רישיון.

כלילת אדם
ברשימת הצוות
146ב.

שמירת דינים 147. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מהוראות כל דין, ובכלל זה מההוראות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, מההוראות לפי חוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982³⁶, מההוראות לפי פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972, ומההוראות לפי חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975³⁷.

פרק י"א: תחולה

תחולה לגבי כלי טיס ישראלי 148. ההוראות לפי חוק זה יחולו לגבי כלי טיס ישראלי גם בהיותו מחוץ לישראל וכן לגבי מפעיל אווירי של כלי טיס כאמור ואיש צוות באותו כלי טיס, אלא אם כן נקבע אחרת לפי חוק זה, ובכפוף להוראות אלה: לישראל בהיותו מחוץ לישראל

(1) כללי הטיסה שיחולו לגבי כלי טיס ישראלי הטס או המתמרח בשטחה של מדינה חברה יהיו הדין החל באותה מדינה;

(2) כללי הטיסה שיחולו לגבי כלי טיס ישראלי הטס או המתמרח מעל ים שאינו בשטחה של מדינה חברה יהיו לפי הוראות נספח 2 לאמנה;

(3) קיימת סתירה בין הוראה מההוראות לפי חוק זה לבין הדין החל במדינה חברה – יחול הדין החל באותה מדינה;

(4) בלי לגרוע מהוראות פסקאות (1) עד (3) –

(א) על אף הוראות סעיף 23(ב), מפעיל אווירי של כלי טיס ישראלי רשאי לקבל שירות בדק לכלי הטיס או לציוד תעופתי שבו, במדינה חברה, גם ממי שאינו עובד טיס כאמור בסעיף 23(א)(1), ובלבד ששירותי הבדק ניתנים מטעמו של הגורם האחראי לבצע פעולות בדק בכלי הטיס, כאמור בסעיף 60(ב)(5), או בתיאום מלא עם הגורם האחראי כאמור, ימצא כפי שקבע השר;

(ב) על אף הוראות פרק ז', חקירת תאונת טיס שאירעה לכלי טיס ישראלי בשטחה של מדינה חברה תיערך על פי דיני אותה מדינה ולא יחולו הוראות הפרק האמור למעט ההוראות שנקבעו לפי סעיפים 98 ו-121(2), הנוגעות לעניין.

³⁶ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.
³⁷ ס"ח התשל"ה, עמ' 132.

תחולה על כלי טיס 149. ההוראות לפי חוק זה יחולו לגבי כלי טיס זר בהיותו בשטח ישראל וכן לגבי מפעיל אווירי של כלי טיס כאמור ואיש צוות באותו כלי טיס, ובכפוף להוראות אלה:

(1) על אף האמור בסעיפים 2 ו-6, רשאי אדם למלא תפקיד כאמור בסעיף 2, בכלי טיס זר הרשום במדינה חברה, אם בידו רישיון לכך וכן תעודה מקבילה לתעודה רפואית, שניתנו או שאושרו בידי הרשות המוסמכת לכך במדינת הרישום של כלי הטיס, ונתקיימו לגבי אותו אדם אמות המידה המחייבות שקבע ארגון התעופה הבין-לאומי לפי סעיף 37 לאמנה, החלות לגבי בעל תפקיד מאותו סוג; המנהל רשאי לאשר מילוי תפקיד בכל כלי טיס כאמור, גם אם לא נתקיימו אמות המידה האמורות, ובלבד ששוכנע כי נשמרת רמת בטיחות נאותה;

(2) על אף האמור בסעיף 16, רשאי מפעיל אווירי שמדינת המפעיל שלו אינה מדינת ישראל, להפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס זר בטיסה מסחרית, אם בידו רישיון לכך שניתן לו מאת הרשות המוסמכת לכך במדינת המפעיל שלו, ובהתאם לתנאי אותו רישיון;

(3) הוראות סימן ד' לפרק ב' לא יחולו, ויחולו לעניין ביצוע פעולות בדק ותחזוקה קלה בכלי טיס זר, בהיותו בשטח ישראל, דיני מדינת הרישום שלו;

(4) על אף האמור בסעיף 53, רשאי אדם להפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס זר, אם בידו תעודת רישום שניתנה לו מאת הרשות המוסמכת לכך במדינת הרישום של כלי הטיס;

(5) על אף האמור בסעיף 59(א), רשאי אדם להפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס זר, אם קבועים על כלי הטיס סימני לאומיותו ורישומו לפי דיני מדינת הרישום שלו;

(6) סעיף 59(ב) לא יחול על כלי טיס זר בהיותו בשטח ישראל, ויחולו לעניין זה דיני מדינת הרישום שלו;

(7) על אף האמור בסעיף 60, רשאי אדם להפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס זר, אם בידו תעודה מקבילה לתעודת כושר טיסה, שניתנה מאת הרשות המוסמכת לכך במדינת הרישום של כלי הטיס, ונתקיימו לגבי אותו כלי טיס אמות המידה המחייבות שקבע ארגון התעופה הבין-לאומי לפי סעיף 37 לאמנה, החלות לגבי כשירות אווירית של כלי טיס מאותו סוג; המנהל רשאי לאשר הפעלת כל כלי טיס כאמור, גם אם לא נתקיימו אמות המידה האמורות, ובלבד ששוכנע כי נשמרת רמת בטיחות נאותה;

(8) על אף האמור בסעיף 61, רשאי אדם להפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס זר, אם בידו תעודה מקבילה לתעודת רעש שניתנה מאת הרשות המוסמכת לכך במדינת הרישום של כלי הטיס; אין בהוראות פסקה זו כדי לגרוע מהוראות שנקבעו לפי סעיף 63;

(9) על הפעלת כלי טיס זר בשטח ישראל לא יחולו הוראות סעיפים 64, 65 ו-66, ואולם לא יפעיל אדם כלי טיס זר, בשטח ישראל, אלא אם כן הוא במצב כשיר לטיסה, ויחולו הוראות מדינת הרישום של אותו כלי טיס בעניינים המנויים באותם סעיפים;

(10) על אף האמור בסעיף 67 רשאי אדם להפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס זר, אם מצויים בכלי הטיס אנשי צוות במספר ובתפקידים כנדרש לפי דיני מדינת הרישום של כלי הטיס;

(11) על אף האמור בפסקאות (1) עד (3), (5) ו-(6), של סעיף 68(א), רשאי אדם להפעיל, בשטח ישראל, כלי טיס זר, אם מצויים בכלי הטיס מסמכים מקבילים לאלה המנויים באותן פסקאות, שניתנו מאת הרשות המוסמכת לכך במדינת הרישום של כלי הטיס;

(12) על אף האמור בסעיף 71(א), רשאי אדם להוביל חומר מסוכן, בשטח ישראל, בכלי טיס זר, או למסור חומר מסוכן להובלה כאמור, אם ההובלה מתבצעת באמצעות מפעיל אווירי שמדינת המפעיל שלו אינה מדינת ישראל, אשר בידו רישיון מקביל לרישיון הפעלה אווירית שניתן לו מאת הרשות המוסמכת לכך במדינת המפעיל שלו;

(13) על אף האמור בהגדרה "הסכום הבסיסי" שבסעיף 126, יהיה הסכום הבסיסי לגבי מפעיל אווירי של כלי טיס זר, לעניין פרק ט', כמפורט להלן, לפי העניין:

(א) לעניין מפעיל אווירי של כלי טיס זר שהוא כלי טיס גדול כהגדרתו בסעיף 126 – הסכום האמור בפסקה (1) להגדרה "הסכום הבסיסי" שבאותו סעיף;

(ב) לעניין מפעיל אווירי של כלי טיס זר שהוא כלי טיס בינוני כהגדרתו בסעיף 126 – הסכום האמור בפסקה (2) להגדרה "הסכום הבסיסי" שבאותו סעיף;

(ג) לעניין מפעיל אווירי של כלי טיס זר שהוא כלי טיס קטן כהגדרתו בסעיף 126 – הסכום האמור בפסקה (4) להגדרה "הסכום הבסיסי" שבאותו סעיף.

כלי טיס שאינו רשום 150. (א) לא יפעיל אדם, בשטח ישראל, כלי טיס שאינו רשום במדינת ישראל או במדינה חברה ואינו כלי טיס של מדינה זרה כמשמעותו בסעיף 151, אלא באישור המנהל, ובהתאם לתנאי האישור.

(ב) לא ייתן המנהל אישור כאמור בסעיף קטן (א), אלא למפעיל אווירי שהוכיח, להנחת דעתו של המנהל, כי המדינה שבה מצוי מקום עסקיו העיקרי, ואם אין לו מקום עסקים עיקרי – המדינה שבה מצוי מקום מושבו הקבוע, מיישמת אמות מידה השומרות על רמת בטיחות נאותה; נתן המנהל אישור כאמור, יראו את כלי הטיס שלגביו ניתן האישור, לעניין תחולת ההוראות לפי חוק זה, ככלי טיס זר, ואת המדינה האמורה כמדינת הרישום של כלי טיס וכמדינת המפעיל שלו.

כלי טיס של מדינה 151. (א) לא יפעיל אדם, בשטח ישראל, כלי טיס שיוחד באופן קבוע או זמני לשרות ממשלתי לא מסחרי של מדינה חברה, שהוא בבעלות אותה מדינה או המופעל על ידה, לרבות כלי טיס המשמש בשרות הצבא, המכס או המשטרה של אותה מדינה (State Aircraft) (בסעיף זה – כלי טיס של מדינה זרה), אלא באישור מאת הגורם הממונה ולפי תנאי האישור, ובלבד שהאישור מצוי בכלי הטיס כל עוד הוא נמצא במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל.

(ב) מפעיל אווירי כאמור בסעיף קטן (א) אשר קיבל אישור כאמור באותו סעיף קטן, יהיה פטור מהוראות לפי חוק זה, בכפוף לקבוע באישור.

(ג) בסעיף זה, "הגורם הממונה" – כמפורט להלן, לפי העניין:

(1) לעניין כלי טיס של מדינה זרה, המוזמן על ידי צבא הגנה לישראל מטעמים ביטחוניים או לצורכי אימונים משותפים או למטרה צבאית אחרת – מפקד חיל האוויר בצבא הגנה לישראל;

(2) לעניין כלי טיס של מדינה זרה שאינו מוזמן כאמור בפסקה (1) – המנהל.

העברת סמכויות 152. (א) נחתם הסכם בין מדינת ישראל לבין מדינה חברה לפי סעיף 83bis לחובות ממדינת הרישום למדינת המפעיל – תחולת דינים

לאמנה, שלפיו מועברות הסמכויות והחובות בעניינים המפורטים באותו סעיף, כולן או חלקן, ממדינת הרישום למדינת המפעיל, יחולו הוראות אלה:

(1) היתה מדינת ישראל מדינת הרישום של כלי טיס שלגביו חל ההסכם – יראו את כלי הטיס האמור ככלי טיס זר שהמדינה החברה היא מדינת הרישום שלו, לענין הדין החל בעניינים המוסדרים בהסכם;

(2) היתה מדינת ישראל מדינת המפעיל של כלי טיס שלגביו חל ההסכם – יראו את כלי הטיס האמור ככלי טיס ישראלי לענין הדין החל בעניינים המוסדרים בהסכם.

(ב) הוראות פסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן (א) לא יחולו כלפי מדינה חברה אחרת, אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:

(1) ההסכם כאמור בסעיף קטן (א) נרשם בארגון התעופה הבין-לאומי ופורסם, בהתאם להוראות סעיף 83bis לאמנה;

(2) דבר קיומו של ההסכם כאמור בסעיף קטן (א) והיקף תחולתו הובאו לידיעת המדינה החברה האחרת.

תחולה על כלי טיס 153. ההוראות לפי חוק זה יחולו על כלי טיס של מדינת ישראל ועל ציוד תעופתי של מדינת ישראל השייך לכלי טיס כאמור, אלא אם כן הורה המנהל אחרת, ולפי התנאים שהורה.

תחולה על משטרת 154. (א) ההוראות לפי חוק זה לא יחולו לגבי משטרת ישראל לרבות בכל הנוגע לכלי טיס משטרת, ציוד תעופתי המשמש אותו, כלי רכיפה של משטרת ישראל ועובד טיס הממלא תפקיד בקשר להטסה או להפעלה של כלי טיס משטרת או בקשר לביצוע פעולות בדק בכלי טיס כאמור, לרבות מדריך לתפקיד כאמור, וכן בכל הנוגע להפעלה או לניהול של תשתית משטרתית, למעט ההוראות לפי פרק א', לפי סימנים א', ב', ד' ו-ח' לפרק ב', לפי סעיפים 40, 42(ב)(3) ו-(4), ו-(ג), 43 ו-44 שבסימן ט' לפרק ב', לפי סימנים א', ב' ו-ג' לפרק ג', לפי סעיפים 88 ו-90 עד 92 שבפרק ו', לפי סימן ז' בפרק ז', ולפי פרקים ח', י' ו-י"ב, שיחולו בכפוף לשינויים אלה:

- (1) על שוטר הממלא תפקיד כאמור בסעיף 2, בקשר להטסה של כלי טיס משטרתי לא יחולו הוראות סעיפים 3(א)(1) ו-5;
- (2) סמכות המנהל לפי סעיף 35 תופעל כלפי עובד טיס שהוא שוטר במילוי תפקידו, בהתייעצות עם המפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיך לעניין זה;
- (3) סעיף 36 לא יחול על עובד טיס שהוא שוטר במילוי תפקידו;
- (4) הוגש ערר לפי סעיף 37 בידי עובד טיס שהוא שוטר במילוי תפקידו, לא תחליט ועדת הערר, בערר, אלא לאחר ששמעה את המפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיך לעניין זה;
- (5) ההוראות לפי סעיף 56(ב) ו-56(ג) בדבר רישום עיקולים לא יחולו לגבי כלי טיס של משטרת ישראל;
- (6) סמכות המנהל להגביל, להתלות, לבטל או לסרב לחדש תעודת רישום, תעודת כושר טיסה או תעודת רעש שניתנו לגבי כלי טיס משטרתי, לפי סעיפים 56(ג)(5), 60(ה), או 61(ג), לפי העניין, וכן סמכותו לשנות רישום של כלי טיס של משטרת ישראל בפנקס הרישום, להשעותו או למחקו, לפי סעיף 56(ג)(5), יופעלו בהתייעצות עם המפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיך לעניין זה;
- (7) על אף האמור בסעיף 58(א), רישומים של כלי טיס של משטרת ישראל, בפנקס הרישום, לא יהיו פתוחים לעיון הציבור, והעיון בהם טעון את הסכמת המפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיך לעניין זה;
- (8) סמכות המנהל למסור מידע מפנקס הרישום לפי סעיף 58(ב) לא תחול לגבי כלי טיס של משטרת ישראל;
- (9) הוראות סעיפים 61 ו-63 יחולו בכפוף לנוהל שיסכימו עליו השר והשר לביטחון הפנים;
- (10) הוראות לפי סעיף 65 יחולו בכפוף לנוהל שיסכימו עליו השר והשר לביטחון הפנים;
- (11) לעניין סעיף 73(ב) –

(א) סמכות טייס מפקד בכלי טיס משטירי לסטות מהוראות כל דין לעניין הפעלת כלי טיס משטירי, תהיה נתונה לו גם בשל צורך מבצעי חיוני, ככל שהדבר דרוש בנסיבות העניין ;

(ב) חובת מסירת הודעה למנהל לפי הסעיף האמור לא תחול על טייס מפקד בכלי טיס משטירי ;

(12) לא יופעלו סמכויות לפי סעיף 88 כלפי משטרת ישראל, למעט סמכויות לפי סעיף 88(א)(1), (2) ו-(4) אשר הפעלתן תהא בכפוף לתנאים, למגבלות ולהסדרים מיוחדים שייקבעו בנוהל שיסכימו עליו השר והשר לביטחון הפנים, ובלבד שלא יפעיל מפקח סמכויות כאמור כלפי משטרת ישראל, אלא אם כן נקבעה לו התאמה ביטחונית מתאימה, בהתאם להוראות שנתן השר לביטחון הפנים לעניין זה ;

(13) העמדה לדין של שוטר בעבירות לפי סעיף 125(ב)(4), (7), (9), (13), (14), (20) עד (29), (37) עד (39), (43) עד (45) ו-(ג)(5) שביצע בעת מילוי תפקידו, תהא באישור היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לעניין זה ;

(14) סמכות המנהל לתת פטור לפי סעיף 144, תופעל בהתייעצות עם המפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיך לעניין זה ;

(15) סמכות המנהל לקבוע הוראות שעה לפי סעיף 145 תופעל בכפוף למגבלות הקבועות בסעיף זה ;

(16) תקנות לפי סעיף 146(א)(1) עד (3) יחולו לעניין נוסעים בכלי טיס משטירי ואנשי צוות בו בכפוף לנוהל שיסכימו עליו השר והשר לביטחון הפנים ;

(17) תקנות לפי סעיף 146(א)(5) ו-(6) לא יחולו ;

(18) תקנות לפי סעיף 146(א)(7) יחולו בכפוף למגבלות הקבועות בסעיף זה.

(ב) על הפעלת כלי טיס משטירי אגב שימוש בתשתית אזרחית יחולו נוהלי משטרת ישראל ; נהלים כאמור ייקבעו בהתייעצות עם המנהל, בהתחשב בבטיחות התעופה האזרחית, וכן בשים לב, ככל האפשר, להוראות סימן ד' לפרק ג'.

(ג) הפעלת כלי טיס אזרחי שאינו כלי טיס משטרתית, בתשתית משטרתית או אגב שימוש בה, לפי העניין, טעונה את אישור המנהל.

(ד) חוק זה לא יחול על כלי רחיפה כהגדרתו בסעיף 80, של משטרת ישראל, על מפעיל כלי רחיפה כאמור ועל תשתיות המשמשות לפעילותם.

(ה) השר, בהסכמת השר לביטחון הפנים, רשאי לקבוע הוראות נוספות לפי חוק זה, שיחולו לגבי משטרת ישראל ובכלל זה לגבי כלי טיס משטרתית, ציוד תעופתי המשמש אותו, כלי רחיפה של משטרת ישראל או עובד טיס הממלא תפקיד בקשר להטסה או להפעלה של כלי טיס משטרתית או בקשר לביצוע פעולות בדק בכלי טיס כאמור, לרבות מדריך לתפקיד כאמור, וכן לגבי הפעלה או ניהול של תשתית משטרתית, בלא שינויים או בשינויים שיקבע.

155. (א) ההוראות לפי חוק זה, למעט הוראות סימן ז' בפרק ז', לא יחולו לגבי צבא הגנה לישראל לרבות בכל הנוגע לכלי טיס צבאי, ציוד תעופתי המשמש בכלי טיס צבאי, חייל הממלא תפקיד כאמור בסעיף 2 לגבי כלי טיס צבאי, ביצוע פעולות בדק ותחזוקה קלה בכלי טיס צבאי, תיכון וייצור של כלי טיס צבאי וציוד תעופתי המשמש בכלי טיס צבאי, מתן שירותי תעבורה אווירית לכלי טיס כאמור והפעלה או ניהול של תשתית צבאית.

תחולה על צבא
הגנה לישראל

(ב) הפעלת כלי טיס צבאי אגב שימוש בתשתית אזרחית תיעשה, ככל האפשר, בהתחשב בבטיחות התעופה האזרחית.

(ג) על שימוש של כלי טיס אזרחי בתשתית צבאית, לרבות במרחב אווירי שבו ניתנים שירותי ניהול תעבורה אווירית בידי צבא הגנה לישראל, יחולו הוראות אלה:

(1) הפעלת כלי טיס אזרחי בשדה תעופה או במנחת שהוא תשתית צבאית טעונה את אישור המנהל; המנהל ייתן אישור כאמור רק לאחר שנוכח כי שדה התעופה הצבאי או המנחת הצבאי, לפי העניין, ערוך ומתאים להפעלה בטוחה של כלי טיס אזרחי; שדה תעופה או מנחת שהוא תשתית צבאית שנתוניו פורסמו במסגרת שירותי המידע התעופתי, יראו אותו כאילו אושר בידי המנהל לפי פסקה זו;

(2) שימוש כלי טיס אזרחי במיתקן עזר לטיסה שהוא תשתית צבאית, טעון את אישור המנהל; המנהל ייתן אישור כאמור רק לאחר שנוכח כי המיתקן כאמור מתאים להפעלה בטוחה של כלי טיס אזרחי; על אף האמור, אישור מיתקן דיווח מזג אוויר יעשה על ידי מנהל השירות המטאורולוגי במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים, בהסכמת המנהל; מיתקן עזר לטיסה שהוא תשתית צבאית שנתוניו פורסמו במסגרת שירותי המידע התעופתי, יראו אותו כאילו אושר בידי המנהל לפי פסקה זו;

(3) הפעלת כלי טיס אזרחי במרחב אווירי שהוקצה לתעופה הצבאית כאמור בסעיף 75, לרבות במרחב אווירי שבו ניתנים שירותי ניהול תעבורה אווירית בידי צבא הגנה לישראל, טעונה אישור מראש בידי היחידה הצבאית המנהלת את התעבורה האווירית באותו מרחב. ישירות או באמצעות –יחידת נת"א, ותתבצע בהתאם להוראותיה; היחידה הצבאית המנהלת את התעבורה האווירית רשאית לתת הוראות למטיס כלי טיס הנוגדות את הוראות התעבורה האווירית ואת כללי הטיסה שנקבעו לפי סעיף 69, אם מצאה כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין;

(4) נוהל הקובע את ההסדרים הנדרשים לשם מתן אישור המנהל בהתאם לפסקאות (1) ו-(2) ייקבע בידי השר, בהסכמת שר הביטחון.

(ד) ההוראות לפי חוק זה לא יחולו לגבי חייל במילוי תפקידו הנותן שירותי נת"א לתעופה האזרחית, ויחולו ההוראות אלה:

(1) מתן שירותים כאמור לתעופה אזרחית בין-לאומית, בידי חייל בעת מילוי תפקידו טעון רישיון מאת המנהל; רישיון כאמור יינתן לפי נוהל שיוורה עליו המנהל בהתייעצות עם מפקד חיל האוויר בצבא הגנה לישראל;

(2) מתן שירותים כאמור לתעופה אזרחית פנים-ארצית טעון היתר מאת המנהל; היתר כאמור יינתן לפי נוהל שיוורה עליו המנהל בהסכמת מפקד חיל האוויר של צבא הגנה לישראל;

(3) נוהל הקובע את ההסדרים הנדרשים לשם פיקוח על קיומן של פסקאות (1) ו-(2) ייקבע בידי השר, בהסכמת שר הביטחון.

(ה) חוק זה לא יחול על כלי רחיפה, כהגדרתו בסעיף 80, של צבא הגנה לישראל, על מפעיל כלי רחיפה כאמור ועל תשתיות המשמשות לפעילותם.

(ו) לא יופעלו סמכויות לפי פרק ו' כלפי צבא הגנה לישראל וכלפי חייל במילוי תפקידו.

פרק ז' – תחולה 156. הוראות פרק ז' יחולו לגבי אירוע בטיחותי שאירע ביום התחילה ואילך.

פרק י"ב: תיקונים עקיפים

ביטול חוק הטיס 157. חוק הטיס, 1927³⁸ – בטל.

158. תיקון דבר המלך על הטיס במושבות (הטלת חיקוקים), 1937³⁹ –
על הטיס במושבות
(הטלת חיקוקים)

(1) בסעיף 3 במקום "הוראות סעיפים 1, 2, 3, 7, 8, 9, 10, 12, 12א, 14, 17 ו-18 מהחוק העיקרי, והסעיפים 4, 5, 13, 14, 30 ו-34 מחוק הטיס, 1936, שתוקנו ושונו" יבוא "הוראות סעיפים 7, 11 ו-11א לחוק העיקרי";

(2) בתוספת הראשונה, סעיפים 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9 עד 19 – בטלים.

תיקון חוק למניעת 158א. בחוק למניעת מפגעים, התשכ"א – 1961⁴⁰, אחרי סעיף 17 יבוא:
מפגעים

"17א. חוק זה לא יחול על רעש מכלי טיס."

159. תיקון חוק רישוי שירותי תעופה, התשכ"ג–1963⁴¹ –
שירותי תעופה

(1) בסעיף 1, בסופו יבוא:

"המנהל" – מנהל רשות התעופה האזרחית שהוקמה לפי חוק רשות התעופה האזרחית, התשס"ה–2005, או עובד הרשות האמורה שהוא הסמיך לעניין חוק זה, כולו או חלקו;

"מפעיל ישראלי" – מפעיל אווירי כהגדרתו בחוק הטיס, התש"ע–2010, שמתקיים בו המפורט להלן, לפי העניין –

(1) לעניין יחיד – הוא תושב קבע בישראל שאין לו מקום עסקים עיקרי מחוץ לישראל, או אזרח ישראלי שיש לו מקום עסקים עיקרי בישראל;

³⁸ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2551.

³⁹ ע"ר, תוס' 2, עמ' 536.

⁴⁰ ס"ח התשכ"א, עמ' ...

⁴¹ ס"ח התשכ"ג, עמ' 104; התשס"ו עמ' 318.

(2) לעניין תאגיד – הוא התאגד בישראל, אין לו מקום עסקים עיקרי מחוץ לישראל, והשליטה בו היא בידי אזרח ישראלי או תושב קבע בישראל, או שהשליטה בו היא בידי אדם אחר בהתאם להוראות אמנה בין-לאומית בענייני תעופה, שישראל צד לה;

"רישיון" – רישיון הפעלה מסחרית כמשמעותו בסעיף 2;

"היתר הפעלה" – כמשמעותו בסעיף 8ג.

(2) במקום סעיף 2 יבוא:

"רישיון הפעלה 2. מפעיל ישראלי לא יפעיל כלי טיס בטיסה מסחרית, אלא אם כן בידו רישיון לכך מאת שר התחבורה, ובהתאם לתנאי הרישיון."

(3) בסעיף 3 –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) במקום הרישה יבוא "שר התחבורה רשאי לקבוע ברישיון תנאים לגבי כל אלה:"

(2) פסקאות (3) עד (5) – יימחקו;

(3) במקום פסקה (6) יבוא:

"(6) היעדים שאליהם או מהם מותר לבעל הרישיון לפעול;"

(4) פסקאות (7) ו-(11) – יימחקו;

(5) בסופו יבוא:

"(12) תנאים שתכליתם שמירה על הדדיות עם מדינה אחרת הנוגעת בדבר."

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) קביעת תנאים ברישיון לפי הוראות סעיף קטן (א), שלא בהתאם לבקשה שהגיש מבקש הרישיון, תיעשה בהתייעצות עם שר התיירות ולאחר קבלת חוות דעתה של הוועדה המקצועית.";

(4) סעיף 7 – בטל;

(5) בסעיף 8א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "לפני שר התחבורה בכל עניין הנוגע לרישיונות" יבוא "בכל עניין הנוגע לרישיונות ולהיתרי הפעלה";

(ב) בסופו יבוא:

"(ד) בדיוני הוועדה המקצועית הנוגעים לחוות דעת בעניין היתרי הפעלה, ישתתף, במקום המנהל, נציגו כאמור בסעיף קטן (ג)." ;

(6) בסעיף 8ב, בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), המילים "או להשכרה" – יימחקו;

(7) אחרי סעיף 8ב יבוא:

"היתר הפעלה 8ג. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 2, מפעיל ישראלי וכל מפעיל אווירי אחר של כלי טיס, כהגדרתו בחוק הטיס, התש"ע-2010, לא יפעיל כלי טיס בטיסה מסחרית לשם הסעת נוסעים או הובלת טובין, מן המדינה או אליה או בשטחה (בסעיף זה – הפעלה בישראל), אלא אם כן בידו היתר הפעלה מאת המנהל ובהתאם לתנאי ההיתר.

(ב) המנהל רשאי לקבוע בהיתר ההפעלה תנאים להפעלה בישראל לגבי כל אלה:

(1) כלי הטיס שבעל ההיתר מורשה להפעיל;

(2) תדירות השירותים שיינתנו ולוח הזמנים למתן שירותים כאמור;

(3) הפעלת כלי טיס שאינם בבעלות המפעיל האווירי;

(4) מינוי נציג בישראל מטעם המפעיל האווירי, המורשה לפעול בשמו בהליכים לפי חוק זה ולפי חוק הטיס, התש"ע-2010, ולקבל בשמו ובעבורו כתבי בי דין;

(5) תנאים שתכליתם שמירה על הדדיות עם מדינה אחרת הנוגעת בדבר;

(6) כל תנאי אחר שקבע שר התחבורה לעניין זה.

(ג) שר התחבורה רשאי לקבוע סוגי טיסות מסחריות שלא נדרש לגביהן היתר הפעלה, ובלבד שבידי המפעיל האווירי רישיון הפעלה אווירית לפי סעיף 17 לחוק הטיס, התש"ע-2010 או רישיון דומה ממדינת המפעיל כהגדרתה בחוק האמור.

(ד) שר התחבורה רשאי לקבוע הוראות המסדירות את דרכי מתן היתר הפעלה, חידושו, תקופת תוקפו, תנאיו, צורתו, כללי החזקתו וכן את האגרות שישולמו בעד מתן ההיתר או חידושו.

(ה) הוראות סעיפים 3(א1) עד (ג), 5, 8 ו-8ב החלות לגבי רישיון, יחולו, לגבי היתר הפעלה, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) סמכות הנתונה לפי הסעיפים האמורים לשר התחבורה תהא נתונה למנהל;

(2) סמכות הנתונה לפי הסעיפים האמורים לשר התיירות, תהא נתונה למי ששר התיירות הסמיכו לעניין זה;"

(8) אחרי סעיף 10 יבוא:

10א. (א) הפעיל אדם כלי טיס בטיסה מסחרית "עיצום כספי שנודרש לגביה רישיון או היתר הפעלה לפי חוק זה, בלא רישיון או היתר הפעלה, רשאי המנהל להטיל עליו עיצום כספי לפי הוראות סעיף זה, בסכום של 200,000 שקלים חדשים.

(ב) המנהל רשאי להטיל עיצום כספי לפי הוראות סעיף זה, בסכום של 150,000 שקלים חדשים, על כל אחד מאלה:

(1) בעל רישיון שהפר תנאי מתנאי רישיונו המפורט בסעיף 3(א)(1) עד (12);

(2) בעל היתר הפעלה שהפר תנאי מתנאי היתר ההפעלה המפורט בסעיף 8(ב)(1) עד (5).

(ג) (1) המנהל אינו רשאי להטיל עיצום כספי בסכום הנמוך מהסכומים הקבועים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), אלא לפי הוראות פסקה (2).

(2) שר התחבורה, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם יהיה ניתן להפחית את סכום העיצום הכספי הקבוע בסעיף זה, בשיעורים שיקבע.

(ד) על עיצום כספי לפי סעיף זה יחולו הוראות סימנים ב' ו-ג' בפרק ט' לחוק הטיס, התש"ע-2010, בשינויים המחויבים."

(9) בסעיף 23, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב1) שר התחבורה לא יתקין תקנות לפי חוק זה אלא לפי הצעת רשות התעופה האזרחית שהוקמה לפי חוק רשות התעופה האזרחית, התשס"ה-2005, או לאחר התייעצות עמה."

תיקון חוק הטיס 160. בחוק הטיס (עבירות ושיפוט), התשל"א-1971⁴², בסעיף 1 – (עבירות ושיפוט)

(1) במקום ההגדרה "כלי טיס צבאי" יבוא :

"כלי טיס צבאי" – כהגדרתו בחוק הטיס, התש"ע-2010 ;

(2) במקום ההגדרה "מנחת" יבוא :

"מנחת" – שטח יבשתי או ימי לרבות כל מבנה, מיתקן או ציוד שבו, המשמש או המיועד לשמש, כולו או חלקו, לנחיתה, להמראה, להסעה או לחנייה של כלי טיס, שאינו שדה תעופה ;".

תיקון חוק הטיס 161. בחוק הטיס (ביטחון בתעופה האזרחית), התשל"ז-1977⁴³, בסעיף 1- (ביטחון בתעופה האזרחית)

(1) בסעיף 1 -

(א) אחרי ההגדרה "מכשיר עזר לתעופה" יבוא :

"מנחת" – שטח יבשתי או ימי לרבות כל מבנה, מיתקן או ציוד שבו, המשמש או המיועד לשמש, כולו או חלקו, לנחיתה, להמראה, להסעה או לחנייה של כלי טיס, שאינו שדה תעופה ;

(ב) במקום ההגדרה "שדה תעופה", "מנחת" יבוא :

"שדה תעופה" – כהגדרתו בחוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977 ;".

(3) בסעיף 14, ברישה, במקום "או חומרי נפץ" יבוא "חומרי נפץ, או חומר מסוכן, כהגדרתו בחוק הטיס, התש"ע - 2010, העלול לסכן את ביטחון כלי הטיס";

(2) בסעיף 17, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

(ג) סמכויות השר לפי סעיף זה יופעלו בהתייעצות עם מנהל רשות התעופה האזרחית במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים."

⁴² ס"ח התשל"א, עמ' 60 ; התשנ"ב, עמ' 49.
⁴³ ס"ח התשל"ז, עמ' 126 ; התשנ"ו, עמ' 147.

162. תיקון חוק רשות שדות התעופה, בחוק רשות שדות התעופה, התשל"ז–1977⁴⁴ – שדות התעופה
- (1) בסעיף 1, בהגדרה "חוקי הטיס" במקום "חוק הטיס, 1927" יבוא "חוק הטיס, התש"ע–2010";
- (2) בסעיף 5(ד), בסופו יבוא "ומחוק הטיס, התש"ע–2010";
- (3) בסעיף 30, בסופו יבוא :
- "(ג) לא יאשר שר התחבורה ולא יקבע כללים, לפי סעיף זה, לעניין הפעלתם או בטיחותם של שדות תעופה, אלא בהתייעצות עם רשות התעופה האזרחית שהוקמה לפי חוק רשות התעופה האזרחית, התשס"ה–2005."
163. תיקון חוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), בחוק מניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג–1983⁴⁵, בסעיף 1, במקום ההגדרה "כלי טיס" ו"כלי טיס ישראלי" יבוא :
- "כלי טיס" ו"כלי טיס ישראלי" – כהגדרתם בחוק הטיס, התש"ע–2010;".
164. תיקון חוק העבירות המינהליות, בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו–1985⁴⁶, בתוספת הראשונה, בטור א', במקום "חוק הטיס, 1927" יבוא "חוק הטיס, התש"ע–2010".
165. תיקון חוק בתי דין מינהליים, בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב–1992⁴⁷, בתוספת, בסופה יבוא :
- "19. ועדת הערר לפי סעיף 37 לחוק הטיס, התש"ע–2010."
166. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס–2000⁴⁸ –
- (1) בתוספת הראשונה, בפרט 14, בסופו יבוא :
- "(ד) החלטה של רשות לפי חוק הטיס, התש"ע–2010;";

⁴⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 182; התשס"ח, עמ' 914.
⁴⁵ ס"ח התשמ"ג, עמ' 110; התשס"ח, עמ' 863.
⁴⁶ ס"ח התשמ"ו, עמ' 31; התשס"ט, עמ' 175.
⁴⁷ ס"ח התשנ"ב, עמ' 90; התשס"ט, עמ' 205.
⁴⁸ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשס"ט, עמ' 236.

(2) בתוספת השניה, אחרי פרט 15 יבוא :

"16. ערעור לפי סעיף 6א(ו) או לפי סעיף 37 (ה) לחוק הטיס, התש"ע–2010.

תיקון חוק רשות 167. בחוק רשות התעופה האזרחית, התשס"ה–2005⁴⁹ –
התעופה האזרחית

(1) בסעיף 1, בהגדרה "דיני הטיס", במקום "חוק הטיס, 1927" יבוא "חוק הטיס, התש"ע–2010";

(2) בסעיף 4 –

(א) האמור בו יסומן "(א)" ובו –

(1) בפסקה (2)(ה), במקום "בית ספר לטיס, מכוני הסמכה" יבוא "בתי ספר להדרכה לעובדי טיס";

(2) אחרי פסקה (7) יבוא :

"(7א) להציע ולייעץ לשר לעניין התקנת תקנות לפי דיני הטיס";

(ב) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(ב) במילוי תפקידיה תפעל הרשות בהתאם להוראות האמנה, ככל שהן ישימות בישראל או לגבי כלי טיס ישראליים, ואולם רשאי מנהל הרשות להודיע לארגון התעופה הבין-לאומי על הוראות בנספחי האמנה שישראל פועלת באופן שונה לגביהן; לעניין זה, "ארגון התעופה הבין-לאומי", "האמנה" ו"כלי טיס ישראלי" – כהגדרתם בחוק הטיס, התש"ע–2010."

(3) בסעיף 6, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא :

⁴⁹ ס"ח התשס"ה, עמ' 130.

"(ד) במילוי תפקידיו יפעל מנהל הרשות בהתאם להוראות האמנה, ככל שהן ישימות בישראל או לגבי כלי טיס ישראלים, ואולם רשאי הוא להודיע לארגון התעופה הבין-לאומי על הוראות בנספחי האמנה שישראל פועלת באופן שונה לגביהן; לעניין זה, "ארגון התעופה הבין-לאומי", "האמנה" ו"כלי טיס ישראלי" – כהגדרתם בחוק הטיס, התש"ע-2010."

(4) בסעיף 8(א) בסופו יבוא "ולפי סעיפים 6 ו-31(א) לחוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977";

(5) בסעיף 14, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) לא יתקין השר תקנות לפי חוק זה אלא לפי הצעת הרשות או לאחר התייעצות עמה."

פרק י"ג: תחילה והוראות מעבר

168. תחילתו של סעיף 380, בתום שישה חודשים מיום התקנת תקנות לפי הסעיף רחיפה – תחילה

169. (א) תקנות שהותקנו לפי חוק הטיס, 1927, כנוסחן ערב פרסומו של חוק זה (בפרק זה – יום התחילה) ושאינן סותרות הוראה מההוראות לפי חוק זה, יעמדו בתוקפן, ויראו אותן לעניין חוק זה לרבות לעניין פרקים ח' ו-ט', כאילו הותקנו לפי הסעיפים בחוק זה שבהם נתונה סמכות התקנת תקנות באותם עניינים, והכל כל עוד לא שונו או בוטלו.

(ב) תקנות 56, 57 ו-58 לתקנות הטיס (רישיונות לעובדי טיס), התשמ"א-1981⁵⁰ (להלן – תקנות הרישיונות), לעניין סדרי דין בפני ועדת ערר, יעמדו בתוקפן כל עוד לא הותקנו תקנות לפי סעיף 54(ב) לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, בהתאם להוראות סעיף 37(ו)(3).

(ג) תקנות רישוי שירותי תעופה (בתי ספר להוראת טיס), התשל"א-1971⁵¹, כנוסחן ערב יום התחילה, שאינן סותרות הוראה מההוראות לפי חוק זה, יעמדו בתוקפן, ויראו אותן לעניין חוק זה לרבות לעניין פרקים ח' ו-ט', כאילו הותקנו לפי סעיפים 14, 42(ב) ו-43, והכל כל עוד לא שונו או בוטלו.

⁵⁰ ק"ת התשמ"א, עמ' 510.

⁵¹ ק"ת התשל"א, עמ' 1284.

170. (א) רישיון עובד טיס, הגדר ברישיון כאמור, תעודה רפואית וכל אישור של רישיון או תעודה כאמור שניתנו לפני יום התחילה מאת רשות הרישוי לפי תקנות הרישיונות, אשר עמדו בתוקפם ערב היום האמור, יראו אותם כרישיון עובד טיס, כהגדר ברישיון כאמור, כתעודה רפואית או כאישור שלהם, לפי העניין, שניתנו לפי הוראות סימן א' לפרק ב'.
- (ב) אישור שניתן לפני יום התחילה מאת קצין הביטחון של משרד התחבורה והבטיחות בדרכים לגבי עובד טיס או איש צוות, לפי תקנה 12א לתקנות הרישיונות, אשר עמד בתוקפו ערב המועד האמור, יראו אותו כקביעת התאמה ביטחונית לגבי אותו עובד טיס או איש צוות, שנעשתה לפי סעיף 5.
- (ג) רישיון בית ספר להוראת טיס שניתן מאת המנהל לפני יום התחילה לפי תקנות רישוי שירותי תעופה (בתי ספר להוראת טיס), התשל"א-1971, ורישיון מכון הסמכה שניתן מאת המנהל לפני יום התחילה לפי תקנות הטיס (מכון בדק, מכון הסמכה ואחזקה עצמית), התשל"ט-1979⁵², אשר עמדו בתוקפם ערב היום האמור, יראו אותם כרישיון להפעלת בית ספר להדרכה לעובדי טיס שניתן לפי סימן ב' לפרק ב'.
- (ד) רישיון הפעלה מבצעית ומפרטי הפעלה שניתנו מאת המנהל לפני יום התחילה, לפי תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ"ב-1981 (בפרק זה – תקנות ההפעלה), אשר עמדו בתוקפם ערב היום האמור, יראו אותם כרישיון הפעלה אווירית וכמפרטי הפעלה שניתנו לפי סימן ג' לפרק ב'.
- (ה) רישיון למכון בדק ורישיון אחזקה עצמית שניתנו מאת המנהל לפני יום התחילה, לפי תקנות הטיס (מכון בדק, מכון הסמכה ואחזקה עצמית), התשל"ט-1979, אשר עמדו בתוקפם ערב היום האמור, יראו אותם כרישיון להפעלת מכון בדק שניתן לפי סימן ד' לפרק ב'; ואולם רישיון אחזקה עצמית שניתן מאת המנהל לפני יום התחילה לפי התקנות האמורות, לעובד טיס, לצורך ביצוע פעולות בדק בכלי טיס הרשום על שמו בפנקס הרישום והמיועד להפעלה פרטית כללית, יראו אותו כאישור לביצוע פעולות בדק באופן עצמי שניתן לפי סעיף 23(א)(2).

⁵² ק"ית התשל"ט, עמ' 950.

(ו) רישיון שניתן לרשות שדות התעופה מאת המנהל לפני יום התחילה לפי תקנה 66(א) לתקנות ההפעלה, אשר עמד בתוקפו ערב היום האמור, יראו אותו כרישיון להפעלת יחידות הנתי"א שמפעילה רשות שדות התעופה ערב יום התחילה, שניתן לפי סימן ה' לפרק ב', עד תום שנתיים מהיום האמור.

(ז) על אף האמור בסעיף 30, רשאית רשות שדות התעופה, בתקופה של שנתיים מיום התחילה, להפעיל שדה תעופה ולהתיר המראה או נחיתה או הפעלה של כלי טיס בו, גם בלא רישיון להפעלת שדה תעופה לפי סימן ו' לפרק ב', ויראו אותה לעניין חוק זה, במהלך התקופה האמורה, כבעל רישיון כאמור.

(ח) רישיון מנחת שניתן מאת המנהל לפני יום התחילה, לפי תקנות הטיס (מנחתים), התשל"ה-1975⁵³, ועמד בתוקפו ערב היום האמור, יראו אותו כרישיון להפעלת מנחת שניתן לפי סימן ו' לפרק ב'.

(ט) תעודת ייצור, תעודת יצרן חלקים ואישור פריט אווירונאוטי שניתנו מאת המנהל לפני יום התחילה לפי תקנות הטיס (נוהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם), התשל"ז-1977⁵⁴, אשר עמדו בתוקפם ערב היום האמור, יראו אותם כרישיון ייצור שניתן לפי סעיף 49.

(י) תעודות, אישורים, היתרים ופטורים שניתנו מאת המנהל לפני יום התחילה, לפי תקנות העומדות בתוקפן לפי סעיף 169, ובכלל זה תעודות רישום, תעודת סוג, תעודת סוג זמנית, תעודת סוג – תוספת, תעודת כושר טיסה, תעודת רעש, תעודת איש צוות אוויר, תעודת איש צוות, אישור כושר אווירי ליבוא וליצוא, אישור למיתקן עזר לטיסה, אישור לטייס בוחן, הרשאת אדם כנציג המנהל ואישור לתכנית הדרכה, אשר עמדו בתוקפם ערב יום התחילה, יראו אותם כתעודות, כאישורים, כהיתרים או כפטורים שניתנו לפי חוק זה, לפי העניין.

171. (א) רופא הרשות שמונה לפי סעיף 12א(א) לחוק הטיס, 1927, יראו אותו כאילו מונה לפי ההגדרה "רופא הרשות" שבסעיף 1.

הוראות מעבר
לעניין מינויים

(ב) רשות הרישוי שמונתה לפי תקנה 1 לתקנות הרישיונות, וכיהנה ערב יום התחילה, יראו אותה כאילו הוסמכה בידי המנהל מכוח סמכותו לפי ההגדרה "המנהל" שבסעיף 1, לצורך ביצוע תפקידיה לפי התקנות האמורות.

⁵³ ק"ית התשל"ה, עמ' 196.

⁵⁴ ק"ית התשל"ז, עמ' 1576.

(ג) הרשם שמונה לפי תקנה 1 לתקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל"ד-1973⁵⁵, וכיהן ערב יום התחילה, יראו אותו כאילו הוסמך בידי המנהל מכוח סמכותו לפי ההגדרה "המנהל" שבסעיף 1, לצורך ביצוע תפקידיו לפי התקנות האמורות.

(1ג) ועדת הערר הרפואית שמונתה בידי שר התחבורה לפי תקנה 60 לתקנות הרישיונות, וכיהנה ערב יום התחילה, יראו אותה כאילו מונתה לפי סעיף 6א.

(ד) ועדת הערר לרישוי שמונתה בידי שר התחבורה לפי תקנה 54 לתקנות הרישיונות, וכיהנה ערב יום התחילה, יראו אותה כאילו מונתה לפי סעיף 37.

(ה) עובד הרשות שמונה למפקח לפי סעיף 10ג לחוק הטיס, 1927, וכיהן ערב יום התחילה, יראו אותו כאילו מונה למפקח לפי סעיף 86, ואולם הפעלת סמכות מהסמכויות הנתונות למפקח לפי סעיפים 88 ו-89, שלא הוענקו לאותו מפקח ערב יום התחילה, מותנית בקבלת הכשרה מתאימה בהתאם לסעיף 86(ב)(2).

(ו) החוקר הראשי וממלא מקומו במשרד התחבורה והבטיחות בדרכים שמונו לפי תקנות הטיס (חקירת תאונות ותקריות לכלי טיס), התשמ"ד-1984⁵⁶, וכיהנו ערב יום התחילה, יראו אותם כאילו מונו לפי סעיף 99, ואולם הפעלת סמכות מהסמכויות הנתונות לחוקר הראשי לפי פרק ז' שלא הוענקו לחוקר הראשי ולממלא מקומו כאמור ערב יום התחילה, מותנית בקבלת הכשרה מתאימה בהתאם לסעיף 99(ד).

הוראות מעבר 172. שדה תעופה המנוי, ערב יום התחילה, בתוספת לחוק רשות שדות התעופה, לעניין שדות תעופה יראו אותו כאילו נקבע בצו לפי ההגדרה "שדה תעופה" שבסעיף 1.

~~הוראות מעבר 173. על אף הוראות סעיפים 42(א) ו-50, בעל רישיון להפעלת מכון בדיקת העומד בתוקפו לפי סעיף 170(ה) ובעל רישיון ייצור העומד בתוקפו לפי סעיף 170(ט) רשאים לפעול אף בלא ביטוח לפי סעיפים 42(א) או 50, לפי העניין, במשך שנה מיום התחילה.~~

הוראות מעבר 173א. חוק זה יחול על הליכים שהחלו להתנהל ערב יום התחילה בפני ועדת הערר לעניין הליכים בפני ועדת הערר לרישוי האמורה בסעיף 171(ד).

⁵⁵ ק"ת התשל"ד, עמ' 312.
⁵⁶ ק"ת התשמ"ד, עמ' 1938.

174. הוראות מעבר לעניין הוראות כושר אווירי
הוראות כושר אווירי שניתנו מאת המנהל לפני יום התחילה, לפי תקנה 120 לתקנות הטיס (נוהלי תיעוד כלי טיס וחלקיהם), התשל"ז-1977, אשר עמדו בתוקפן ערב היום האמור, יראו אותן כהוראות כושר אווירי שניתנו לפי סעיף 66.
175. הוראות מעבר לעניין מפלסי רעש
מפלסי הרעש לכלי טיס הממריאים מנמל התעופה בן גוריון, שנקבעו לפי תקנה 85 לתקנות ההפעלה, המפורסמים בפמ"ת ערב יום התחילה, יראו אותם כמפלסי רעש שנקבעו לפי סעיף 70.
176. הוראות מעבר לעניין הקצאת המרחב האווירי ונתיבים בין-לאומיים
(א) הקצאת מרחב הפיקוח התעופתי של ישראל לתעופה האזרחית ולתעופה הצבאית כפי שהיתה בתוקף ערב יום התחילה, בהתאם להסדרים ולנהלים שהיו נהוגים באותו מועד בין הרשות לבין משרד הביטחון, יראו אותה כאילו נעשתה לפי סעיף 75.
- (ב) הנקודות והנתיבים שהיו מפורסמים במסגרת שירותי המידע התעופתי בפמ"ת-ערב יום התחילה, שדרכם נכנס כלי טיס למרחב הפיקוח התעופתי של ישראל, יצא ממנו או חלף בו, יראו אותם כאילו נקבעו לפי סעיף 76.
177. הוראות מעבר לעניין הוראות תעבורה אווירית
הוראות התעבורה האווירית במרחב הפיקוח התעופתי של ישראל שהוקצה לשימוש התעופה האזרחית, שהיו מפורסמות במסגרת שירותי המידע התעופתי בפמ"ת-ערב יום התחילה, יראו אותן כאילו נקבעו סעיפים 77 או 83, לפי העניין.
178. הוראות מעבר לעניין חוק רישוי שירותי תעופה
(א) רישיון שניתן מאת השר לפי סעיף 2 לחוק רישוי שירותי תעופה לפני יום התחילה, אשר עמד בתוקפו ערב המועד האמור, יראו אותו כרישיון הפעלה מסחרית שניתן לפי סעיף 2 לחוק האמור, כנוסחו בסעיף 159(2) לחוק זה.
- (ב) היתר הפעלה עונתי שניתן מאת המנהל לפני יום התחילה, כנספח לרישיון שניתן מאת השר לפי סעיף 2 חוק רישוי שירותי תעופה, התשכ"ג-1963, אשר עמד בתוקפו ערב המועד האמור, יראו אותו כהיתר הפעלה שניתן לפי סעיף 8 לחוק האמור, כנוסחו בסעיף 159(7) לחוק זה.

נספח מס' מ-482/א'

הסתייגויות

להצעת חוק הטיס, התש"ע-2010

לשם החוק

אין הסתייגויות

לסעיף 1

חברי הכנסת מציעים:

לסעיף 2

חברי הכנסת מציעים:
